

เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะ
เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

**The Attitude Towards Self-Employment in Home Economics Careers
of Students in Faculty of Home Economics Technology from
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon**

เปรมวดี เจตนาอนุศาสน์
Premwadee Jettananusart

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

หัวข้อ เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะ
เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ชื่อและนามสกุล เปรมวดี เจตนาอนุศาสน์
ชื่อปริญญา คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา)
คณะ เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ดวงสุดา เตโชติรส

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมทรง สีสลาตัน)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นवलแข ปาลิวนิช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ดวงสุดา เตโชติรส)

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อนุมัติให้นับ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

.....รักษาราชการแทนคณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชญาภัทร์ สุทธิมิตร)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ชื่อวิทยานิพนธ์ เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อและนามสกุล เปรมวดี เจตนาอนุศาสน์

ชื่อปริญญา คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา และคณะ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและหาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยสนับสนุนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 310 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน

ผลการศึกษา พบว่า

1. เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อยู่ในระดับปานกลาง
2. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำสำคัญ: เจตคติ การประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์

Thesis Title The Attitude Towards Self-Employment in Home Economics Careers of Students in Faculty of Home Economics Technology from Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

Author Premwadee Jettananusart

Degree Master of Home Economics

Major Program Home Economics (Graduate School) Faculty of Home Economics Technology

Academic Year 2009

ABSTRACT

The research aimed to examine the relationship between attitude towards self-employment in Home Economics careers of students in Faculty of Home Economics Technology from Rajamangala University of Technology Phra Nakhon and personal factors, family factors and supportive factors. The sample of this study were 310 undergraduate students in Faculty of Home Economics Technology from Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. This research is divided sampling level. A questionnaire and test were used for data collection. The data were analyzed using descriptive statistics and inferential statistics.

The study showed that,

1. The attitude towards self-employment in Home Economics careers of students in Faculty of Home Economics Technology from Rajamangala University of Technology Phra Nakhon was at a moderate level.

2. The study program, classroom atmosphere, the interpersonal relationship between students and teachers, the interpersonal relationship between students and peer group, and parents' expectation were correlated with attitude towards self-employment in Home Economics careers of students in Faculty of Home Economics Technology from Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, significantly. Gender, education class, major in Home Economics, grade point average, parents' education, parents' occupation, family monthly income and knowledge on self-employment were not related to attitude towards self-employment in Home Economics careers of students in Faculty of Home Economics Technology from Rajamangala University of Technology Phra Nakhon.

Keywords : Attitude, Self-Employment in Home Economics Careers

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ดวงสุดา เตโชติรส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำทุกขั้นตอนจนงานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมทรง สีตลาอัน และรองศาสตราจารย์นวลแข ปาลินิช ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ อนันต์วราพงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาภรณ์ บางเจริญพงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พันตำรวจโท ดร.อมรฤทธิ์ คชกุล ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรินทร์ ตรีศักดิ์ศรี และอาจารย์นอร์ ดาวเจริญพร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป โดยเป็นที่เล็ง คอยดูแลเอาใจใส่อย่างดีตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา ให้คำปรึกษา ทั้งในด้านการเรียนและการดำรงชีวิต ตลอดจนการทำงานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์อันมีค่า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่าแก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตาโดยตลอด

ขอขอบคุณนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) รุ่นที่ 1 ทุกคน ที่คอยร่วมทุกข์ร่วมสุข เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือด้านการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์เสมอมา

ท้ายที่สุดของความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ คุณค่าที่เป็นผลจากการศึกษา ผู้วิจัยขอมอบเพื่อทดแทนพระคุณบิดามารดา และพี่ ๆ ทุกคน ที่ดูแลน้องเป็นอย่างดีมาโดยตลอด คอยให้ความรักความอบอุ่น ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการเรียนจนสำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความรักและความเคารพเป็นอย่างสูง

เปรมวดี เจตนานุศาสน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	5
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	6
1.4 นิยามศัพท์	6
1.5 สมมติฐาน	9
1.6 ตัวแปรที่ศึกษา	9
1.7 กรอบแนวความคิด	11
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	12
2.2 การจัดการศึกษาทางด้านคหกรรมศาสตร์	27
2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ	33
2.4 เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	49
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	73
3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	73
3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	86
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	87
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผล	93
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	93
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	93
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	95
4.4 การอภิปรายผล	120
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	133
5.1 วัตถุประสงค์ สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย	133
5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	135
5.3 สรุปผลการวิจัย	137
5.4 ข้อเสนอแนะ	139
เอกสารอ้างอิง	141
ภาคผนวก	152
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	153
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และคุณภาพของเครื่องมือ	155
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	173

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2.1	ความแตกต่างระหว่างการประกอบอาชีพอิสระกับการทำงานเป็นลูกจ้างผู้อื่น	24
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เข้ารับการศึกษานในปีการศึกษา 2549-2552 จำแนกตามระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา	75
4.1	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	96
4.2	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน	97
4.3	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนนความรู้ เกี่ยวกับอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	99
4.4	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	101
4.5	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนน บรรยากาศในการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	103
4.6	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	105
4.7	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.8	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนน ความคาดหวังของผู้ปกครองของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	109
4.9	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนน เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	110
4.10	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนน เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึก ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	112
4.11	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนน เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	114
4.12	ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	116
4.13	ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน	118
4.14	สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง	119

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งการประกอบอาชีพนั้นจะทำให้มนุษย์เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนมีคุณค่า เพราะได้แสดงความสามารถในการพึ่งตนเองและเลี้ยงดูครอบครัว เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนากำลังคนให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้เรียนต่อไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2543) ทำให้มีนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาและจำนวนบัณฑิตที่จบการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับประเทศไทยต้องประสบวิกฤติเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ส่งผลให้เกิดปัญหาการว่างงานและความยากจนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ระบุว่า ผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจที่มีต่อคนและสังคมได้ก่อให้เกิดปัญหาคุณภาพชีวิตของคนไทยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้รุนแรงขึ้น อีกทั้งจำนวนคนว่างงานก็มีมากกว่าช่วงก่อนเกิดวิกฤติเกือบ 1 ล้านคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.) และจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรในเดือนกันยายน พ.ศ. 2551 พบว่า มีผู้ว่างงานทั้งสิ้น 4.32 แสนคน โดยเป็นผู้ว่างงานที่มีช่วงอายุระหว่าง 15-24 ปี จำนวน 2.36 แสนคน และกลุ่มวัยทำงานอายุ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 1.96 แสนคน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการว่างงานในกลุ่มเยาวชนมีจำนวนมากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เพิ่งจบการศึกษาใหม่ ทำให้โอกาสในการบรรจุเข้าทำงานมีน้อยกว่า ประกอบกับยังขาดประสบการณ์ในการทำงานทำ นอกจากนี้ ถ้าจำแนกผู้ว่างงานตามระดับการศึกษาที่สำเร็จพบว่า ผู้ที่จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีจำนวนการว่างงานสูงถึง 1.07 แสนคน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551)

จากปัญหาการว่างงานที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลได้ตระหนักและเห็นแนวทางที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวโดยส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพอิสระ ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) เป็นต้นมา ได้มุ่งให้ประชาชนสามารถประกอบอาชีพอิสระหรือสร้างงานด้วยตนเอง สนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพและการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เน้นการประกอบอาชีพอิสระ พร้อมทั้งเปลี่ยนเจตคติและค่านิยมของทุกฝ่ายให้เห็นความจำเป็นและความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2530) โดยต่อเนื่องจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) และฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้กำหนดนโยบายการพัฒนากำลังคนให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ รับผิดชอบต่อความต้องการของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ส่งเสริมให้คนมีงานทำโดยมุ่งสร้างผู้ประกอบการส่วนตัวและผู้ประกอบการขนาดเล็ก เพื่อกระจายโอกาสการมีงานทำในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545) นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยังมีจุดมุ่งหมายพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีคุณธรรม สามารถพึ่งตนเองได้และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี โดยมีเป้าหมายให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพอิสระมาโดยตลอด เนื่องจากการประกอบอาชีพอิสระหรือธุรกิจส่วนตัวจะเป็นทางออกที่สำคัญยิ่งในการแก้ปัญหาการว่างงานของประเทศ ซึ่งสัญญา (2521) ให้ความเห็นไว้ว่า หากคนมุ่งประกอบอาชีพอิสระแทนการมุ่งรับราชการ ทำงานบริษัท หรืองานประจำรับจ้างแล้ว ปัญหาการว่างงานจะลดความรุนแรงลงไปมาก เพราะนอกจากเขาเหล่านั้นจะแก้ปัญหาการว่างงานของตนเองได้สำเร็จแล้ว ยังช่วยแก้ปัญหาการว่างงานของคนอื่นด้วย เนื่องจากผู้ประกอบการอาชีพอิสระก็คือผู้สร้างงานให้เกิดขึ้นในสังคม หรือนัยหนึ่งเป็นผู้ก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยตรงนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับสนธิยา (2530) ที่กล่าวว่าอาชีพที่เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย คือ อาชีพอิสระ ซึ่งสถานศึกษาในแต่ละระดับต่างพยายามปลูกฝังเจตคติให้เยาวชนได้เห็นถึงความสำคัญในการประกอบอาชีพอิสระในแต่ละประเภท โดยคำนึงถึงความพร้อม ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเองเป็นสำคัญ

การศึกษาทางด้านคหกรรมศาสตร์ เป็นการจัดการศึกษาในเชิงสหวิทยาการและบูรณาการของ ศาสตร์สายวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคคล ชุมชน ครอบครัว และสังคม (จันทร์พร, 2548) โดยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัย 4 คือ เรื่องของที่อยู่อาศัย อาหารการกิน และ เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม (มณี, 2540) หลักสูตรการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์จึงมุ่งเตรียมคนเข้าสู่การ พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเน้นความสามารถในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการจัดการ การ พัฒนา การใช้เทคโนโลยี การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพอิสระ เนื่องจากวิชาชีพทางด้านคหกรรมศาสตร์สามารถนำมาประกอบอาชีพอิสระ ได้ง่าย และได้รับการสนับสนุนอย่างมากในหลักสูตรปัจจุบัน ประกอบกับผู้สำเร็จการศึกษา ทางด้านคหกรรมศาสตร์นับวันจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่ปริมาณหรือตำแหน่งงานที่รองรับมีจำกัด หนทางหนึ่งที่พอจะแก้ไขสถานการณ์นี้ได้ คือ การประกอบอาชีพอิสระด้วยตนเอง (ประเชิญ, 2537)

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็น สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาโดยมุ่งผลิตบุคลากรทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าสู่ตลาดแรงงาน ทั้งในภาครัฐและเอกชน ทั้งยังสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งปัจจุบัน ดำเนินการสอนในระดับปริญญาตรี 3 หลักสูตร ประกอบด้วย 6 สาขาวิชา ดังนี้ (มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2551)

1. หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น
2. หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต ได้แก่ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาวิชา อุตสาหกรรมการบริการอาหาร

3. หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต ได้แก่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า วิชาชีพคหกรรมศาสตร์เป็นวิชาการงานและอาชีพที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน พัฒนาบุคลิกภาพ ตลอดจนค้นพบความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะ อันเป็นพื้นฐาน ในการประกอบอาชีพในอนาคต ในสถานะเศรษฐกิจเช่นนี้ อาชีพอิสระอาจเป็นทางเลือกหนึ่งซึ่ง นักคหกรรมศาสตร์สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้หลากหลาย ทั้งในเรื่องของ ธุรกิจอาหาร เสื้อผ้า และงานประดิษฐ์ต่าง ๆ โดยอาศัยความสามารถของตนเองเป็นหลัก ซึ่ง สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คือ 1. จัด การศึกษาระดับอุดมศึกษา มุ่งเน้นวิชาชีพบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ และความสามารถพร้อมเข้าสู่อาชีพ 2. สร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมบนพื้นฐานของ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่การผลิตและการบริการที่สามารถถ่ายทอดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่

ประเทศ 3. ให้บริการงานวิชาการและการศึกษาที่มีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อการมีอาชีพอิสระ และพัฒนาอาชีพสู่การแข่งขัน 4. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและรักษาสีงแวดล้อม (มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2551)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าพันธกิจและหลักสูตรการศึกษาของคณะเทคโนโลยีคหกรรม- ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มุ่งเน้นให้นักศึกษาใช้ความคิดและความ สามารถของตนเองเพื่อเข้าสู่อาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจ ที่มั่นคงให้กับประเทศชาติ จากเอกสารรายงานการสำรวจภาวะการมีงานทำของบัณฑิตคณะ เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สำเร็จการศึกษาในปี การศึกษา 2549 พบว่า บัณฑิตทั้งหมด 434 คน ทำงานแล้ว 349 คน ในจำนวนนี้ไม่พึงพอใจต่องาน ที่ทำ ร้อยละ 34.1 โดยสามารถจำแนกสาเหตุความไม่พึงพอใจต่องานที่ทำ เรียงตามลำดับจากมาก ไปน้อย ดังนี้ ค่าตอบแทนต่ำ ร้อยละ 25.8 ระบบงานไม่ดี ร้อยละ 24.2 ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา ร้อยละ 19.2 ผู้ร่วมงานไม่ดี ร้อยละ 11.7 ขาดความมั่นคง ร้อยละ 10.0 และขาดความก้าวหน้า ร้อยละ 5.8 นอกจากนี้ยังพบว่าบัณฑิตคหกรรมศาสตร์ทำงานไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมาถึง ร้อยละ 42.7 ซึ่งจำนวนบัณฑิตที่ทำงานแล้ว 349 คน สามารถจำแนกประเภทของงานที่ทำ โดย เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ พนักงานบริษัท/องค์กรธุรกิจเอกชน ร้อยละ 73.35 ข้าราชการ/ เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ ร้อยละ 8.88 ประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 6.88 เจ้าของกิจการ ร้อยละ 6.59 รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 3.44 และพนักงานองค์กรต่างประเทศ ร้อยละ 0.86 (มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2551) จากตัวเลขดังกล่าวจะเห็นได้ว่าบัณฑิตคหกรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในบริษัทหรือองค์กรธุรกิจเอกชน ส่วนการประกอบอาชีพอิสระหรือเป็น เจ้าของกิจการมีจำนวนน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่นักคหกรรมศาสตร์สามารถสร้างงานเองได้ ไม่จำเป็นที่ จะต้องเป็นลูกจ้างเสมอไป ดังที่โสรณา (2549) กล่าวว่า ผู้ที่จบสาขาคหกรรมศาสตร์สามารถ ประกอบอาชีพได้หลากหลาย ทั้งเป็นเจ้าของกิจการ สร้างงานเองได้โดยไม่ต้องเป็นลูกจ้างหรือ พึ่งพาคนอื่น ซึ่งวชิร (2541) ได้ให้ความเห็นว่า การที่นักศึกษาไม่เลือกประกอบอาชีพอิสระหรือ ธุรกิจส่วนตัวน่าจะเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น กระบวนการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา การได้รับการฝึกฝนจากสถานประกอบการ การได้รับการส่งเสริมจากครอบครัวเพื่อ สร้างทักษะ ประสบการณ์ต่อการประกอบอาชีพ และการสร้างเสริมจิตลักษณะที่สำคัญบางประการ ต่อการเป็นผู้ประกอบการ เป็นต้น นอกจากนี้ประเชิญ (2537) ยังกล่าวว่าการประกอบอาชีพให้ ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้ประกอบอาชีพไม่เพียงแต่จะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม และความรับผิดชอบเท่านั้น แต่จะต้องมีเจตคติทางบวกต่ออาชีพของตนด้วย เนื่องจากการมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพจะเป็นแรงจูงใจ

ในการประกอบอาชีพอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้ที่สำเร็จการศึกษาควรได้รับการเสริมสร้างและเปลี่ยนเจตคติที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยการชี้แนะที่ถูกต้อง จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ยังไม่สามารถนำองค์ความรู้ที่เรียนมาตลอดระยะเวลาของการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้มากเท่าที่ควร ส่งผลให้เกิดความไม่พึงพอใจต่องานที่ทำ หรือทำงานไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมา และยังมีบัณฑิตที่ว่างงานอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศและคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย จึงก่อให้เกิดประเด็นปัญหาที่ควรศึกษาว่า เหตุใดจึงมีบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีงานทำ ไม่สามารถสร้างงานให้แก่ตนเองหรือเข้าสู่อาชีพอิสระทางด้านศึกษาศาสตร์ได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพและการประกอบอาชีพอิสระทางด้านศึกษาศาสตร์

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะเทคโนโลยีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้เห็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านศึกษาศาสตร์ จึงสนใจที่จะศึกษาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านศึกษาศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อให้ทราบเจตคติของนักศึกษามีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านศึกษาศาสตร์ และส่งเสริมให้นักศึกษามองเห็นถึงความสำคัญของอาชีพอิสระ ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นข้อมูลสำหรับอาจารย์ผู้สอนทางด้านศึกษาศาสตร์ ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อช่วยในการเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพศึกษาศาสตร์ และการประกอบอาชีพอิสระทางด้านศึกษาศาสตร์ให้นักศึกษา อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการวางแผนแก้ปัญหาการว่างงานของประเทศ โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระหรือการดำเนินธุรกิจขนาดย่อมให้กับประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และเศรษฐกิจที่ดีของประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านศึกษาศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านศึกษาศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยสนับสนุน

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1,293 คน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 310 คน ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกรณีทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (Finite Population) ตามวิธีของทาโร ยามาเน (ยูทช, 2545 อ้างตาม Taro Yamane, 1973) โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มร้อยละ 5 แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลต้องการเป็นผู้ประกอบอาชีพโดยไม่มีนายจ้างหรือไม่ได้อยู่ในฐานะของลูกจ้าง เป็นเจ้าของธุรกิจ หรือธุรกิจในครัวเรือน หรืออยู่ในฐานะหุ้นส่วน ดำเนินกิจการด้วยการลงทุน จัดการ และรับผิดชอบต่อการเสี่ยงทางธุรกิจด้วยตนเอง เพื่อดำเนินกิจการในรูปแบบของการผลิต การจำหน่าย หรือการบริการ โดยกิจการนั้นอาจมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่

1.4.2 อาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ หมายถึง การนำความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพคหกรรมศาสตร์มาใช้ในการประกอบอาชีพ โดยดำเนินธุรกิจด้วยตนเอง เช่น ธุรกิจร้านดอกไม้ ร้านอาหาร ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น

1.4.3 เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ หมายถึง ความคิด ความรู้สึกและการแสดงออกของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ โดยเกิดจากประสบการณ์ การเรียนรู้ การอบรมเลี้ยงดู และสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้มีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นไปในเชิงบวกหรือเชิงลบ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ก เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความคิด หมายถึง ความรู้ ความเชื่อ ความคิดรวบยอดหรือการรับรู้ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งอาจเป็นแง่ดีหรือไม่ดี เช่น การเห็นคุณค่า ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์

การคิดว่าอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีความสำคัญ เป็นอาชีพที่สังคมให้การยกย่อง เห็นคุณค่า และได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นต้น

ข เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความรู้สึกรวมถึงความรู้สึกรู้สึกส่วนตัวที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากความคิด เป็นลักษณะทางอารมณ์ที่สอดคล้องกับความคิดของบุคคล เช่น ความชอบ ความสนใจ ความภาคภูมิใจที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ความรู้สึกที่อาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์เป็นอาชีพที่เริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จ รู้สึกพึงพอใจที่ได้ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ทั้งในด้านการมีรายได้และการสร้างความก้าวหน้าให้กับตนเอง เป็นต้น

ค เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม หมายถึง ความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากความคิดและความรู้สึก จนทำให้เกิดความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติหรือตอบสนองต่อสิ่งนั้นในทิศทางที่สนับสนุน คัดลอกตาม หรือขัดแย้ง เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ การสัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ เป็นต้น

1.4.4 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาซึ่งอาจส่งผลต่อเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย

ก เพศ หมายถึง สิ่งที่ระบุความแตกต่างของบุคคล ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง

ข ระดับชั้นที่กำลังศึกษา หมายถึง ระดับชั้นที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2552 ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

ค สาขาวิชาที่ศึกษา หมายถึง สาขาวิชาที่นักศึกษาเลือกศึกษาตามความสนใจและความสามารถของนักศึกษา ได้แก่ สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร และสาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์

ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

1.4.5 ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษาซึ่งอาจส่งผลต่อเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย

ก ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษา

ข อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพหลักของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่หารายได้เพื่อเลี้ยงชีพและครอบครัว

ค รายได้ของครอบครัวต่อเดือน หมายถึง รายได้ของครอบครัวหรือรายได้เฉลี่ยที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองได้รับในแต่ละเดือน

1.4.6 ปัจจัยสนับสนุน หมายถึง ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย

ก ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ หมายถึง การที่นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ เช่น ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะของอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ การเข้าสู่อาชีพอิสระ ข้อแตกต่างระหว่างการประกอบอาชีพอิสระกับการทำงานเป็นลูกจ้างผู้อื่น เป็นต้น

ข การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน หมายถึง หลักสูตรและรายวิชาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ที่คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเปิดสอนให้กับนักศึกษา ตลอดจนการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์แก่นักศึกษา เช่น การจัดทัศนศึกษา การฝึกงานในสถานประกอบการ การให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ เป็นต้น

ค บรรยากาศในการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะทางกายภาพและทางสังคมในการเรียน เช่น ห้องเรียน อาคารเรียน สื่อและอุปกรณ์ในการเรียนรวมถึงบริเวณโดยรอบสถานศึกษา ตลอดจนลักษณะการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่เอื้อต่อความสนใจในการเรียนของนักศึกษา ซึ่งอาจส่งผลให้นักศึกษามีเจตคติในทางบวกหรือทางลบต่อการเรียน และการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์

ง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ หมายถึง การปฏิบัติตนของนักศึกษาต่ออาจารย์และการปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน ในเรื่องของการให้คำแนะนำปรึกษา การให้ความช่วยเหลือ และการสนับสนุนส่งเสริมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ซึ่งอาจส่งผลให้นักศึกษามีเจตคติในทางบวกหรือทางลบต่อการเรียน และการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์

จ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนของนักศึกษากับเพื่อนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เช่น การช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การให้ความไว้วางใจ ความรัก ความห่วงใย ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การทำ

กิจกรรมทางด้านคหกรรมศาสตร์ร่วมกัน ซึ่งอาจส่งผลให้นักศึกษามีเจตคติในทางบวกหรือทางลบ ต่อการเรียนและการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์

ฉ ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับความคิด ความปรารถนา ความต้องการ ความตั้งใจ หรือการกระทำของบิดามารดา ในการส่งเสริมให้นักศึกษา ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ โดยการพูดคุย แนะนำ ส่งเสริมประสบการณ์ หรือ ชื่นชมผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้กับนักศึกษา

1.5 สมมติฐาน

1.5.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.5.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้าน คหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร

1.5.3 ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการ ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.6 ตัวแปรที่ศึกษา

1.6.1 ตัวแปรอิสระ

ก ปัจจัยส่วนบุคคล

- 1) เพศ
- 2) ระดับชั้นที่กำลังศึกษา
- 3) สาขาวิชาที่ศึกษา
- 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

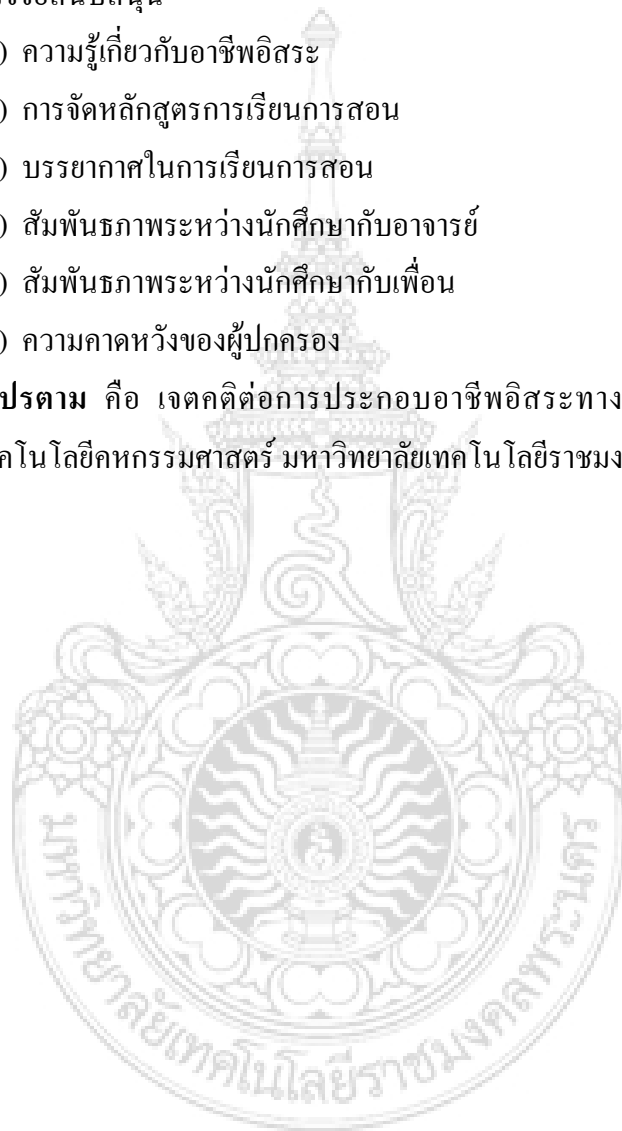
ข ปัจจัยด้านครอบครัว

- 1) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
- 2) อาชีพของผู้ปกครอง
- 3) รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

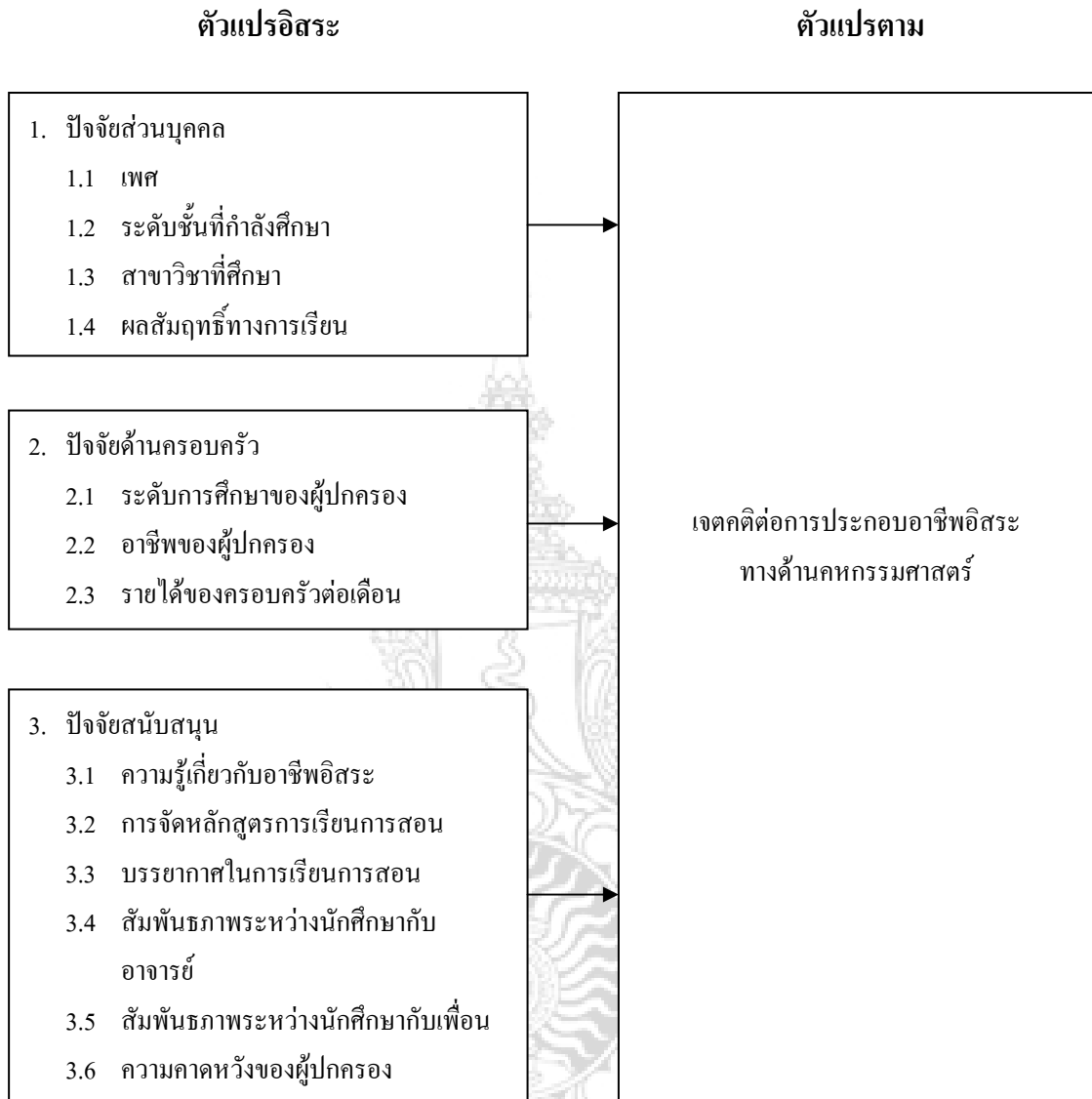
ค ปัจจัยสนับสนุน

- 1) ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ
- 2) การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
- 3) บรรยากาศในการเรียนการสอน
- 4) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- 5) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
- 6) ความคาดหวังของผู้ปกครอง

1.6.2 ตัวแปรตาม คือ เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.7 กรอบแนวความคิด

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพอิสระ สำหรับนักศึกษาทางด้านคหกรรมศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้อง

1.8.2 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและผู้สอนทางด้านคหกรรมศาสตร์ในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้กับผู้เรียน

1.8.3 เพื่อเป็นแนวทางให้กับรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลไปใช้แก้ปัญหา การว่างงานของประเทศ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์
- 2.2 การจัดการศึกษาทางด้านคหกรรมศาสตร์
- 2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ
- 2.4 เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์

2.1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ

การเลือกอาชีพมีความสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องทำงานเพื่อมีรายได้มาเลี้ยงตนเอง ครอบครัว และตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ โดยการเข้าสู่อาชีพจะเริ่มจากการสำรวจอาชีพและความรู้ความสามารถของตนเองที่จะประกอบอาชีพนั้น ๆ ซึ่งการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ พบว่ามีนักจิตวิทยาและนักการศึกษากล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพหลายท่าน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก ทฤษฎีการวิเคราะห์ตนเองและอาชีพ (Trait and Factor Theory)

สตัแนว (2529) กล่าวว่า ทฤษฎีการวิเคราะห์ตนเองและอาชีพมีรากฐานมาจากวิชาการด้านจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาขึ้นเป็นทฤษฎีควบคู่กับความเจริญด้านการทดสอบทางจิตวิทยา โดยมีสมมติฐาน คือ บุคคลมีบุคลิกภาพและความสามารถเป็นของตนเองโดยเฉพาะ ซึ่งสามารถวัดได้ บุคลิกภาพและความสามารถดังกล่าวจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะของบุคคลซึ่งเป็นที่ต้องการในแต่ละอาชีพ โดยบุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้หลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ดังนี้

1) วิเคราะห์ตนเอง โดยบุคคลจะวิเคราะห์บุคลิกภาพ ความสนใจในอาชีพ ความถนัด ความสามารถ ตลอดจนสภาพการณ์ต่าง ๆ

2) วิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะต้องศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ อย่างละเอียด เช่น ลักษณะของอาชีพ ตลอดจนความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ

3) ใช้วิจารณ์ญาณตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองกับการวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

ข ทฤษฎีของกินซ์เบิร์กและคณะ (Ginzberg and Associates' Theory)

ลำเนาวิ (2529) กล่าวถึงทฤษฎีของกินซ์เบิร์กและคณะว่า กระบวนการเลือกอาชีพจะเกิดขึ้นกับบุคคลในช่วงอายุระหว่าง 7-21 ปี ซึ่งกระบวนการจะเป็นไปตามขั้นตอนและจะไม่ย้อนกลับ การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลเป็นกระบวนการที่มีเหตุผล โดยบุคคลจะผสมผสานระหว่างความสนใจ ความสามารถของเขากับโอกาสที่เขาจะประกอบอาชีพนั้นได้จริง อันเนื่องมาจากข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น โอกาสที่จะเข้าศึกษา ตลอดจนความต้องการบุคคลในอาชีพนั้น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้สรุปตัวแปรในกระบวนการเลือกอาชีพของบุคคล ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานของทฤษฎีไว้ดังต่อไปนี้

1) สภาพความเป็นจริงของบุคคล ได้แก่ ความสามารถ ความถนัดและโอกาสในสังคม เป็นตัวแปรที่สำคัญมาก บุคคลที่ไม่มีความสามารถหรือไม่มีโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนก็ย่อมมีโอกาสน้อยที่จะประกอบอาชีพที่มีรายได้ดีหรือมีเกียรติในสังคม

2) ระดับการศึกษา เป็นตัวแปรเกี่ยวกับโอกาสการเลือกอาชีพของบุคคล ถ้าได้รับการศึกษามากก็ย่อมจะมีช่องทางในการเลือกประกอบอาชีพได้มาก

3) อารมณ์ เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการเลือกชนิดหรือประเภทของอาชีพ บางคนมีความใฝ่ฝันที่จะประกอบอาชีพทางด้านศิลป์ เช่น อาชีพนักแสดง นักออกแบบ เป็นต้น

4) ค่านิยม เป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกอาชีพของบุคคล ค่านิยมของบุคคลเกี่ยวกับเงินและวัตถุ ทำให้บุคคลนิยมเลือกอาชีพที่มีรายได้ดี เช่น แพทย์ วิศวกร นักธุรกิจ เป็นต้น

นอกจากนี้ กินซ์เบิร์กและคณะได้แบ่งขั้นตอนการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 ระยะ คือ

1) ระยะเพื่อฝันถึงอาชีพ (Fantasy Period) เป็นช่วงเวลาก่อนที่เด็กจะมีอายุ 11 ปี เด็กจะเพื่อฝันถึงอาชีพต่าง ๆ ที่ชอบและอยากจะทำประกอบอาชีพนั้น ๆ โดยได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม เช่น โทรทัศน์ หนังสือ หรืออาชีพของบุคคลในครอบครัว เด็กจะคิดเพื่อฝันโดยที่ไม่ได้คำนึงถึงความสามารถของตนเองและความเป็นไปได้โดยทั่วไป

2) ระยะเวลาพิจารณาอาชีพ (Tentative Period) เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 11-17 ปี การพัฒนาการเลือกอาชีพในระยะนี้แบ่งออกเป็น 4 ชั้น ย่อย ๆ ได้แก่

2.1) ชั้นเกิดความสนใจ (Interest Stage) เป็นชั้นที่เด็กเริ่มมีความรู้สึกว่าเขาสนใจบางสิ่งบางอย่างมากกว่าสิ่งอื่น ๆ

2.2) ชั้นแห่งความสามารถ (Capacity Stage) ในขั้นนี้เด็กจะตระหนักถึงความสามารถของตนเองในการทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ

2.3) ชั้นของค่านิยม (Value Stage) เป็นชั้นที่เด็กเริ่มเข้าใจค่านิยมของตนเองและสังคม เช่น รายได้หรือชื่อเสียงเกียรติยศที่จะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.4) ชั้นของการเปลี่ยนแปลง (Transition Stage) เป็นชั้นที่เด็กตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เด็กจะพยายามรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากขั้นก่อน ๆ จะมีความเข้าใจตัวเองดีพอสมควร รู้ว่าตัวเองต้องการอะไร อยากทำอะไรและสามารถที่จะทำอะไรได้บ้าง ในระยะนี้เด็กยังขาดความรอบคอบ โดยเฉพาะความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพของบุคคล

3) ระยะเวลาเลือกอาชีพตามความเป็นจริง (Realistic Period) เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 17 ปี จนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น การพัฒนาการเลือกอาชีพในขั้นนี้แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่

3.1) ชั้นสำรวจอาชีพ (Exploration Stage) เป็นชั้นที่บุคคลสำรวจอาชีพ ต่าง ๆ เพื่อค้นหาอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง บุคคลจะทดลองเรียนวิชาการและวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรตลอดจนการทดลองทำงานนอกเวลาเรียน โดยเลือกเรียนหรือทำงานเฉพาะที่ตนเองสนใจ

3.2) ชั้นรวบรวมความคิด (Crystallization Stage) เป็นชั้นที่บุคคลมีความพร้อมที่จะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่ง จากอาชีพที่มีความสนใจอยู่ประมาณ 2-3 อาชีพ เนื่องจากได้รวบรวมข้อมูลและความคิดไว้พอสมควร

3.3) ชั้นตัดสินใจเลือกอาชีพ (Specification Stage) เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการเลือกอาชีพ ในขั้นนี้บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจงอาชีพเดียว เช่น วิศวกร หรือทันตแพทย์ เป็นต้น

ค ทฤษฎีของโร (Roe's Theory)

สำเนา (2529) กล่าวว่า ทฤษฎีของโรจัดอยู่ในประเภท “ทฤษฎีความต้องการ” (Needs Theory) เพราะได้ให้ความสนใจต่อความต้องการของบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน โดยประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1) อิทธิพลของพันธุกรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความต้องการ

2) อิทธิพลของทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchical Needs Theory) ซึ่งได้จัดลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์จากต่ำสุดไปจนถึงขั้นสูงสุด คือ ความต้องการด้านสรีระ ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ความต้องการเห็นตนเองมีคุณค่า และความต้องการที่จะเข้าใจตนเอง

3) อิทธิพลของประสบการณ์ในวัยเด็กตอนต้น ซึ่งเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยเกี่ยวข้องกับอาชีพของบุคคล ดังนี้

3.1) แบบฉบับของการเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อการเลือกประเภทของอาชีพ

3.2) ความต้องการต่าง ๆ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลของพันธุกรรม มีผลต่อระดับความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบุคคล ความสำเร็จจะมีมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับความสามารถและภูมิหลังทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล

ง ทฤษฎีของฮอลแลนด์ (Holland's Theory)

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (สำเนา, 2529 อ้างตาม John L. Holland, n.d.) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเลือกอาชีพไว้ดังนี้

1) การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกถึงบุคลิกภาพของบุคคล ความสนใจในอาชีพ แสดงให้เห็นถึงบุคลิกภาพในการทำงาน การใช้เวลาว่าง และงานอดิเรกของบุคคล

2) การสำรวจความสนใจในอาชีพ เป็นการวัดบุคลิกภาพของบุคคล

3) ถ้าบุคคลเลือกประกอบอาชีพอย่างหนึ่ง อันเนื่องมาจากประวัติและบุคลิกภาพของเขา อาชีพอย่างเดียวกันนั้นก็ดึงดูดความสนใจของบุคคลที่มีบุคลิกภาพหรือลักษณะที่ตรงหรือคล้ายคลึงกัน

4) บุคคลแต่ละคนมีความสนใจต่ออาชีพอยู่ 2-3 อาชีพ ซึ่งจะมีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพมาก

5) ความพึงพอใจ ความมั่นคงและความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพของบุคคลกับสภาพแวดล้อมของงาน

จ ทฤษฎีของซูเปอร์ (Super's Theory)

ซูเปอร์ (สำเนา, 2529 อ้างตาม Super, 1957) ได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพไว้ 12 ประการ ดังนี้

1) พัฒนาการด้านอาชีพเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน และโดยทั่วไปแล้วจะไม่มี การย้อนกลับไปกลับมา

2) พัฒนาการด้านอาชีพเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน สามารถที่จะทำนายได้

- 3) พัฒนาการด้านอาชีพเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปตลอดเวลา
 - 4) ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองของบุคคลเริ่มขึ้นตั้งแต่ก่อนวัยรุ่น จะชัดเจนขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และจะมีผลต่อพัฒนาการด้านอาชีพในวัยรุ่น
 - 5) บุคคลจะมองเห็นสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการเลือกอาชีพมากขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น ตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้นจนถึงวัยผู้ใหญ่
 - 6) ความสัมพันธ์และอาชีพของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุตร
 - 7) ความเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของบุคคล มีความสัมพันธ์กับสติปัญญา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดา ความต้องการ ค่านิยม ความสนใจ และทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
 - 8) แขนงอาชีพที่บุคคลเลือกเกี่ยวข้องกับความสนใจ ค่านิยม และความต้องการ อิทธิพลของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ทรัพยากรที่ใช้ในชุมชน ระดับและคุณภาพของการศึกษา โครงสร้างและแนวโน้มของอาชีพ ตลอดจนเจตคติของคนในชุมชน
 - 9) แม้ว่าอาชีพแต่ละอย่างต้องการลักษณะพิเศษในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพบางประการ แต่ก็มีคนประกอบอาชีพในแต่ละอาชีพเป็นจำนวนมาก และมีอาชีพหลายอย่างให้แต่ละคนเลือก
 - 10) ความพอใจในงานและชีวิต ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลประกอบอาชีพเหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม และบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ของตนเอง
 - 11) ระดับความพอใจของบุคคลในอาชีพ เป็นสัดส่วนกับระดับการใช้ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองทางด้านอาชีพ
 - 12) งานและอาชีพเน้นความสำคัญของบุคลิกภาพมากทั้งชายและหญิง แม้ว่าบางคนจะเน้นองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เช่น กิจกรรมในสังคม
- จากทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ อาจสรุปได้ว่า กระบวนการเลือกอาชีพของบุคคลจะเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้นตอนและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่วัยเด็ก โดยจะเห็นได้ว่าการเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกถึงบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นอาจประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น ความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ การอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง

2.1.2 การประกอบอาชีพอิสระทางด้านเศรษฐศาสตร์

เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยนำศาสตร์หลายแขนงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครอบครัว สังคม และชุมชน ทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต การงานและอาชีพ วิชาการทางเศรษฐศาสตร์สามารถนำมาประกอบอาชีพได้ง่ายและหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งได้รับการสนับสนุนอย่างมากในปัจจุบัน เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านเศรษฐศาสตร์นับวันจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่ปริมาณหรือตำแหน่งงานที่รองรับมีจำกัด หนทางหนึ่งที่พอจะแก้ไขสถานการณ์นี้ได้ คือ การประกอบอาชีพอิสระด้วยตนเอง (ประเชิญ, 2537)

ก ความหมายของอาชีพอิสระ

อาชีพอิสระเป็นอาชีพหนึ่งที่นักเศรษฐศาสตร์สามารถนำความรู้ด้านต่าง ๆ จากการศึกษาประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง ซึ่งการศึกษาความหมายของอาชีพอิสระ พบว่ามีผู้กล่าวถึงความหมายของอาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัว ดังนี้

สุนทร (2527) กล่าวว่า อาชีพอิสระหมายถึง อาชีพที่ผู้ประกอบอาชีพสร้างขึ้นเอง ลงทุนดำเนินการเอง ไม่รับคำสั่งและไม่มีการออกคำสั่ง ตัดสินใจด้วยตนเอง ผลิตสินค้าและบริการให้แก่ลูกค้าเอง มีการลงทุนเพื่อหวังกำไรและเสี่ยงต่อการล้มเหลว

วินัย (2530) กล่าวว่า อาชีพอิสระหมายถึง อาชีพที่เป็นเจ้าของธุรกิจหรือเป็นส่วนหนึ่งในธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่งคือ การประกอบอาชีพที่มีรายได้เป็นของตนเอง โดยไม่มีเจ้านายหรือไม่ได้อยู่ในฐานะลูกจ้าง เช่น ค้าขายส่วนตัว ขายอาหาร ผลไม้ เครื่องดื่ม ทำขนมขาย พับถุงขาย ขายเครื่องอะไหล่รถยนต์ ทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำฟาร์มโคนม เลี้ยงปลาสัตว์ ทำการประมง หรืออาชีพอิสระอื่น ๆ เช่น ทนายความ นักดนตรี ร้านเสริมสวย ทำเฟอร์นิเจอร์ ขั้บรถรับจ้าง เป็นต้น

ประเชิญ (2537) กล่าวว่า อาชีพอิสระหมายถึง การประกอบธุรกิจของตนเองหรือการลงทุนร่วมกับบุคคลอื่น เป็นนายจ้างของตัวเอง ไม่ว่าจะธุรกิจนั้นจะเล็กหรือใหญ่ ไม่มีเงินเดือนหรือรายได้ที่แน่นอนตายตัว กำไรที่เป็นผลตอบแทนจากการลงทุนจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความพยายาม มานะอดทนในการทำงาน

สุชาติ (2542) กล่าวว่า อาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัวหมายถึง ผู้ประกอบอาชีพได้ตั้งตัวเป็นผู้ประกอบการโดยไม่มีนายจ้าง อาจเป็นกิจการในลักษณะครอบครัวหรือการร่วมหุ้นกับญาติพี่น้อง มีการบริหารจัดการกันเอง รับผิดชอบต่อการเสี่ยง การขาดทุน ล้มเหลวทางธุรกิจด้วยตนเอง

ชั้นย่นันท์, 2549. (อ้างตาม สมพงษ์, 2535) กล่าวว่า อาชีพอิสระหมายถึง อาชีพใดก็ตามที่ผู้ประกอบการเป็นเจ้าของกิจการเอง เป็นนายของตัวเอง ทั้งนี้กิจการอาจจะเล็กหรือใหญ่ขึ้นอยู่กับกำลังความสามารถและทุนทรัพย์

วิภารัตน์ (2549) กล่าวว่า อาชีพอิสระหมายถึง อาชีพที่บุคคลมีโอกาสนในการดำเนินงานและตัดสินใจในการประกอบอาชีพของตนเองโดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความพร้อมด้านต่าง ๆ มาสร้างงานให้ตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาการจ้างงานที่เป็นระบบสามารถเป็นนายของตนเองและอยู่ได้ด้วยตนเอง ตลอดจนถึงพึ่งตนเอง (Self-Reliance)

จากความหมายของอาชีพอิสระ อาจสรุปได้ว่า อาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัว หมายถึง การประกอบอาชีพที่ผู้ประกอบการเป็นเจ้าของกิจการเอง หรือเป็นหุ้นส่วนในธุรกิจ ไม่ได้อยู่ในฐานะของลูกจ้าง โดยกิจการมีทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กขึ้นอยู่กับทุนทรัพย์และความสามารถ มีการบริหารจัดการและรับผิดชอบต่อการขาดทุนหรือล้มเหลวด้วยตนเอง กิจการจะดำเนินการในรูปของการผลิต การจำหน่าย หรือให้บริการ โดยมีเป้าหมายเป็นผลกำไร ไม่มีค่าจ้างค่าตอบแทนหรือสวัสดิการใด ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าวิชาชีพทางคหกรรมศาสตร์สามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ โดยมีผู้กล่าวถึงอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ดังนี้

อมรรัตน์ (2533) กล่าวว่า การสร้างงานอาชีพคหกรรมศาสตร์ตามความรู้ความสามารถของนักคหกรรมศาสตร์นั้นกระทำได้หลายทางด้วยกัน เช่น ทำธุรกิจส่วนตัว สร้างงานขึ้นมาใหม่ ฯลฯ ซึ่งอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์แบ่งเป็นธุรกิจประเภทต่าง ๆ ได้แก่

- 1) จำหน่ายสินค้าคหกรรมศาสตร์ เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ อาหาร ดอกไม้ งานประดิษฐ์
- 2) เป็นผู้ผลิตและจัดจำหน่าย เช่น ทำของชำร่วย ขนมไทย บัตร์อวยพร
- 3) จัดบริการ เช่น ตัดเย็บเสื้อผ้า อาหารปิ้งโต
- 4) รับสอนพิเศษ เช่น รับสอนตัดเย็บเสื้อผ้า สอนทำอาหาร ทำของชำร่วย

ปวรวรรณ, 2541. (อ้างตาม ทบวงมหาวิทยาลัย, 2539) กล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ หมายถึง การนำความรู้ทางคหกรรมศาสตร์มากระทำในทางอาชีพเพื่อหารายได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีนายจ้าง ได้แก่

- 1) การประกอบอาชีพส่วนตัว หมายถึง การกระทำในงานอาชีพโดยไม่มีนายจ้าง และไม่ได้อยู่ในฐานะของลูกจ้าง เช่น การสอนจัดดอกไม้ สอนแกะสลักผัก-ผลไม้ สอนทำอาหาร เป็นต้น

2) การเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง การประกอบธุรกิจที่ตนเองเป็นเจ้าของหรือมีส่วน และดำเนินการด้วยตนเอง เช่น ร้านอาหารไทย ร้านขนมเบเกอรี่ ร้านจัดดอกไม้สด-แห้ง โรงเรียนอนุบาล ร้านขายอุปกรณ์เครื่องครัว ฯลฯ

นอกจากนี้ ประหยัด (2530) ได้เสนอแนะอาชีพอิสระที่นักเศรษฐศาสตร์สามารถทำได้ด้วยตนเองโดยอาจเริ่มจากการทำขนาดเล็กไปก่อน ได้แก่ การจัดบริการอาหาร สถานรับเลี้ยงเด็ก การดูแลคนชรา การประดิษฐ์ของใช้ ของที่ระลึก การรับจัดดอกไม้ในโอกาสต่าง ๆ การบริการต่าง ๆ เช่น การทำความสะอาด การเขียนบทความ การรับทำงานวิจัย การรับฝึกอบรม การจัดทำรายการวิทยุ โทรทัศน์ การเป็นพิธีกร เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า วิชาชีพเศรษฐศาสตร์สามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระได้มากมาย ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งของบัณฑิตเศรษฐศาสตร์ที่ต้องการประกอบธุรกิจโดยดำเนินการด้วยตนเอง เป็นการพึ่งตนเองและสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาการว่างงานของบัณฑิตและปัญหาเศรษฐกิจของประเทศได้อีกทางหนึ่ง

ข ความสำคัญของอาชีพอิสระ

อาชีพอิสระมีความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาต้องตกอยู่ในภาวะการว่างงานเป็นจำนวนมาก เนื่องจากหลายหน่วยงานลดอัตราการจัดจ้างงานลง อีกทั้งปัญหาทางภาคเกษตรกรรม ที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในชนบท ทำให้มีการอพยพแรงงานภาคเกษตรเข้ามาหางานทำในเมือง ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานในเมืองเพิ่มขึ้น การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระจึงเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ระบุขึ้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) เป็นต้นมา เพื่อต้องการลดปัญหาการว่างงานในเมืองที่นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของอาชีพอิสระ ดังนี้

จารุวรรณ, 2548. (อ้างตาม สุขณา, 2539) กล่าวว่า อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่มีลักษณะคล่องตัว มีอิสระเสรีในการบริหารงาน ซึ่งผู้ประกอบการสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านการลงทุน การจัดการ การตลาด การขยายกิจการ การผลิตสินค้าใหม่ หรือการให้บริการลูกค้า เป็นงานอาชีพที่เปิดกว้างให้ประชาชนสร้างงานขึ้นเองได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ ยูพิน (2531) ยังกล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระเป็นหนทางแก้ไขปัญหาการว่างงานของประเทศ โดยเฉพาะการว่างงานของผู้มีการศึกษา ซึ่งถือว่าการสูญเสียทางการศึกษาที่เป็นปัญหาสำคัญและยังไม่มีทางขจัดความรุนแรงได้โดยเร็ว ทั้งนี้เพราะนโยบายของการจัดการศึกษา ยังไม่ได้คำนึงถึงการไปสร้างงานของผู้ที่สำเร็จการศึกษา โดยการประกอบอาชีพอิสระยังมีหนทางที่ขยายตัวได้อีกมาก ซึ่งสอดคล้องกับสุชาติ (2542) ที่กล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระมีความสำคัญ

ต่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ เช่น ด้านสังคม ช่วยลดปัญหาการว่างงานของแรงงานที่มีความรู้ความสามารถ ด้านเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพอิสระจะช่วยให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคและส่วนต่าง ๆ ของสังคมได้ง่าย เพราะอาชีพอิสระทำให้มีการจ้างงานตามมาจำนวนมาก และในด้านครอบครัว สามารถเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของทรัพยากรบุคคล สร้างความภาคภูมิใจให้แก่บุคคลในครอบครัว

จากข้อมูลข้างต้นอาจสรุปได้ว่า อาชีพอิสระมีความสำคัญ คือ สามารถเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ว่างงานที่จะช่วยให้มีอาชีพ มีรายได้ และช่วยแก้ไขปัญหการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาตลอดจนช่วยลดปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศ

ค ประเภทของอาชีพอิสระ

อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจการทุกด้านด้วยตนเอง ผู้ที่จะประกอบอาชีพอิสระจะต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพตามประเภทที่ต้องการและเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งผลการลงทุนและการบริหารจัดการให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ โดยมีผู้กล่าวถึงประเภทของอาชีพอิสระ ดังนี้

ทบวงมหาวิทยาลัย (2526) จัดลักษณะการประกอบอาชีพอิสระไว้ 3 ประเภท คือ

- 1) ประเภทค้าขาย ได้แก่ ขายของชำ ขายข้าวแกง ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ขายของเล่นสำหรับเด็ก ขายเครื่องเขียน ขายแบบเรียน ขายอุปกรณ์ทางการเกษตร และขายเครื่องสำอาง
- 2) ประเภทบริการ ได้แก่ รับจ้างทั่วไป รับหมาก่อสร้างทั่วไป เสริมสวย รับซ่อมผ้า ขับริดรับส่งผู้โดยสาร รับซ่อมจักรยานและมอเตอร์ไซค์
- 3) ประเภทเกษตรกรรม ได้แก่ ทำไร่ ทำนา และกรีดยาง

สัญญา (2527) ได้แบ่งอาชีพอิสระตามระดับการใช้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ โดยจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1) กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ในระดับปริญญา อนุปริญญา เช่น แพทย์ วิศวกร หนายความ ผู้ตรวจสอบบัญชี ครู อาจารย์ เป็นต้น
- 2) กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ในระดับต่ำกว่าอนุปริญญา เช่น ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ ช่างเขียนแบบ ช่างตัดเสื้อ ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย ช่างเย็บหนัง เป็นต้น
- 3) กลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะ หรือความรู้วิชาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ประกอบการค้าของชำ ค้าข้าวแกง ค้าผลไม้ ค้าหนังสือต่าง ๆ ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หาบเร่ แผงลอย ขับริดแท็กซี่ ตลอดจนเป็นผู้ที่รับสินค้ามาขายเอง เป็นต้น

กรมวิชาการ (2530) ได้จำแนกประเภทของการประกอบอาชีพอิสระไว้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านคหกรรม ด้านพาณิชยกรรม และด้านศิลปหัตถกรรม

พิพรรณ (2531) แบ่งอาชีพอิสระออกเป็น 5 ประเภท คือ

1) กิจการจำหน่ายประเภทสินค้าอุปโภค ได้แก่ ร้านค้าย่อย ซึ่งจำหน่ายของใช้ประจำร้านทุกชนิด ร้านจำหน่ายอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ปรุปะปา วัสดุก่อสร้าง และรวมถึงตลาดสด ตลาดนัด ที่เป็นแหล่งเลือกซื้อสินค้าของลูกค้า ตลอดจนรถเร่ขายสินค้าบางชนิดที่ไม่มีจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าหรือร้านค้าย่อยโดยทั่วไป

2) กิจการจำหน่ายประเภทอาหาร ได้แก่ ร้านอาหาร แผงลอยอาหารและรถเข็นอาหาร เป็นต้น

3) กิจการผลิตสินค้า ได้แก่ การผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภค ซึ่งปรากฏในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โรงงานผลิตอาหาร ทำขนมปัง (เบเกอรี่) อาหารสำเร็จรูปต่าง ๆ และโรงงานตามครัวเรือน โรงงานจำพวกหัตถกรรม ศิลปกรรม เป็นต้น

4) กิจกรรมด้านบริการ ได้แก่ งานบริการชุมชน เช่น บริการรับถมที่ดิน บริการรักษาความปลอดภัย บริการกำจัดปลวก บริการขนส่ง บริการซักรีดเสื้อผ้า บริการเสริมสวย บริการท่องเที่ยว บริการโรงแรม เป็นต้น

5) กิจการประกอบตามสายวิชาชีพ ได้แก่ อยู่ซ่อมรถ บริษัทรับเหมาก่อสร้าง คลินิกทุกประเภท สำนักงานบัญชี สำนักงานทนายความ สำนักงานที่ปรึกษาด้านธุรกิจ สำนักงานประกอบอาชีพทางวิศวกรรมและการออกแบบ เป็นต้น

นอกจากนี้ ประเชษฐ (2537) ได้แบ่งประเภทของธุรกิจขนาดย่อมทางด้านคหกรรม-ศาสตร์ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) ธุรกิจการผลิต เป็นธุรกิจที่มีการแปรรูปวัตถุดิบไปเป็นสินค้าที่ต้องการ เช่น การตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป การถนอมอาหาร เป็นต้น

2) ธุรกิจการจัดจำหน่าย เป็นธุรกิจของพ่อค้าคนกลางที่ทำหน้าที่รับสินค้าจากผู้ผลิตเพื่อนำมาจำหน่ายต่อไปอีกทอดหนึ่ง ธุรกิจการจัดจำหน่ายนี้ แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

2.1) ธุรกิจขายส่ง จะรับสินค้าจากผู้ผลิตแล้วขายต่อไปให้กับธุรกิจขายปลีก

2.2) ธุรกิจขายปลีก จะรับสินค้าจากผู้ผลิตโดยตรง หรือจากธุรกิจขายส่ง แล้วนำมาจำหน่ายต่อไปให้กับผู้บริโภคสุดท้าย

3) ธุรกิจการบริการ เป็นธุรกิจที่สามารถเริ่มต้นได้ง่าย เพราะใช้เงินลงทุนน้อยกว่าเมื่อเทียบกับธุรกิจประเภทอื่น แต่ผู้ประกอบการควรจะมีความรู้ความชำนาญในงานที่ทำ และคอยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดจึงสามารถทำให้กิจการนั้นดำเนินไปด้วยดี ตัวอย่างของธุรกิจการบริการ เช่น รับประทานอาหารนอกสถานที่ ร้านซักอบรีดเสื้อผ้า รับจัดดอกไม้ในงานพิธีต่าง ๆ

จากข้อมูลข้างต้นอาจสรุปได้ว่า อาชีพอิสระแบ่งออกเป็นหลายด้าน ได้แก่ ด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านพาณิชย์กรรม ด้านศิลปหัตถกรรม และด้านคหกรรม ผู้สำเร็จการศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์สามารถนำความรู้มาใช้ในการประกอบอาชีพอิสระได้ โดยอาจอยู่ในรูปของธุรกิจการผลิต การจำหน่าย หรือบริการ ซึ่งการประกอบอาชีพอิสระในแต่ละประเภทให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถเฉพาะด้านของผู้ประกอบอาชีพที่แตกต่างกันไป

ง การเข้าสู่อาชีพอิสระ

อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ต้องใช้ประสบการณ์ และความรู้ในการบริหารจัดการ ผู้ประกอบอาชีพต้องมีความรู้ความสามารถรอบด้านจึงจะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จได้ ผู้ที่สนใจประกอบอาชีพอิสระ ควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อการเริ่มต้นประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงแนวทางในการเข้าสู่อาชีพอิสระดังนี้

วิภารัตน์, 2549. (อ้างตาม กรมวิชาการ, 2531) ได้เสนอแนวทางการประกอบอาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัวไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นเตรียมการ

1.1) การสำรวจตัวเอง ก่อนที่จะประกอบอาชีพส่วนตัวต้องมีการพิจารณาตัวเองว่ามีความสามารถมากน้อยเพียงใด พิจารณาด้วยความเป็นจริงและเที่ยงตรง ค้นหาความถนัดและจุดบกพร่องของตนเอง ไม่ตัดสินใจตามเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ บุคลิกและความสามารถของแต่ละคนมีไม่เท่ากัน ดังนั้นควรพิจารณาตนเองด้วยความรอบคอบและถี่ถ้วน

1.2) มีความใฝ่ฝันและคิดจะทำอะไร ในขณะที่ยังไม่รู้ว่าจะเริ่มทำอะไร การจินตนาการอาจเป็นสิ่งจำเป็นหรือเป็นประโยชน์ การใฝ่ฝันเป็นสิ่งสำคัญต่องานอาชีพส่วนตัว เพราะการจะประกอบกิจการใดก็ตาม จะต้องเกิดจากความตั้งใจก่อนแล้วจึงเปลี่ยนไปเป็นความมานะพยายาม กระทำให้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา

1.3) มีการทำงานเป็นขั้นตอนหรือมีแบบแผน การทำกิจการงานทุกอย่าง โดยมีแผนการ โครงการ และขั้นตอน จะได้เปรียบกว่ากิจการที่กระทำไปโดยไม่มีขั้นตอน

1.4) เรียนรู้ขั้นตอนทั้งหมดจากผู้รู้หรือผู้ที่เคยทำมาก่อน ความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพส่วนตัวนั้นประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1.4.1) ความรู้ความสามารถเดิมที่มีอยู่ ซึ่งได้รับจากการศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษา เป็นความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

1.4.2) ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้จากผู้ประกอบอาชีพส่วนตัวอยู่แล้ว หรือผู้ที่เคยทำมาก่อน ซึ่งจะเป็นประโยชน์มาก อาจปฏิบัติได้โดยการสมัครเป็นลูกมือหรือผู้ช่วย

หรือใช้วิธีสังเกต ใฝ่มอง และสอบถาม ศึกษาถึงกระบวนการดำเนินงาน การผลิต การจำหน่าย ปัญหาอุปสรรค การขาดทุน และอื่น ๆ ที่เป็นองค์ประกอบทั้งหมด

2. ชั้นปฏิบัติการ

2.1) กระทำในสิ่งที่คิดว่าตนถนัด เพราะถ้านัดสิ่งใดแสดงว่ามีความสามารถ ในสิ่งนั้นมากเป็นพิเศษ

2.2) การผลิตสินค้าหรือบริการในสิ่งที่เป็นการความต้องการของตลาดจะเป็นดัชนี ที่จะบอกว่าธุรกิจนั้นจะดำเนินต่อไปได้ในเวลานานหรือจะต้องล้มเลิกไป ควรศึกษาเรื่องของตลาด ก่อนที่จะผลิตสินค้าชิ้น ๆ การประกอบอาชีพส่วนตัวจึงจะดำเนินต่อไปได้

2.3) เงินทุนและการกู้เงิน นับว่ามีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพส่วนตัว มาก เพราะกิจการจะเริ่มขึ้นได้จะต้องเตรียมอุปกรณ์หรือสิ่งของหลายอย่าง ซึ่งจะต้องอาศัยเงินทุน ในการดำเนินงาน เงินทุนในการประกอบอาชีพส่วนตัวอาจมาจากแหล่งดังต่อไปนี้

2.3.1) การเริ่มแรกไม่ควรใช้เงินลงทุนจำนวนมาก อาจจะรวบรวมเงิน เก็บที่มีอยู่

2.3.2) จากบิดามารดา ผู้ปกครอง อาจจะได้อุปกรณ์ไม่ต้องคืน หรือจะคืน ตามข้อตกลงกัน

2.3.3) จากสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้แก่ ธนาคาร บริษัทเงินทุน บริษัท ประกันภัย ฯลฯ แหล่งเงินทุนประเภทนี้จะต้องทำสัญญากู้เงินเป็นทางการ ต้องมีการเขียน โครงการ เขียนแผนดำเนินงาน และต้องมีการค้ำประกันเงินกู้ การกู้เงินประเภทนี้นับว่ามีความยุ่งยาก การได้ เงินจะขึ้นอยู่กับโครงการและความสามารถในการชำระหนี้คืน ดังนั้น ผู้ประกอบอาชีพส่วนตัว จะต้องพิจารณาว่าควรจะไปหาแหล่งเงินทุนจากที่ใด

2.4) การดำเนินงาน ต้องมีขั้นตอนหรือแผนงาน และจะต้องปฏิบัติไปตาม ขั้นตอนที่วางไว้ ควบคุมดูแลให้งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นต้อง แก้ไขให้ถูกต้อง นอกจากนี้สินค้าหรือบริการที่ผลิตออกมาควรเน้นคุณภาพมากกว่าราคา ซึ่งจะทำให้ ลูกค้าเกิดความประทับใจ

2.5) ทำเลที่ตั้ง มีความสำคัญต่อธุรกิจมาก เป็นสิ่งที่ทำให้ธุรกิจดำเนินต่อ ไปได้หรือต้องล้มเลิกกิจการไป

2.6) การตลาด การขาย และการโฆษณา เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลกำไรมากขึ้น ใน บางครั้งจึงจำเป็นต้องอาศัยการโฆษณา

3. ขึ้นประเมินผล พิจารณาว่าอาชีพส่วนตัวที่ดำเนินการอยู่นั้นมีภาวะการเสี่ยงมากน้อยอย่างไร ภาวะการเสี่ยงอาจเกิดขึ้นได้จากหลายกรณี เช่น ใช้จ่ายเงินลงทุนมากเกินไป หรือผลิตสินค้าหรือบริการได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย เป็นต้น

จากเอกสารข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การเข้าสู่อาชีพอิสระจะต้องมีการเตรียมการให้รอบคอบทุกด้าน ก่อนที่จะตัดสินใจลงทุนควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจ ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพอิสระควรพิจารณาตนเองก่อนว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมต่อการประกอบอาชีพอิสระหรือไม่ ซึ่งอาจพิจารณาจากความรู้ความสามารถ คุณลักษณะของตนเอง หรือรูปแบบของธุรกิจ ตลอดจนศึกษาถึงข้อแตกต่างระหว่างการประกอบอาชีพอิสระกับการทำงานเป็นลูกจ้างผู้อื่น ซึ่ง ประเชิญ (2537) ได้กล่าวถึงตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ความแตกต่างระหว่างการประกอบอาชีพอิสระกับการทำงานเป็นลูกจ้างผู้อื่น

การประกอบอาชีพอิสระ	การทำงานเป็นลูกจ้างผู้อื่น
1. เป็นเจ้านายของตัวเอง สามารถใช้ความรู้ความสามารถที่ตนมีได้อย่างเต็มที่	1. ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารระดับสูงอย่างเคร่งครัด
2. เป็นผู้สั่งการออกคำสั่งในเรื่องต่าง ๆ	2. ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด
3. มีอิสระในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่เพราะเป็นเจ้าของเงินทุน	3. การตัดสินใจอยู่ในขอบเขตและต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชา
4. รับผิดชอบในภาระหนี้สินของธุรกิจอย่างเต็มที่	4. ไม่ต้องรับผิดชอบในภาระหนี้สินของธุรกิจเพราะเป็นลูกจ้าง
5. ไม่จำกัดชั่วโมงการทำงาน	5. จำกัดชั่วโมงการทำงานตามกฎหมายแรงงาน ถ้าทำงานเกินไปกว่านั้นจะได้รับผลตอบแทนค่าล่วงเวลา
6. ผลตอบแทนอยู่ในรูปของกำไร ซึ่งถ้ามีมากก็จะ เป็นแรงจูงใจให้ทำงานอย่างมีมานะ	6. รับเงินเดือนซึ่งเป็นผลตอบแทนตายตัว ไม่ว่าธุรกิจจะมีกำไรมากหรือน้อย
7. ความมั่นคงของงานมีมาก ถ้าธุรกิจประสบความสำเร็จ และไม่อยู่ในภาวะที่เสี่ยงมากจนเกินไป	7. ความมั่นคงของงานมีน้อย อาจจะถูกให้ออกจากงานเมื่อใดก็ได้
8. การยกย่องยอมรับจากสังคมในฐานะเจ้าของกิจการมีมากกว่า	8. ในฐานะลูกจ้างจะได้รับการยอมรับยกย่องจากสังคมน้อยกว่า

ที่มา: ประเชิญ (2537)

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างการประกอบอาชีพอิสระกับการทำงานเป็นลูกจ้างผู้อื่น ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านความเป็นอิสระในการทำงาน การรับผิดชอบในภาระหนี้สิน เวลาในการทำงาน ผลตอบแทน ความมั่นคง และการยอมรับจากสังคม ผู้ที่สนใจประกอบอาชีพอิสระควรศึกษาถึงความแตกต่างเหล่านี้ โดยสามารถตัดสินใจได้จากบุคลิกลักษณะส่วนตัว ความต้องการ และความรู้ความสามารถของตนเอง

จ คุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการประกอบอาชีพอิสระนั้น ปัจจัยสำคัญ คือ ความสามารถของผู้ประกอบการเอง ซึ่งนอกจากความรู้ ความสามารถแล้ว ผู้ประกอบการควรมีคุณสมบัติและคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพอิสระด้วย จึงจะทำให้การประกอบอาชีพอิสระประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น โดยมีผู้กล่าวถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ ดังนี้

สัญญา (2527) กล่าวถึง องค์การแรงงานระหว่างประเทศ ได้กำหนดคุณลักษณะเด่นของผู้ประกอบการอย่างน้อยที่สุด 4 ประการ โดยสามารถนำมาเทียบกับผู้ประกอบอาชีพอิสระโดยทั่วไป คือ 1) ความมานะพยายามและแรงจูงใจ 2) ความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย 3) ความกล้าเสี่ยงหรือกล้าลงทุน 4) ความรักในอิสราภาพ คุณสมบัติทั้ง 4 ข้อ ที่กล่าวมานี้ เป็นคุณสมบัติอย่างน้อยที่สุดซึ่งควรจะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญอื่น ๆ อีก เช่น ความมีระเบียบวินัย ความหนักเอาเบาสู้ และความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบในการแก้ปัญหา เป็นต้น

เจเลียว (2530) กล่าวว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัวที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะตัว คือ 1) สามารถทนทำงานหนักได้เกินกว่าคนปกติ 2) มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ 3) มีความมุ่งมั่นและเชื่อมั่นในตนเอง 4) ในการประกอบกิจการใด ๆ ต้องตั้งเป้าหมายไว้สูงเสมอและสามารถทำได้ 5) เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าของเงิน 6) มีพลังในการแก้ปัญหา 7) ไม่ใช่คนเสี่ยงแบบหลับตาเสี่ยงและเป็นนักเก็งอนาคตที่มีความสามารถ 8) รู้จักใช้ความผิดพลาดมาเป็นบทเรียน 9) รู้จักใช้คำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นให้เป็นประโยชน์ 10) มีความคิดริเริ่ม 11) รู้จักใช้ทรัพยากรที่จำกัดได้อย่างเป็นประโยชน์

ตำเนาว์ (2534) กล่าวถึงคุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการ ได้แก่ 1) ต้องมีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ 2) มีใจรักงานด้านธุรกิจ 3) มีความคิดริเริ่มด้วยตนเองและกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ 4) กล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล 5) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 6) มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ 7) มีความอดสาหะในการทำงาน 8) มีความสามารถในการแก้ปัญหา 9) ต้องยึดมั่นในสัญญาการทำงาน

10) ต้องคำนึงถึงคุณภาพ 11) รู้จักใช้ทรัพยากรที่จำกัดรวมทั้งใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 12) มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

จากคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ ที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับคุณลักษณะของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ที่พิณทิพย์ (2527) กล่าวว่า นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ต้องมีความละเอียดรอบคอบ มีความอดทน เสียสละ มีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วม ในกิจกรรมและให้ความร่วมมือกับผู้อื่น รู้จักแสวงหาความรู้ สามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง มีการวางแผนการใช้เวลา เงิน และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ อภาพรรณ (2533) ที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 คน โดยสรุปผลตามค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนี้

1) ด้านวิชาการ ได้แก่ มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน ติดต่อข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางวิชาการด้านคหกรรมศาสตร์ และสามารถแนะนำความรู้และเทคนิควิธีการ ประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ

2) ด้านวิชาชีพ ได้แก่ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังในความปลอดภัย ฝึกฝีมือให้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ และปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอนจนเป็นนิสัย

3) ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน พุดจา สุภาพ ชัดเจน มีวาจาไพเราะ และมีมนุษยสัมพันธ์

4) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม คือ มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมาย มีความสามารถในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และมีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ

นอกจากนี้ ประเชษฐ (2537) กล่าวว่า งานธุรกิจส่วนตัวหรือการประกอบอาชีพอิสระ ทางด้านคหกรรมศาสตร์จะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้ประกอบอาชีพจะต้องมีเป้าหมายที่แน่นอน ในชีวิต เชื่อมั่นในตนเอง อดทน ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ กล้าเสี่ยง มีความคิดสร้างสรรค์ มีการ เรียนรู้จากประสบการณ์และใช้ผลสะท้อนในอดีต มีเงินทุน ต้องประมาณตัวเอง มองเหตุการณ์ ปัจจุบันเป็นหลัก กล้าตัดสินใจ มีความมุมานะพยายาม มีทีมงานที่เหมาะสม รู้จักประหยัดเพื่อ อนาคต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

จากคุณลักษณะของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าวิชาชีพ คหกรรมศาสตร์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในประกอบอาชีพอิสระได้ เนื่องจากคหกรรมศาสตร์เป็น การศึกษาทางด้านวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีการปฏิบัติงานและฝึกทักษะให้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไป ใช้ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ และการประกอบอาชีพอิสระก็เป็นอาชีพหนึ่งที่สามารถ การศึกษาทางด้านคหกรรมศาสตร์สามารถทำได้ด้วยตนเอง ดังที่พะยอม (2533) กล่าวว่า งาน อาชีพคหกรรมศาสตร์แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ งานราชการ งานเอกชน และงานอาชีพอิสระ

ซึ่งการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ทั้งธุรกิจการผลิต ธุรกิจการจำหน่าย และธุรกิจบริการ นอกจากนี้ การประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถหลายด้านมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน ซึ่งผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางด้านคหกรรมศาสตร์สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาใช้ในการดำเนินธุรกิจได้หลายประเภท เนื่องจากการจัดศึกษาทางด้านคหกรรมศาสตร์ในปัจจุบัน นอกจากจะเน้นทักษะด้านวิชาการแล้ว ยังส่งเสริมทักษะด้านวิชาชีพ เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ทางด้านคหกรรมศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพได้มากขึ้น

2.2 การจัดการศึกษาทางด้านคหกรรมศาสตร์

2.2.1 ความหมายของคหกรรมศาสตร์

คหกรรมศาสตร์เป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยมุ่งส่งเสริมศักยภาพของบุคคล เพื่อยกระดับความเป็นอยู่และปรับปรุงคุณภาพชีวิต ก่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคล ครอบครัว และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับทศนา (2549) ที่กล่าวว่าคหกรรมศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในเรื่องปัจจัยสี่ ความอยู่รอดของชีวิต องค์ความรู้ทางคหกรรมศาสตร์ช่วยให้นักศึกษามีบรรลุความต้องการในชีวิตอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของคหกรรมศาสตร์ ดังนี้

นนทลี, 2545. (อ้างตาม Parker, 1980) กล่าวว่า คหกรรมศาสตร์เป็นศิลปะและวิทยาศาสตร์ที่สัมพันธ์กับการดำเนินไปข้างหน้าของครอบครัว ซึ่งหมายถึง นักคหกรรมศาสตร์เป็นผู้เกี่ยวข้องกับครอบครัวและเป็นผู้รวมความรู้ทางวิทยาศาสตร์และมานุษยวิทยาเข้าด้วยกัน เพื่อให้บุคคลสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลง และการใช้เทคโนโลยีปรับปรุงความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ดังนั้นเนื้อหาของคหกรรมศาสตร์ คือ การสังเคราะห์และพัฒนาความรู้โดยผู้ทำงานทั้งในด้านกายภาพ ชีววิทยา และวิทยาศาสตร์สังคม ไปพร้อม ๆ กับความรู้ด้านศิลปะและมานุษยวิทยา เพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ของครอบครัว

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ให้ความหมายของคหกรรมศาสตร์ หมายถึง วิชาที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ โดยมุ่งพัฒนาครอบครัวด้วยการจัดการทรัพยากรบุคคล วัสดุ และสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาอาชีพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ความมั่นคงของสถาบันครอบครัวและสังคม

จันทร์พร (2548) กล่าวว่า คหกรรมศาสตร์เป็นสหวิทยาการจากการบูรณาการของศาสตร์สายวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคคล ชุมชน ครอบครัว และสังคม

จากความหมายของคหกรรมศาสตร์ อาจสรุปได้ว่า คหกรรมศาสตร์เป็นวิชาชีพที่เกิดจากการบูรณาการความรู้จากหลากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน เพื่อให้บุคคลสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี โดยการปรับปรุงความเป็นอยู่ของบุคคล ชุมชน ครอบครัว และสังคมให้ดีขึ้น

2.2.2 ความเป็นมาของการศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์ในประเทศไทย

ความเป็นมาของคหกรรมศาสตร์ในประเทศไทยเริ่มจากในวัง ซึ่งพบว่าสมัยก่อน (ทั้ง สมัยสุโขทัย ศรีอยุธยา และรัตนโกสินทร์ตอนต้น) การเรียนของผู้หญิงยังไม่มีเขียนอ่าน มีแต่สอนทำครัว ทำขนม เย็บปักถักร้อยและการบ้านการเรือน ซึ่งการเรียนเหล่านี้จะมีเฉพาะในวัง ผู้หญิงที่มาเรียนจะมีฐานะทางสังคมสูง เป็นธิดาของพระบรมวงศานุวงศ์หรือข้าราชการชั้นสูง ส่วนผู้หญิงชาวบ้านมีบิดามารดาและญาติผู้ใหญ่เป็นผู้ฝึกทักษะให้ ในระบบศักดินามีประเพณีนำลูกสาวไปฝากไว้ในวังหรือตามบ้านเจ้านาย เพื่อให้มีโอกาสได้รับใช้ใกล้ชิดเจ้านายและได้ศึกษาวิชาการบ้านการเรือนต่าง ๆ

นนทลี, 2545. (อ้างตาม Bualamyai, 1993) กล่าวว่า การศึกษาคหกรรมศาสตร์เริ่มเป็นระบบโรงเรียนขึ้น ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้มีการติดต่อกับต่างประเทศ โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงตระหนักถึงความจำเป็นของการศึกษาของผู้หญิง เนื่องจากผู้หญิงทางตะวันตกได้รับการศึกษาและสามารถช่วยงานต่าง ๆ ของสามีได้ จึงเกิดโรงเรียนสำหรับสตรีแห่งแรก คือ โรงเรียนกุลสตรีวังหลัง และต่อมาได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนสุนันทาลัยขึ้นเป็นโรงเรียนเฉพาะสตรี การพัฒนาโรงเรียนที่ให้การศึกษแก่สตรีด้านคหกรรมศาสตร์จึงได้ดำเนินต่อมาเป็นลำดับ

นอกจากนี้ เสาวพร (2538) กล่าวถึงความเป็นมาของคหกรรมศาสตร์ในประเทศไทย ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2477-2478 สมัยของพระสารสาสน์ประพันธ์ เป็นรัฐมนตรีกระทรวงธรรมการ ได้ก่อตั้งโรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือนแห่งแรกของไทย มุ่งอบรมการบ้านการเรือนสำหรับสตรี เปิดดำเนินการที่วังกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ซึ่งในปี พ.ศ. 2480 ได้ย้ายมาอยู่ที่วังจันทร์เกษม เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนการเรือนวังจันทร์เกษม และในปี พ.ศ. 2483 ได้ย้ายมาอยู่บริเวณวังสวนสุนันทา เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนการเรือนพระนคร ต่อมาในปี พ.ศ. 2499 โรงเรียนการเรือนได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (คหศาสตร์) เป็นปีแรก ต่อมาในปี พ.ศ. 2504 กระทรวงศึกษาธิการประกาศยกฐานะให้เป็นวิทยาลัยครู ชื่อ วิทยาลัยครูสวนดุสิต ในปี

พ.ศ. 2518 กรมการฝึกหัดครูได้เริ่มให้วิทยาลัยครูเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ซึ่งในปี พ.ศ. 2538 วิทยาลัยครูทั่วประเทศได้ยกฐานะเป็นสถาบันราชภัฏ

นอกจากนี้ในโครงการศึกษาลบับแรกของประเทศไทย พ.ศ. 2441 ได้เล็งเห็นความสำคัญของอาชีวศึกษา โดยถือเป็นการเรียนเฉพาะทางควบคู่ไปกับวิชาสามัญ ในปี พ.ศ. 2465 จึงได้เริ่มก่อตั้งโรงเรียนสตรีวัดสุทธิวราราม เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อมาในปี พ.ศ. 2474 ได้ย้ายไปอยู่สถานที่ใหม่ เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนสตรีบ้านทวาย และในปี พ.ศ. 2482 กระทรวงธรรมการได้ประกาศแยกโรงเรียนสตรีบ้านทวายออกเป็น 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสตรีบ้านทวาย เป็นแผนกสามัญศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนการช่างสตรีบ้านทวาย เป็นแผนกอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อมาโรงเรียนสตรีบ้านทวายได้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย และโรงเรียนการช่างสตรีบ้านทวายเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนการช่างสตรีพระนครใต้ ในปี พ.ศ. 2515 โรงเรียนการช่างสตรีพระนครใต้ได้รับการยกฐานะให้เป็นวิทยาลัย ชื่อ วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครใต้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2518 วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครใต้โอนมาสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ใช้ชื่อเต็มว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพระนครใต้ และก่อตั้งคณะคหกรรมศาสตร์ เปิดหลักสูตรระดับปริญญาตรี ซึ่งในปี พ.ศ. 2531 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อใหม่ว่า สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ชื่อเต็มคือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครใต้

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2497 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เปิดแผนกเกษตรศาสตร์ อยู่ในคณะกสิกรรมและสัตวบาล เป็นแห่งแรกในประเทศไทยที่เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา ผู้ที่เรียนจบได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) เป็นหลักสูตร 5 ปี ในปี พ.ศ. 2509 คณะกสิกรรมและสัตวบาล เปลี่ยนชื่อเป็นคณะเกษตร และแผนกเกษตรศาสตร์ เปลี่ยนเป็นแผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2511 ได้ปรับเป็นหลักสูตร 4 ปี เปลี่ยนชื่อปริญญาเป็นวิทยาศาสตรบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์) ในปี พ.ศ. 2512 เปลี่ยนจากแผนกวิชาเป็นภาควิชา ปัจจุบันคือ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์

ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นอกจากจะมีหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ในคณะเกษตรแล้ว ยังมีหลักสูตรศึกษาศาสตร-คหกรรมศาสตร์ ในคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 สำหรับข้าราชการวุฒิประโยควิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า และต่อมาในปี พ.ศ. 2520 ได้เปิดรับผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหลักสูตร 4 ปี ให้ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-คหกรรมศาสตร์) ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ระดับปริญญาโทขึ้น ให้ปริญญาวิทยาศาสตร-มหาบัณฑิต และในปี พ.ศ. 2530 ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ได้เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ศึกษาระดับปริญญาโท ให้ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์ศึกษา)

สำหรับการเปลี่ยนแปลงการศึกษาทางคหกรรมศาสตร์ในระดับอุดมศึกษานั้น จะเห็นได้ว่า มีหลายสถาบันการศึกษาในประเทศไทย ได้เปิดสอนคหกรรมศาสตร์ในระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้น เช่น ในปี พ.ศ. 2510 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ เพื่อเตรียมครูสอนวิชาคหกรรมศาสตร์ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์) ใน พ.ศ. 2517 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ ใน พ.ศ. 2520 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เปิดหลักสูตรบ้านและชุมชน อยู่ในคณะมนุษยศาสตร์ และต่อมาใน พ.ศ. 2523 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ เป็นต้น

การศึกษาคหกรรมศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา นอกจากจะมีการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนแล้ว ยังมีการศึกษานอกระบบด้วย ซึ่งเปิดสอนโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยในปี พ.ศ. 2525 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งจัดการเรียนการสอนแบบทางไกล ได้เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ระดับปริญญาตรี เป็นหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี สาขาวิชาเอกโภชนาการชุมชน และเปิดสาขาวิชาเอกพัฒนาการเด็กและครอบครัว ในปี พ.ศ. 2526 ต่อมาในปี พ.ศ. 2528 ได้ขยายหลักสูตรเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ทั้ง 2 สาขาวิชาเอก ในปี พ.ศ. 2538 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเปลี่ยนชื่อสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ เป็นวิทยาการสิ่งแวดล้อมมนุษย์ (Human Environmental Sciences) หลักสูตรที่เปิดสอน ได้แก่ วิชาเอกโภชนาการชุมชน พัฒนาการเด็กและครอบครัว ธุรกิจอาหาร โรงแรมและภัตตาคาร

จากความเป็นมาของการศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบ้านการเรือน โดยเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะ ฝีมือและความสามารถเฉพาะตัว ซึ่งจะมีเรียนเฉพาะในวังเท่านั้น แต่ปัจจุบันการศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์ได้พัฒนาและแพร่หลายมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านการศึกษา และเพื่อให้เท่าทันการพัฒนาของเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสังคม รวมไปถึงภาวะการณ์มีงานทำ และการประกอบอาชีพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้วย

2.2.3 การจัดการศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คหกรรมศาสตร์เป็นวิชาการที่จะช่วยสร้างคุณภาพระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุและจิตใจ ด้วยหลักการพัฒนาคุณภาพชีวิต อันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้า หลักสูตรการเรียนการสอนด้านคหกรรมศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา จึงมุ่งเตรียมคนเข้าสู่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเน้นความสามารถในการจัดการ การพัฒนา การเผยแพร่ การใช้เทคโนโลยี การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการประกอบอาชีพ ดังที่ ประหยัด (2530) กล่าวว่า หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษามีการพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันมากขึ้น ผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้หลากหลายทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการประกอบอาชีพอิสระของตนเอง ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง ที่มุ่งผลิตบุคลากรทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งในภาครัฐและเอกชน ทั้งยังสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจุบันดำเนินการสอนในระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ 3 หลักสูตร ดังนี้ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2551)

ก หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต (คศ.บ.) ประกอบด้วย 5 สาขาวิชา ได้แก่

1) สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทุกแผนก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับคหกรรมศาสตร์หรือเทียบเท่า เข้าศึกษาต่อโดยเทียบโอนหน่วยกิต

2) สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทุกแผนก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกายหรือเทียบเท่า เข้าศึกษาโดยการเทียบโอนหน่วยกิต

3) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทุกแผนก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการหรือเทียบเท่า เข้าศึกษาโดยการเทียบโอนหน่วยกิต

4) สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทุกแผนก หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า

ข หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า

ค. หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ หรือเทียบเท่า

2.2.4 การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระแก่นักศึกษาและบุคลากร โดยการเปิดศูนย์บ่มเพาะธุรกิจขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) มีนโยบายสนับสนุนการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (UBI) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมแนวความคิดการมุ่งสู่ความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา สร้างช่องทางการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี และงานวิจัย พัฒนาสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยมีเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดผลเชิงบวกต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา คาดหวังว่าโครงการหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้นนั้นจะทำหน้าที่บ่มเพาะให้เกิดบริษัทจัดตั้งใหม่ที่เรียกว่า Start-up Companies และผู้ประกอบการใหม่ที่จะถูกพุ่มพโลให้เติบโต โดยอาศัยข้อได้เปรียบจากสภาพแวดล้อมทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาให้มีความแข็งแกร่งและสามารถพัฒนาเป็นบริษัทเต็มรูปแบบในอนาคต โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ให้การสนับสนุนการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจฯ ดังกล่าว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2550 รวม 45 หน่วยงาน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คือ 1 ใน 45 หน่วยงานดังกล่าว โดยใช้ชื่อหน่วยงานว่า “ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร” (Rajamangala University of Technology Phra Nakhon-University Business Incubators) หรือ RMUTP-UBI (ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2551)

การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อดำเนินงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และที่สำคัญคือ เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยใช้ความรู้เป็นฐานและเป็นช่องทางการนำผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่สร้างขึ้นในมหาวิทยาลัย พัฒนาสู่กระบวนการใช้งานเชิงพาณิชย์ สร้างรายได้และผลประโยชน์กลับสู่มหาวิทยาลัย ชุมชนและประเทศในระยะยาว โดยมีวิสัยทัศน์และพันธกิจ ดังนี้

วิสัยทัศน์ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มุ่งพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพและนำผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม สู่กระบวนการใช้งานเชิงพาณิชย์ที่สามารถสร้างรายได้ในระดับมหาวิทยาลัยและระดับประเทศ

- พันธกิจ**
1. ให้การฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ ผู้การเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ
 2. ให้คำปรึกษาและบริการข้อมูลการดำเนินธุรกิจแก่นักศึกษา บัณฑิตที่จบการศึกษา บุคลากรทั้งภายในและภายนอก
 3. สร้างงานวิจัยและพัฒนา ให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาองค์ความรู้ และผลิตภัณฑ์วิจัยแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ
 4. สร้างเครือข่ายธุรกิจแก่ผู้ประกอบการรายใหม่ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในเชิงแข่งขัน
 5. แสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาศูนย์บ่มเพาะธุรกิจของมหาวิทยาลัย

การให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จะให้การฝึกอบรม สัมมนา ให้บริการข้อมูล ให้คำปรึกษา ให้บริการบ่มเพาะธุรกิจ รวมทั้งสร้างผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านอาหาร สิ่งทอ ศิลปะประดิษฐ์ โรงแรม การออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ การออกแบบอัญมณี สิ่งประดิษฐ์ กระบวนการผลิตระบบ อุตสาหกรรม การเงิน บัญชีและการตลาด โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษาปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร รวมทั้งบุคคลภายนอกที่มีความสนใจ และมุ่งมั่นในการทำธุรกิจเป็นของตนเอง

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้บัณฑิตคหกรรมศาสตร์มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุคใหม่และอาชีพ และมีการจัดตั้งศูนย์ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับนักศึกษาที่ต้องการมีธุรกิจเป็นของตนเอง หรือสนใจประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ซึ่งในการประกอบธุรกิจของตนเองนั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถและความชำนาญเฉพาะด้านแล้ว สิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจอีกประการหนึ่ง คือ เจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ซึ่งต้องได้รับการปลูกฝังและเสริมสร้างเพื่อให้ นักศึกษามีคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ และพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่โลกอาชีพ หลังจากสำเร็จการศึกษา

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ

2.3.1 ความหมายของเจตคติ

เจตคติ คือ สิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาตามความคิด ความรู้สึกที่เกิดจากประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งคำว่า เจตคติ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude มีรากศัพท์มาจาก

ภาษาละตินว่า *Aptus* แปลว่า โน้มเอียง เหมาะสม โดยมีผู้ใช้คำอื่นในความหมายเดียวกัน เช่น ทักษะคติ หรือเจตคติ (ธีรวุฒิ, 2549) ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้นิยามหรือคำจำกัดความของคำว่า เจตคติ ดังนี้

แอลพอร์ต (Allport, 1935) ให้คำจำกัดความว่า เจตคติ หมายถึง สภาพความพร้อมของสมองและประสาท ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์และการตอบสนองทั้งทางตรงและโดยอทธิพลของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ และสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกัน

กูด (Good, 1959) กล่าวว่า เจตคติเป็นสภาพความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการเข้าหาหรือต่อต้านสภาพการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รัก กลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น ๆ

ฮิลการ์ด (Hillgard, 1962) กล่าวว่า เจตคติ คือ พฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสภาพการณ์ในการเข้าหาหรือออกห่างเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในครั้งต่อไป ในลักษณะอย่างเดิมเมื่อพบสิ่งดังกล่าวนั้นอีก

เฮนรี (Henry, 1993) ให้คำจำกัดความว่า เจตคติ หมายถึง ความมีใจโน้มเอียง อันเกิดจากการเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อวัตถุหรือระดับชั้นของวัตถุ ในลักษณะเห็นดีเห็นชอบหรือไม่ชอบอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ

ลูดอน และ เดลล่า (Loudon and Della, 1993) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่งว่ามีลักษณะอย่างไร มีความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ ชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

กมลรัตน์ (2528) กล่าวว่า เจตคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ แล้วแสดงภาวะของร่างกายและจิตใจในด้านความพร้อมที่จะเข้าหาเมื่อเกิดความรู้สึกเรียกว่าเจตคติที่ดีหรือเจตคติทางบวกหรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกที่ไม่ชอบเรียกว่า เจตคติที่ไม่ดีหรือเจตคติทางลบ

พวงรัตน์ (2531) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งทำให้การประพฤติปฏิบัติหรือการตอบสนองของบุคคลเป็นไปอย่างมีทิศทาง ไม่ว่าจะไปในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อบุคคล วัตถุ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและเนื่องจากเจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ดังนั้นเจตคติจึงสามารถพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงได้

จารุณี (2539) กล่าวว่า เจตคติเป็นระดับความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับภาวะจิตใจของบุคคลที่มีต่อวัตถุ เป็นสภาวะของพฤติกรรมหรือส่วนที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมทางบวกหรือทางลบต่อสถานการณ์ บุคคลหรือวัตถุ เจตคติเป็นแรงที่มีอยู่ภายใน เป็นสิ่งที่เกิดจากจิตใจที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและจะแสดงออกทางกาย

จุฑาทิพย์ (2542) กล่าวว่า เจตคติเป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึกและความเชื่อ หรือการรับรู้ของบุคคลกับแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมโต้ตอบในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายของเจตคตินั้น

ล้วน และ อังคณา (2543) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกของคน คนเราจะรู้สึกได้ก็ต่อเมื่อประสาทของเราได้สัมผัสกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งก่อน นั่นคือ การรับรู้สิ่งนั้นก่อนนั่นเอง ถ้าจิตเราเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นก็ทำให้เกิดความรู้สึกตั้งแต่ขั้นต้น ๆ จนถึงขั้นสูง ๆ คือ เกิดความสนใจ ความซาบซึ้งพอใจและเจตคติตามมา

จากความหมายของเจตคติข้างต้น ผู้ให้ความหมายส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน จึงอาจสรุปได้ว่า เจตคติเป็นพฤติกรรม ความรู้สึก หรือความคิดเห็นภายในจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ ที่เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ อาจเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

2.3.2 ลักษณะของเจตคติ

เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งทางบวกและทางลบ โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ พบว่ามีผู้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติ ดังนี้

กฤษณา (2534) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของเจตคติ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ก เจตคติเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของบุคคล ที่ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด

ข เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ โดยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สถานการณ์และเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ค เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอก โดยจะสังเกตได้ว่าบุคคลมีเจตคติในทางยอมรับหรือไม่ยอมรับจากพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมา

ง เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อนและมีที่มาซับซ้อน เพราะเจตคติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ประสบการณ์ การรับรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ฉะนั้นจึงผันแปรได้

จ เจตคติเกิดจากการเลียนแบบและสามารถถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่น ๆ ได้ โดยเจตคติมี 2 ทิศทาง คือ สนับสนุนหรือต่อต้าน และปริมาณของเจตคติจะมีตั้งแต่พอใจอย่างยิ่ง เฉย ๆ จนถึงไม่พอใจอย่างยิ่ง เจตคติของบุคคลแต่ละคนจะมีความรุนแรงแตกต่างกันไป

ฉ เจตคติอาจเกิดขึ้นจากความมีจิตสำนึกหรือจากจิตไร้สำนึกก็ได้

ช เจตคติมีลักษณะคงทนถาวรพอสมควร กว่าบุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดได้ ต้องใช้เวลานาน ใช้ความคิดลึกซึ้ง พิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบแล้วจึงเกิดเจตคติต่อสิ่งนั้น เจตคติอาจเปลี่ยนแปลงได้แต่ไม่ได้หมายความว่าเปลี่ยนแปลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว

ซอร์ และ ไรท์ (ลูว์น และ อังคณา, 2543 อ้างตาม Shaw and Wright, 1967) ได้รวบรวมลักษณะทั่วไปหรือมิติของเจตคติจากแนวความคิดของนักจิตวิทยาหลายท่าน ซึ่งส่วนใหญ่มองเจตคติว่ามีลักษณะดังนี้

ก เจตคติขึ้นอยู่กับการประเมินมโนภาพของเจตคติ แล้วเกิดเป็นพฤติกรรมแรงจูงใจ เจตคติเป็นเพียงความรู้สึกโน้มเอียงจากการประเมิน ยังไม่ใช่พฤติกรรม ตัวเจตคติเองไม่ใช่แรงจูงใจ แต่เป็นตัวการทำให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม

ข เจตคติเปลี่ยนแปรความเข้มข้นตามแนวของทิศทางตั้งแต่บวกจนถึงลบ นั่นคือ เป็นการแสดงความรู้สึกว่าไปทางบวกมากหรือน้อย ไปทางลบมากหรือน้อย ความเข้มข้นศูนย์ก็คือไม่รู้สึกนั่นเอง หรือเป็นกลางระหว่างบวกกับลบ

ค เจตคติเกิดจากการเรียนรู้มากกว่ามีมาเองแต่กำเนิด โดยเกิดจากการเรียนรู้สิ่งที่ปฏิสัมพันธ์รอบตัวเรา ซึ่งเป็นเป้าเจตคติทั้งหลาย ถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งนั้นมีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติทางดี ถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งนั้นไม่มีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติไม่ดี สิ่งใดที่ไม่เคยรู้จัก ไม่เคยเรียนรู้เลย จะไม่เกิดเจตคติ เพราะไม่ได้ศึกษารายละเอียดของสิ่งนั้น การเรียนรู้เป้าเจตคติผ่านตัวจริงหรือผ่านสื่อทั้งหลายที่มีต่อเป้าเจตคติตัวจริงสามารถเกิดเจตคติขึ้นได้

ง เจตคติขึ้นอยู่กับเป้าเจตคติหรือกลุ่มสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง สิ่งเร้าทั้งหลายอาจเป็นคน สัตว์ สิ่งของ สถาบัน มโนภาพ อุดมการณ์ อาชีพ หรือสิ่งอื่น ๆ ก็ได้ เจตคติจะมีลักษณะอย่างไร จึงขึ้นอยู่กับเป้าเจตคติที่ได้สัมผัสเรียนรู้มาอย่างน้อยแตกต่างกันเป็นสำคัญ เป้าเจตคติที่มีลักษณะเป็นกลุ่มใกล้เคียงกันจะมีเจตคติแตกต่างจากเป้าเจตคติที่มีลักษณะของกลุ่มแตกต่างกัน

จ เจตคติมีค่าสหสัมพันธ์ภายในเปลี่ยนแปลงไปตามกลุ่ม นั่นคือ กลุ่มที่มีลักษณะเดียวกัน เจตคติจะมีความสัมพันธ์กันสูง กลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างกันจะมีลักษณะความสัมพันธ์กันต่ำ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีเจตคติดีต่อสิ่งเดียวกันย่อมมีความสัมพันธ์กันด้วย

ฉ เจตคติมีลักษณะมั่นคงและทนทานเปลี่ยนแปลงยาก นั่นคือ ถ้าเป็นเจตคติจริง ๆ แล้ว การเปลี่ยนแปลงจะช้าและทำได้ยาก

ธี รุติ (2549) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกที่ซึ่งบ่งบอกลักษณะทางจิตใจ อารมณ์ของบุคคล ซึ่งอาจเป็นลักษณะที่ไม่แสดงออกมามากมายนอกให้บุคคลอื่นเห็นหรือเข้าใจก็ได้ โดยมีลักษณะทั่วไป 5 ประการ ดังนี้

ก เจตคติเป็นเรื่องของอารมณ์ (Feeling) อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไข หรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลจะมีการกระทำที่เสแสร้ง โดยแสดงออกไม่ให้เห็นตรงกับความรู้สึกของตนเมื่อเขาารู้ตัวหรือรู้ว่ามีคนสังเกต

ข เจตคติเป็นเรื่องเฉพาะตัว (Typical) ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกันแต่รูปแบบการแสดงออกแตกต่างกันออกไป หรืออาจมีการแสดงออกที่เหมือนกันแต่ความรู้สึกต่างกัน

ค เจตคติมีทิศทาง (Direction) การแสดงออกของความรู้สึกสามารถแสดงออกได้ 2 ทิศทาง เช่น ทิศทางบวกเป็นทิศทางที่สังคมปรารถนา และทิศทางลบเป็นทิศทางที่สังคมไม่ปรารถนา ได้แก่ ซื่อสัตย์-คดโกง รัก-เกลียด ชอบ-ไม่ชอบ ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น

ง เจตคติมีความเข้ม (Intensity) ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกันในสถานการณ์เดียวกันแต่อาจแตกต่างกันในเรื่องความเข้มที่บุคคลรู้สึกมากน้อยต่างกัน เช่น รักมาก รักน้อย ขยันมาก ขยันน้อย เป็นต้น

จ เจตคติต้องมีเป้า (Target) ความรู้สึกจะเกิดขึ้นลอย ๆ ไม่ได้ เช่น รักพ่อแม่ ขยันเข้าชั้นเรียน ขี้เกียจทำการบ้าน เป็นต้น

จากการศึกษาลักษณะของเจตคติ อาจสรุปได้ว่า เจตคติเป็นเรื่องของอารมณ์ความรู้สึก ความคิดเห็นหรือพฤติกรรมที่บุคคลมีต่อบุคคลหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีผลมาจากประสบการณ์ สิ่งเร้า สิ่งแวดล้อม ฯลฯ เจตคติมีความสลับซับซ้อน สามารถเปลี่ยนแปลงได้แต่ทำได้ยาก เจตคติมีทิศทางทั้งทางบวกและทางลบ และสามารถที่จะถ่ายทอดไปยังบุคคลอื่นได้

2.3.3 องค์ประกอบของเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่มิอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งการศึกษาองค์ประกอบของเจตคติ พบว่า มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้หลายท่าน ดังนี้

ฮาร์รี่ (สุรเชษฐ์ 2550, อ้างตาม Harry 1971) กล่าวว่าเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

ก ส่วนของการรับรู้เชิงแนวคิด (Cognitive Component) เป็นส่วนของความรู้ (Knowledge) การรับรู้ (Perception) และความเชื่อ (Belief) ที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า เป็นตัวกำหนดทิศทางเจตคติของบุคคลว่าจะเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีความรู้ ความคิด ต่อสิ่งเร้าทางบวก ก็จะมีเจตคติทางบวก แต่ถ้าบุคคลมีความรู้ ความคิด ต่อสิ่งเร้าทางลบก็จะมีเจตคติทางลบ

ข ส่วนของอารมณ์ (Affective Component) อารมณ์หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าจะเป็นสิ่งกำหนดลักษณะและทิศทางของเจตคติของบุคคล ถ้าบุคคลอารมณ์ดีก็จะมีเจตคติทางบวก แต่ถ้าบุคคลอารมณ์ไม่ดีก็จะมีเจตคติทางลบ

ค ส่วนของพฤติกรรม (Behavioral Component) พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งจะเป็นสิ่งที่บอกลักษณะและทิศทางของเจตคติของบุคคล ถ้าบุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งเร้าชัดเจนแน่นอน เจตคติก็จะมีลักษณะชัดเจนแน่นอน

ประพาเพ็ญ (2520) กล่าวว่า องค์ประกอบของเจตคติมี 3 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับ พวงรัตน์ (2531) และลัดดา (2532) ที่กล่าวว่าเจตคติสามารถแบ่งได้เป็น 3 องค์ประกอบ คือ

ก องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญาหรือความรู้ความคิด หมายถึง ความเชื่อ การรับรู้ข้อมูล และความรู้เกี่ยวกับสิ่งของหรือบุคคลหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม องค์ประกอบทางด้านความรู้ความคิดเกี่ยวข้องกับสิ่งที่บุคคลพิจารณาว่าดีหรือไม่ดี ถูกหรือผิด พึงปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนา เป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการตัดสินใจ ความคิดนี้อาจอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า

ข องค์ประกอบด้านความรู้สึก เป็นส่วนประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีขณะที่คิดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แสดงว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกในด้านบวกและด้านลบตามลำดับต่อสิ่งนั้น องค์ประกอบทางด้านนี้จึงประกอบด้วย การประเมินความรู้สึก ความชอบ หรือการตอบสนองทางอารมณ์ที่มีต่อสิ่งของหรือบุคคล โดยจะออกมาในลักษณะของความชอบหรือไม่ชอบ มีความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) ความรู้สึกทางบวก (ความพึงพอใจ) เช่น ความเคารพนับถือ ความชอบพอ ความเห็นอกเห็นใจ เป็นต้น

2) ความรู้สึกทางลบ (ความไม่พึงพอใจ) เช่น ความกลัว ความรู้สึกรังเกียจ ถูกดูถูกขยี้แหยง เป็นต้น

3) องค์ประกอบด้านการปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมภายนอกของบุคคลที่แสดงออกโดยตรงต่อสิ่งของหรือบุคคล เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติหรือแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรม หรือความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ หรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสม จะเกิดการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรมจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึก

จากเอกสารข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านความรู้ความคิด ด้านอารมณ์ความรู้สึก และด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม ซึ่งทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กัน

2.3.4 ประเภทของเจตคติ

พฤติกรรมที่บุคคลจะแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นมีทั้งทางบวกและทางลบ โดยเป็นผลมาจากเจตคติที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ ซึ่งสคิวิมล (2542) กล่าวว่า บุคคลสามารถแสดงเจตคติได้ 3 ประเภท คือ

ก เจตคติเชิงบวก เป็นเจตคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึกหรืออารมณ์จากสภาพจิตใจ ได้ตอบในด้านดีต่อบุคคลอื่นหรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์การ สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์การและอื่น ๆ

ข เจตคติเชิงลบ เป็นเจตคติที่สร้างความรู้สึกไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงาน องค์การ สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์การและอื่น ๆ

ค เจตคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์การและอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง

เจตคติทั้ง 3 ประเภทนี้ บุคคลอาจมีเพียงประเภทเดียวหรือหลายประเภทรวมกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในเรื่องความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด หรือค่านิยมอื่น ๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำหรือสถานการณ์ เป็นต้น ยิ่งถ้าเจตคติของบุคคลแต่ละคนถูกกระตุ้นให้แสดงออกมาในรูปของความเห็นร่วมกันก็อาจเปลี่ยนเป็นสาธารณมติได้

2.3.5 การเกิดเจตคติและแหล่งของเจตคติ

พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ เป็นผลมาจากการมีเจตคติต่อสิ่งนั้น ๆ ซึ่งเจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคลและแหล่งอื่น ๆ โดยมีผู้กล่าวถึงการเกิดเจตคติและแหล่งของเจตคติ ดังนี้

ประพาเพ็ญ (2520) กล่าวว่า เจตคติว่าเกิดได้จาก

ก ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experiences) วิธีการหนึ่งที่จะเรียนรู้เจตคติ คือ จากการมีประสบการณ์เฉพาะอย่างกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเจตคตินั้น

ข การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication From Others) เจตคติของบุคคลเกิดขึ้นจากผลของการได้ติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น

ค สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) เจตคติบางอย่างถูกสร้างขึ้นจากการเลียนแบบคนอื่น กระบวนการเกิดเจตคติโดยวิธีนี้เกิดได้โดยขั้นแรกจากเหตุการณ์บางอย่าง บุคคลจะเห็นว่าบุคคลอื่นมีการปฏิบัติอย่างไร ขั้นต่อไปบุคคลนั้นจะแปลความหมายของการปฏิบัตินั้น โดยความเชื่อเจตคติ ซึ่งมาจากการปฏิบัติของเขา ถ้าบุคคลนั้นให้ความเคารพนับถือ ยกย่องบุคคลที่แสดงปฏิกริยานั้นอยู่แล้ว บุคคลนั้นจะยอมรับความรู้สึก ความเชื่อที่คิดว่าบุคคลที่แสดงปฏิกริยานั้น ๆ มี

ง องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) เจตคติของบุคคลหลายอย่างเกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากสถาบัน เช่น โรงเรียน สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา หน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น สถาบันเหล่านี้จะเป็นทั้งแหล่งที่มาและสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดเจตคติบางอย่างได้

ลัดดา (2532) ได้แบ่งการเกิดเจตคติออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ก การเกิดเจตคติทางด้านความรู้ความคิด ใช้วิธีการจัดประเภทหรือจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งจะช่วยในการรับรู้ของบุคคลได้ แต่อาจจะทำให้บุคคลตัดสินใจได้อย่างถูกต้องหรือผิดพลาดได้เช่นกัน การเกิดเจตคติทางด้านความรู้ความคิด นอกจากจะใช้วิธีการจัดประเภทของข้อมูลที่ได้รับแล้ว ยังรวมถึงการเลือกรับข้อมูล การตัดสินใจภาพพจน์ หรือมีอคติในการรับรู้ ตลอดจนการให้ความสำคัญเฉพาะลักษณะเด่นบางอย่างของสิ่งเร้าด้วย

ข การเกิดเจตคติทางด้านความรู้สึก องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางด้านความรู้ความคิด คือ เมื่อสิ่งเร้าได้รับการตีความว่าอย่างไร บุคคลก็จะมีอารมณ์หรือความรู้สึกสอดคล้องกับการตีความนั้น

ค การเกิดเจตคติทางด้านพฤติกรรม บรรทัดฐานของสังคม (Social Norms) เป็นตัวกำหนดเจตคติในด้านพฤติกรรม เนื่องจากบรรทัดฐานของสังคมควบคุมพฤติกรรมของคนให้ทำในสิ่งที่สังคมเห็นว่าถูกต้องหรือไม่ทำในสิ่งที่สังคมเห็นว่าไม่ถูกต้อง โดยเจตคติในด้านพฤติกรรมนี้

มักจะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของกลุ่ม เนื่องจากวัฒนธรรมต่างกัน บรรทัดฐานของกลุ่มก็แตกต่างกันออกไปด้วย

เจตคติของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ที่เริ่มพัฒนามาตั้งแต่วัยทารก จนตลอดชีวิตของมนุษย์ เจตคติบางอย่างเกิดขึ้นในวัยเด็ก เจตคติบางอย่างจะไม่เกิดขึ้นจนกว่าจะเข้าสู่วัยรุ่นและมีความพร้อมที่จะเกิดเจตคติ พัฒนาการของเจตคติเป็นไปตามหลัก 3 ประการ คือ ความสัมพันธ์และการติดต่อกับผู้อื่น การถ่ายทอดแบบอย่างจากสภาพการณ์หนึ่งไปสู่อีกสภาพการณ์หนึ่ง และการสนองความต้องการของตน

จากหลักการดังกล่าวสามารถแยกแยะได้ว่า เจตคติของบุคคลพัฒนาได้จาก 5 แหล่ง คือ ก พ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นบุคคลแรกที่พัฒนาเจตคติของเด็ก และมีความสำคัญมากที่สุด โดยการให้การอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยแรกของชีวิต พ่อแม่จะพัฒนาเจตคติของเด็กโดยทำหน้าที่ 2 ประการ คือ

1) ควบคุมรางวัลและการลงโทษ พ่อแม่อาจไม่อนุญาตให้เด็กทำในสิ่งที่ชอบ หรือบังคับให้ทำในสิ่งที่เด็กไม่ชอบ เช่น ควบคุมการกินขนมหวานหรือไอศกรีม เป็นต้น การยิ้มแสดงการยอมรับหรือการแสดงความคิดเห็นของพ่อแม่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็ก

2) พ่อแม่ควบคุมข่าวสารหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ลูกจะได้รับ ถึงแม้ว่าข้อมูลบางอย่างที่เด็กได้รับจากพ่อแม่อาจจะไม่ถูกต้องเสมอไป แต่ก็นับเป็นจุดเริ่มแรกที่เด็กจะได้มีความเชื่อหรือเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ข อิทธิพลของกลุ่มอ้างอิง เมื่อคนเราเติบโตขึ้นจะได้รับประสบการณ์หรือข่าวสารข้อมูลจากบุคคลหลายประเภทที่เราติดต่อด้วย เช่น ครูที่โรงเรียน เพื่อนบ้าน เพื่อนที่โรงเรียน เป็นต้น และในจำนวนบุคคลประเภทต่าง ๆ นั้น บุคคลที่มีอิทธิพลต่อเจตคติของเราอย่างมากก็คือกลุ่มเพื่อน ซึ่งนับเป็นกลุ่มอ้างอิง (Reference Group) ที่สำคัญมาก โดยเราจะเปรียบเทียบเจตคติและค่านิยมของเรากับบุคคลเหล่านี้

ค บุคลิกภาพของบุคคล การที่บุคคลได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาแตกต่างกัน เป็นผลให้บุคลิกภาพของบุคคลแตกต่างกันออกไป ซึ่งบุคลิกภาพที่แตกต่างกันนี้มีส่วนทำให้เจตคติของบุคคลแตกต่างกันไปด้วย เจตคติจึงนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพ

ง ประสบการณ์ของบุคคล บุคคลเรียนรู้เจตคติจากประสบการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด อาจจะเป็นประสบการณ์ครั้งแรกหรือประสบการณ์ที่ทำให้จดจำไปนาน

จ สื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อเจตคติของบุคคลทั้งสิ้น เพราะสิ่งเหล่านี้จะให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ประชาชนในการที่จะสร้างเจตคติให้เกิดขึ้นได้

นอกจากนี้ ศศิวิมล (2542) กล่าวว่า เจตคติเกิดจากมูลเหตุ 2 ประการ คือ

ก เจตคติเกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยผ่านประสบการณ์ทั้งในทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อสิ่งเร้า ได้แก่ สิ่งของ บุคคล กลุ่มสังคม เรื่องราวหรือสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ประสบการณ์ทางตรง เช่น การได้พบ ได้เห็น ได้ปฏิบัติด้วยตนเองต่อสิ่งเร้าเหล่านั้น ประสบการณ์ทางอ้อม เช่น การได้ยิน ได้ฟัง ได้อ่าน ได้ดูรูปภาพเกี่ยวกับสิ่งเร้าดังกล่าว โดยประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมล้วนทำให้บุคคลเกิดเจตคติได้ทั้งสิ้น หากบุคคลไม่เคยมีประสบการณ์ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมต่อสิ่งเร้าแล้ว บุคคลก็จะไม่มีเจตคติต่อสิ่งเร้า นั้น

ข เจตคติเกิดจากระบบค่านิยม (Value System) และการตัดสินใจตามค่านิยม (Value Judgments) ในสังคม โดยที่กลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจตามค่านิยมไม่เหมือนกัน เจตคติของแต่ละกลุ่มชนต่อสิ่งเดียวกันจึงอาจไม่เหมือนกัน การที่บุคคลจะมีเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือมีความรู้สึกว่าสิ่งใดถูกหรือไม่ถูกยอมรับขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ค่านิยมหรือมาตรฐานของกลุ่มหรือสังคมที่บุคคลนั้นใช้ชีวิตอยู่

จากการศึกษาเอกสารข้างต้นอาจสรุปได้ว่า เจตคติเกิดได้จากหลายปัจจัย ได้แก่ การเรียนรู้ ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมรอบตัว การอบรมเลี้ยงดู การเลียนแบบ ค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคมที่บุคคลใช้ชีวิตอยู่ นอกจากนี้ เจตคดียังเกิดได้จากความสามารถในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ดีและสิ่งไม่ดี เป็นต้น การศึกษาเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น จำเป็นที่จะต้องศึกษาแหล่งที่มาหรือสาเหตุของการเกิดเจตคติ เพื่อให้สามารถรับรู้ได้ว่าเหตุใดแต่ละบุคคลจึงมีเจตคติเช่นนั้น

2.3.6 วิธีการศึกษาเจตคติ

ล้วน และ อังคณา (2543) กล่าวว่า วิธีการศึกษาเจตคติทำได้หลายวิธี แต่ที่นิยมศึกษาและได้ผลดีมี 5 วิธี ได้แก่

ก ศึกษาโดยวิธีการพรรณนา (Description) การศึกษาเจตคติโดยวิธีการพรรณนานั้นสามารถศึกษากลุ่มเดี่ยว ๆ ได้ และควรเป็นกลุ่มที่น่าสนใจ การศึกษาแบบนี้ใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์ แล้วอธิบายข้อเท็จจริงที่ได้พบเห็น

ข ศึกษาโดยวิธีการวัด (Measurement) การวัดเจตคติได้พัฒนาขึ้นมาจนสามารถได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ วิธีการวัดที่ถือว่าเป็นแบบมาตรฐาน คือ วิธีของเทอร์สโตน ลิเคอร์ท กัดแมน และออกสกูล

ค ศึกษาโดยวิธีโหวตเสียง (Polls) การศึกษาแบบนี้โดยมากเพื่อแสวงหาความคิดเห็นของประชาชน แต่ขณะเดียวกันสามารถศึกษาเจตคติได้ด้วย สามารถศึกษากลุ่มใหญ่ ๆ ได้ การศึกษา

แบบนี้พิถีพิถันเรื่องการเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างมาก คือ จะต้องเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เชื่อถือได้จริงๆ การแปลผลจะได้เป็นความคิดเห็นหรือเจตคติของประชาชนจริงๆ

ง ศึกษาโดยวิธีการทางทฤษฎี (Theories) นักทฤษฎีทางเจตคติเริ่มแรกทำงานเกี่ยวกับการอธิบายธรรมชาติพื้นฐานของเจตคติว่า เจตคติก่อตัวอย่างไร เปลี่ยนแปลงอย่างไร หลายกลุ่มไม่ได้เน้นการวัดที่แน่นอนหรือหาเนื้อหาที่แน่ชัด เมื่อนักทฤษฎีต้องการแสดงให้เห็นความถูกต้องของทฤษฎีให้แน่ชัดขึ้นก็ต้องผ่านวิธีการทดลอง จึงทำให้วิธีแสวงหาความรู้เรื่องเจตคติอาจซ้ำซ้อนกันและทำให้เกิดผลเกี่ยวพันระหว่างนักทฤษฎีกับนักทดลอง

จ ศึกษาโดยวิธีการทดลอง (Experiments) เป็นการจัดการกระทำกับสถานการณ์หนึ่ง โดยทั่วไปจะมีตัวแปรควบคุมให้มีสภาพเหมือนเดิมกับตัวแปรทดลองที่จัดการทำอะไรบางประการ แล้วนำมาเปรียบเทียบกันดูว่าจะมีผลอะไรเกิดขึ้นจากตัวแปรทดลองหรือไม่ นักทดลองทางเจตคติเน้นการค้นคว้าองค์ประกอบที่สามารถให้เจตคติเปลี่ยนแปลง และทดสอบสมมติฐานของนักทฤษฎีเจตคติ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการสอบวัดหลายวิธี เนื้อหาที่ทำการทดลองมักจะเน้นความสำคัญของเจตคติต่อสังคม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับวิธีการศึกษาเจตคติสามารถสรุปได้ว่า การศึกษาเจตคติสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ วิธีการพรรณนา วิธีการวัด วิธีโหวตเสียง วิธีการทางทฤษฎี วิธีการทดลอง ซึ่งในการศึกษาวิจัยเรื่อง เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาโดยวิธีการวัดด้วยการสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท์

2.3.7 การวัดเจตคติ

ไพศาล (2531) กล่าวว่า การวัดเจตคติเป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดหรือเป็นลักษณะทางจิตใจ คุณลักษณะดังกล่าวมีการแปรเปลี่ยนได้ง่าย ดังนั้นการวัดเจตคติต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น คือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จะมีช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่มีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งสามารถวัดได้ แต่จะไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง จะเป็นการวัดทางอ้อม โดยวัดจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งในการวัดเจตคตินอกจากจะทำให้ทราบทิศทางแล้วยังสามารถบอกระดับความมากน้อยได้ด้วย

ก วิธีการวัดเจตคติ

ล้วน และ อังคณา (2543) กล่าวว่า เจตคติเป็นมโนภาพที่วัดได้ยาก วิธีการวัดจึงมีหลายรูปแบบแล้วแต่สถานการณ์ที่ต้องการวัด โดยสามารถสรุปวิธีการวัดเจตคติได้ดังนี้

1) การสัมภาษณ์ (Interview) หมายถึง การพูดคุยกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย ยึดตามแนววัตถุประสงค์ที่จะวัดและบันทึกไว้ได้อย่างถูกต้อง โดยใช้ปากเป็นเครื่องมือสำคัญ ซึ่งจะต้องสร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์ให้ดีเป็นมาตรฐานก่อน ข้อคำถามแต่ละข้อจะต้องกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบความรู้สึกต่อเป้าเจตคติที่ผู้ทำการสัมภาษณ์ต้องการได้ การเตรียมคนและเตรียมเครื่องมือการวัดจึงเป็นสิ่งสำคัญ การวางแผนสร้างข้อคำถามจะต้องคิดถึงระยะเวลาและลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย ข้อคำถามควรถามคลุมทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อจะได้ใช้ประเมินเปรียบเทียบความรู้สึกที่แท้จริง

2) การสังเกต (Observation) คือ การเฝ้ามองดูสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือสำคัญของการสังเกต คือ ตาและหู การสังเกตเจตคติของคนจะต้องใช้เวลาเพื่อหาความแน่นอนของการเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ การเขียนข้อรายการของพฤติกรรมจึงต้องเตรียมไว้ก่อน ถ้าพฤติกรรมนั้นปรากฏจะได้บันทึกไว้ได้ทันที

3) การรายงานตนเอง (Self-report) เครื่องมือแบบนี้ต้องการให้ผู้ถูกสอบแสดงความรู้สึกของตนเองตามสิ่งเร้าที่เขาได้สัมผัส นั่นคือ สิ่งเร้าที่เป็นข้อความ ข้อคำถาม หรือเป็นภาพ เพื่อให้ผู้สอบแสดงความรู้สึกออกมาอย่างตรงไปตรงมา แบบทดสอบหรือมาตราวัดที่ถือเป็นแบบมาตรฐาน เป็นแนวการสร้างของเทอร์สโตน (Thurstone) กัตแมน (Guttman) ลิเคอร์ท (Likert) และ ออสกู๊ด (Osgood)

4) เทคนิคการจินตนาการ (Projective Techniques) อาศัยสถานการณ์หลายอย่างไปเร้าผู้สอบ สถานการณ์ที่กำหนดให้จะไม่มีการสร้างที่แน่นอน ทำให้ผู้สอบต้องจินตนาการออกมาตามประสบการณ์เดิมของตน แต่ละคนจะแสดงออกมาไม่เหมือนกัน การแปลความหมายอาศัยผลจากการตอบสิ่งที่กล่าวมาแล้ว ทำให้พอจะรู้ว่าผู้นั้นมีเจตคติอย่างไรต่อเป้าเจตคตินั้น

5) การวัดทางสรีระภาพ (Physiological Measurement) การวัดด้านนี้อาศัยเครื่องมือไฟฟ้าหรือเครื่องมืออื่น ๆ ในการสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงสภาพของร่างกาย

ข. มาตรารัดเจตคติ

ธีรวุฒิ (2549) กล่าวว่า มาตรารัดเจตคติที่นิยมนำมาใช้ในการสร้างแบบวัดเจตคติมี 3 วิธี ได้แก่

1) มาตรารัดเจตคติตามวิธีของเทอร์สโตน (Thurstone's Method) โดยการกำหนดระดับความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกเป็น 11 ระดับ จากน้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด จำนวนข้อความวัดเจตคติจะมีประมาณ 20-25 ข้อความ แต่ละข้อความจะมีค่าประจำ (Scale Value) เพื่อใช้เป็นคะแนนที่ได้เมื่อผู้ตอบยอมรับหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ โดยเทอร์สโตนได้ให้ความเห็นว่า การวัดเจตคติจะวัดโดยตรงไม่ได้เพราะเจตคติเป็นสิ่งที่มิอยู่ในสมองของมนุษย์ แต่อาจ

วัดได้โดยการแสดงออกของเจตคติในรูปความคิดเห็นของบุคคลและภาษาพูด หรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออก ซึ่งจะเป็นเพียงเครื่องชี้ถึงเจตคติที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ เท่านั้น

2) มาตรการวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert's Scale) วิธีนี้ เรนิส ลิเคอร์ท (Rensis Likert) เป็นผู้คิดขึ้น ด้วยการนำข้อความที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดการให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ความเบี่ยงเบนมาตรฐานให้คะแนนช่วงความรู้สึกเท่า ๆ กัน เป็น 5 ช่วง ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจหรือเฉย ๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนนเป็น 5 4 3 2 1 ตามลำดับ สำหรับข้อความทางบวก ส่วนข้อความทางลบในระดับความคิดเห็นเดียวกัน ให้คะแนนเป็น 1 2 3 4 5 ตามลำดับ ซึ่งได้ผลไม่แตกต่างกัน และพบว่ามีค่าสหสัมพันธ์สูงถึง 0.99 กับค่าคะแนนที่กำหนดเป็นจำนวนเต็ม คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนได้จากการรวมคะแนนจากการตอบแต่ละข้อของผู้ตอบ

3) มาตรการวัดเจตคติตามวิธีของออสกู๊ด (Osgood's Scale) มีชื่อเรียกทั่วไปว่า มาตรการวัดเจตคติโดยใช้ความหมายทางภาษา มีลักษณะคล้ายกับการหาความหมายของศัพท์ (Concept) โดยอาศัยคำคุณศัพท์ที่ใช้อธิบายคุณลักษณะของสิ่งเร้าในลักษณะเป็นคำตรงกันข้ามอย่างมีเหตุผล โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 7 ข้อ ให้เลือก โดยจะให้คนที่ศึกษาประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การประเมินค่านั้นจะใช้คำคุณศัพท์ซึ่งตรงข้ามกันและมีลำดับของความมากน้อยจากด้านหนึ่งไปสู่อีกด้านหนึ่ง รวมทั้งหมด 7 อันดับ

จากเอกสารข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การวัดเจตคติสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกต การรายงานตนเอง การจินตนาการ และการวัดทางสรีระภาพ โดยแต่ละรูปแบบต่างมีเทคนิคและวิธีการแตกต่างกันออกไป ซึ่งในการศึกษาวิจัยเรื่อง เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวัดเจตคติโดยการรายงานตนเองด้วยการสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท

2.3.8 การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงเจตคติ

เจตคติสามารถเกิดได้จากการเลียนแบบ ประสบการณ์ การสังเกต และการได้รับข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเจตคติหรือสร้างให้เกิดเจตคติใหม่ในกลุ่มหรือบุคคล ต้องอาศัยระยะเวลาและกระบวนการหลายอย่าง ซึ่งแต่ละกระบวนการจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและสร้างให้เกิดเจตคติแตกต่างกัน โดยมีผู้กล่าวถึงการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ดังนี้

ลัดดา (2532) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นได้โดยอาศัยปัจจัยต่อไปนี้

ก การเปลี่ยนความรู้ความคิด เช่น ได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลอื่นหรือทางสื่อมวลชน และเนื่องจากองค์ประกอบทั้ง 3 ของเจตคติดีมีอิทธิพลต่อกันและกัน ดังนั้น การเปลี่ยนองค์ประกอบทางด้านความรู้ความคิด จะมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกและพฤติกรรมด้วย

ข การเปลี่ยนความรู้สึก เช่น จากการได้รับประสบการณ์ที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ หรือการได้รับประสบการณ์ที่สะเทือนใจ

ค การเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น จากการที่บรรทัดฐานของสังคมเปลี่ยนไป หรือการถูกบังคับให้กระทำในสิ่งที่ตรงข้ามกับพฤติกรรมเดิมของตน

แมคกายร์ (ธีรวุฒิ 2549, อ้างตาม McGuire 1969) ได้กล่าวถึงวิธีการที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคล โดยอาจทำได้ดังนี้

ก การให้คำแนะนำ (Suggestion Situation) โดยการให้บุคคลอื่น เช่น จากผู้มีอำนาจเหนือตนหรือจากกลุ่มเพื่อน มาแนะนำสิ่งต่าง ๆ จะทำให้บุคคลเปลี่ยนเจตคติได้

ข การให้ทำตาม (Conformity Situation) โดยอาจเลียนแบบบุคคลที่มีอิทธิพลต่อตน เช่น คนที่มีอำนาจ บุคคลที่น่าเชื่อถือ เป็นต้น

ค การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion Situation) โดยการให้สมาชิกในกลุ่มได้เสนอแนะความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ แล้วหาข้อสรุปที่ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้สมาชิกในกลุ่มรับรู้และคล้อยตามได้

ง การใช้สารชักจูง (Persuasive Messages) โดยการส่งสารประเภทต่าง ๆ เช่น บทความ คำพูด โดยผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ไปยังผู้รับ จะทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงเจตคติให้คล้อยตามได้

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เจตคติสามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้โดยการได้รับข้อมูลข่าวสารใหม่ การได้รับประสบการณ์ และการให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้น ซึ่งในการศึกษาเรื่อง เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผลจากการวิจัยอาจนำไปใช้ในการส่งเสริมหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติของนักศึกษาให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ และเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพให้แก่ นักศึกษาได้

2.3.9 ประโยชน์ของเจตคติ

การมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ ย่อมแสดงว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมทางบวกต่อสิ่งนั้น ๆ ด้วย เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคล นอกจากนี้ มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติในด้านอื่น ๆ ดังนี้

ลัดดา (2532) กล่าวว่า เจตคติมีหน้าที่ 4 ประการ คือ

ก เจตคติช่วยให้บุคคลเข้าใจโลกรอบตัว (Knowing Function) ทำให้เกิดความรู้โดยสร้างเจตคติอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจัดระบบสิ่งแวดล้อมที่สับสนวุ่นวายให้ง่ายแก่การเข้าใจ เพื่อทำนายเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อบอกให้ทราบถึงสาเหตุของเหตุการณ์นั้น ๆ ซึ่งอาจถูกหรือผิดก็ได้

ข เจตคติช่วยป้องกันตนเอง (Self-Defensive Function) ทำให้บุคคลไม่ถูกลดคุณค่า เกิดความภาคภูมิใจโดยการสร้างทัศนคติอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อหลีกเลี่ยงความจริงต่าง ๆ ที่ทำให้ตนเองไม่พึงพอใจ

ค เจตคติเป็นเครื่องมือทำให้บุคคลได้รับประโยชน์ต่าง ๆ และช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม (Instrumental or Social Adjustive Function) สิ่งใดที่ทำให้เราได้รับประโยชน์เราจะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น สิ่งใดที่ขัดขวางความต้องการเราก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น หรือหนีห่างจากสิ่งนั้น

ง เจตคติช่วยให้บุคคลแสดงตนเองออกมา (Self-Expressive Function) บุคคลมักจะมีเจตคติที่สอดคล้องกับความคิดหรือค่านิยมของตนเอง การแสดงเจตคติอย่างหนึ่งอย่างใดออกมานั้น เป็นการแสดงความคิดเกี่ยวกับตนเองของบุคคลด้วย

ล้วน และ อังคณา (2543) กล่าวว่า ประโยชน์ของเจตคติอาจกล่าวสรุปได้ดังนี้

ก เจตคติเป็นคำย่อของการอธิบายความรู้สึกลึก ๆ กลุ่มพฤติกรรมต่าง ๆ ได้มาก เช่น พูดว่าเรามีเจตคติดีต่อครอบครัว มีความหมายถึงเขารักครอบครัว ใช้เวลามากในการอยู่กับครอบครัว มีความสุขใจที่ได้อยู่กับครอบครัว เห็นพ้องต้องกันกับความคิดเห็นของครอบครัว ทำอะไรหลายอย่างเพื่อครอบครัว ฯลฯ จะเห็นว่าแค่คำเดียวว่าเจตคติดีเท่านั้น จะมีความหมายมากมาย

ข เจตคติใช้พิจารณาสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งอื่นหรือมีต่อเป้าเจตคติของคนคนนั้นได้ นั่นคือ การรู้เจตคติของคนสามารถส่งเสริมหรือยับยั้งสิ่งที่เขาจะแสดงออกได้

ค เจตคติสามารถมองสังคมได้ เพราะเจตคติเป็นสิ่งที่คงเส้นคงวา พฤติกรรมของบุคคลที่จะแสดงออกจากเจตคติจึงสามารถนำมาอธิบายความคงเส้นคงวาของสังคมได้ด้วย

ง เจตคติมีความดีงามในตัวเอง เจตคติของคนที่มีต่อเป้าเจตติครอบ ๆ ตัวเราสะท้อนให้เห็นโลกทัศน์ของคน ๆ นั้น ซึ่งมีคุณค่าในการศึกษาจุดมุ่งหมายของชีวิตเรา

จ จากที่รู้ว่าเจตคติเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การให้การศึกษาเพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีงามตามสังคม จึงต้องศึกษาสาเหตุญาณและปรับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีอิทธิพลต่อเจตคติของคนตามที่ต้องการ

ฉ ในสาขาวิชาสังคมวิทยา นักสังคมวิทยาหลายคนให้ความเห็นว่าเจตคติเป็นศูนย์กลางความคิดและเป็นฐานของพฤติกรรมสังคม การจะปรับระบบกลไกของสังคมจึงควรเปลี่ยนแปลงเจตคติของแต่ละบุคคล

ธีรวุฒิ (2549) กล่าวว่า จากการศึกษาประโยชน์ของเจตคติ สามารถสรุปได้ดังนี้

ก ช่วยทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยการจัดรูปหรือจัดระบบสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา

ข ช่วยให้มี การเข้าข้างตนเอง โดยช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีหรือปกปิดความจริงบางอย่าง ซึ่งนำความไม่พอใจมาสู่ตัวเขา

ค ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่สลับซับซ้อน ซึ่งการมีปฏิกิริยาโต้ตอบหรือการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไปนั้น ส่วนมากจะทำในสิ่งที่ทำความพอใจมาก หรือเป็นบำเหน็จรางวัลจากสิ่งแวดล้อม

ง ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่าเจตคตินั้นนำความพอใจมาให้บุคคลนั้น

จ เตรียมบุคคลเพื่อให้พร้อมต่อการปฏิบัติการ

ฉ ช่วยให้ผู้บุคคลได้คาดคะเนล่วงหน้าว่าอะไรจะเกิดขึ้น

ช ทำให้บุคคลได้รับความสำเร็จตามหลักชัยที่วางเอาไว้

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ สามารถสรุปได้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นภายในจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ เจตคติมีทั้งทางบวกและทางลบ โดยเกิดจากหลายปัจจัย เช่น ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม การเลียนแบบ การอบรมเลี้ยงดู เป็นต้น การศึกษาเจตคติสามารถทำได้หลายวิธี โดยต้องเลือกวิธีการและมาตราวัดให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการจะศึกษา การรู้เจตคติของคนสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมที่เขาจะแสดงออกได้ เป็นการรู้ไว้ก่อนเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขให้ได้คนที่มีความเจตคติดีงามตามที่สังคมต้องการ เจตคติเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้เมื่อได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิม ได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ หรือได้รับสิ่งแวดล้อมหรือค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นในการวิจัยเรื่อง เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลพระนคร จึงมีความสำคัญในการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ซึ่งการที่นักศึกษาจะมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์หรือไม่นั้น อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ

2.4 เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาบูรณาการเพื่อกำหนดปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยปัจจัยที่ศึกษามีดังนี้

2.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

การมีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อาจมีอิทธิพลมาจากปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก เพศ

เพศเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาถึงระดับปริญญาตรี (2551) ได้กล่าวว่า เพศเป็นตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบซึ่งแสดงถึงลักษณะภูมิหลังของนักศึกษาที่สามารถวัดได้โดยไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา และเป็นตัวแปรที่มีผู้สนใจนำไปใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ ดังที่ สตรอง (เพ็ญศรี 2535, อ้างตาม Strong 1954) ได้ศึกษาความสนใจในอาชีพของเพศชายและเพศหญิงในปี ค.ศ. 1943 พบว่า ความแตกต่างในการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับความสนใจในอาชีพของตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยเพศชายจะสนใจอาชีพที่เกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ ทหาร การเมือง และอาชีพที่มีลักษณะ โดดเด่นตื่นเต้น ส่วนเพศหญิงจะสนใจในงานศิลปะดนตรี กิจกรรมทางวรรณคดี บัญชี ครู และงานด้านสังคมสงเคราะห์ นอกจากนี้ ธนาภรณ์ (2535) ศึกษาพบว่า การเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ โดยนักเรียนหญิงจะเลือกกลุ่มอาชีพค้าขายมากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพบริการ กลุ่มอาชีพช่างฝีมือ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพธุรกิจ และกลุ่มอาชีพศิลปิน ตามลำดับ ส่วนนักเรียนชายจะเลือกกลุ่มอาชีพช่างฝีมือมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มอาชีพบริการ กลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพศิลปิน และกลุ่มอาชีพธุรกิจ ตามลำดับ

จากเอกสารข้างต้นอาจสรุปได้ว่า เพศมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา โดยนักศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงกับความสามารถและความเหมาะสมในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลต่อการมีเจตคติต่ออาชีพนั้น

ข ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ระดับชั้นที่สูงขึ้นจะทำให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น และอาจส่งผลต่อเจตคติ ค่านิยม และการตัดสินใจที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัยและประสบการณ์ที่ได้รับ ดังที่ รัชฎะวีร์ (2549) ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ถือได้ว่าเป็นผู้ที่ผ่านเกณฑ์ความรู้และทักษะเบื้องต้นในงานอาชีพมาแล้ว จากการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และได้เพิ่มเติมความรู้และทักษะวิชาชีพในระดับที่สูงขึ้น จากการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นอกจากนี้ พัทรินทร์ (2551) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่ออาชีพอิสระแตกต่างกันเนื่องจากนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เริ่มเข้าสู่กระบวนการรับรู้เกี่ยวกับอาชีพมากขึ้น โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งกำลังจะจบการศึกษา ดังนั้นจะคำนึงถึงการวางแผนและการเตรียมตัวเข้าสู่โลกอาชีพในอนาคตมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เพิ่งจะเริ่มเข้ามาศึกษาและยังไม่ได้คำนึงถึงการเตรียมตัวสู่อาชีพ

ค สาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชาที่ศึกษาเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความรู้ความสามารถ และความชำนาญในด้านใด ซึ่งอาจส่งผลต่อเจตคติต่อวิชาชีพและค่านิยมในการเลือกอาชีพในอนาคต นอกจากนี้ จิตต์ภิญญา (2551) กล่าวว่า สาขาวิชาที่ศึกษาเป็นการแบ่งกลุ่มโดยอาศัยเกณฑ์พิจารณาจากหลักสูตรของแต่ละคณะ ดังนั้น ในแต่ละกลุ่มสาขาจึงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย รายวิชา เนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน และส่งผลให้กระบวนการหล่อหลอมนิสัยตักศิลาของนักศึกษาของแต่ละกลุ่มสาขาวิชามีความแตกต่างกัน ดังที่ สุมาลี (2546) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เพราะนักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในสายอาชีพ เมื่อจบการศึกษาแล้วจะนำความรู้ไปประกอบอาชีพอิสระตามสาขาที่ตนศึกษาอยู่ นอกจากนี้ นันทวิทย์ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช พบว่า นักศึกษาสาขาอาหารและโภชนาการ มีเจตคติทางบวกต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ เนื่องจากมีความชัดเจนในเรื่องของสาขาวิชา สายงานอาชีพ และแหล่งรายได้ที่ดี

มีการรองรับของงานที่หลากหลาย ส่งผลให้นักศึกษามีความชัดเจนถึงเป้าหมายในชีวิตภายหลังจากจบการศึกษา ทำให้นักศึกษาเกิดความตั้งใจ ความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน เกิดความคิด ความรู้สึกที่ดีต่อวิชาชีพ และมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการ

จากเอกสารข้างต้นอาจสรุปได้ว่า สาขาวิชาที่ศึกษาเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความรู้ความสามารถของบุคคลที่ศึกษาในสาขาวิชานั้น ๆ นักศึกษาที่เลือกเรียนในสาขาวิชาที่ต่างกัน อาจมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ไม่เท่ากัน ซึ่งอาจส่งผลต่อการมีเจตคติ ค่านิยม และการตัดสินใจในการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน

ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นสิ่งที่แสดงถึงความรู้ความสามารถทางการเรียนของนักศึกษา ซึ่งพิจารณาจากผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมจากการประเมินของครูผู้สอน โดยมีผู้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

กูด และคนอื่น ๆ (อุดมลักษณ์ 2547, อ้างตาม Good and Other 1973) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากผลการทดสอบของครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการสอน หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

ไพศาล (2526) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝน อบรมหรือการสอน

นิภา (2536) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้และทักษะที่ได้รับและพัฒนามาจากการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ โดยครูจะอาศัยเครื่องมือวัดผลช่วยในการศึกษาว่านักเรียนมีความรู้และทักษะมากน้อยเพียงใด

ศรินทิพย์ (2546) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับหลังจากการเรียนรู้วิชานั้น ๆ แล้ว ซึ่งจะทราบว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาได้จากคะแนนผลสอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือจากการสังเกตพฤติกรรมและความสำเร็จด้านอื่น ๆ ประกอบ

จากเอกสารข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และทักษะด้านวิชาการของแต่ละบุคคลที่ประเมินได้จากแบบทดสอบหรือการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้สามารถแยกกลุ่มของนักเรียนออกเป็นระดับต่าง ๆ เช่น สูง กลาง และต่ำ นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังเป็นสิ่งที่พยากรณ์โอกาสทางการศึกษาและ

เจตคติต่อการประกอบอาชีพในอนาคต ดังที่ รัชฎะวีร์ (2549) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแตกต่างกัน เนื่องจากนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักมีความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของตนเอง และจะมีความคาดหวังในการประกอบอาชีพสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.4.2 ปัจจัยด้านครอบครัว

ครอบครัวมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของเด็กทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ดังที่ เอกพจน์ (2537) กล่าวว่าครอบครัวเป็นสถาบันสังคมอันดับแรกและสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลในการสร้างเจตคติและค่านิยมให้แก่เด็ก ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่อบรมสั่งสอนพฤติกรรมสังคมให้แก่เด็กตั้งแต่เกิด นอกจากนี้ วัลนิภา (2539) ยังกล่าวว่าการที่บุคคลเรียนรู้้นั้นมาจากการสังเกตพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี ซึ่งแหล่งการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่ คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา ชุมชน และสื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งบิดามารดาเป็นแบบอย่างที่มีอิทธิพลสูง โดยจะเป็นตัวแบบให้บุตรมีพฤติกรรมตามโดยไม่ต้องลองผิดลองถูก ถ้าบุตรเห็นว่าพฤติกรรมของบิดามารดาให้ผลในทางบวกก็มีแนวโน้มว่าบุตรจะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้นและอยากกระทำตาม ซึ่งการศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวที่ส่งผลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพของบุตรพบว่า มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องดังนี้

ก ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นสิ่งที่แสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง ซึ่งอาจส่งผลต่อเจตคติและค่านิยมต่อการศึกษาและการประกอบอาชีพของลูก ดังที่ โซเวลล์ และ ชาร์ (Sewell and Shar, 1968) ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อการกระตุ้นในด้านการศึกษาของลูก บิดามารดาที่ได้รับการศึกษาดี จะสามารถทำให้ลูกยอมรับการกระตุ้นเร่งเร้าในการศึกษาต่อมากยิ่งขึ้น ถ้าบิดามารดามีการศึกษาค่ำ มักจะมีแนวโน้มที่จะเอาใจใส่การศึกษาต่อของลูกน้อยกว่า นอกจากนี้ วิไลวรรณ (2543) ได้ศึกษาความคาดหวังของบิดามารดาต่อพฤติกรรมของนักเรียนตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงมักคาดหวังและสนับสนุนส่งเสริมให้ลูกได้รับการศึกษาสูงด้วย ส่วนบิดามารดาที่มีการศึกษาค่ำจะขาดความรู้และไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาเท่าที่ควร ทำให้มีความคาดหวังทางการศึกษาค่ำ นอกจากนี้พบว่า นักเรียนที่บิดามารดาที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา รับรู้ความคาดหวังของบิดามารดาด้านการเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาที่มีการศึกษาค่ำ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือ

เลื่อนชั้นทางสังคม โดยการศึกษาเป็นรากฐานของอาชีพ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากการศึกษาของบิดามารดา

จากเอกสารข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่งผลต่อเจตคติและค่านิยมในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของบุตร ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงจะแนะนำ สนับสนุนหรือส่งเสริมให้บุตรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการประกอบอาชีพที่ดีในอนาคต

ข อาชีพของผู้ปกครอง

ครอบครัวเป็นสถาบันที่จะถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด และประสบการณ์ทำงานให้แก่ลูก ซึ่งอาจส่งผลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพของลูกในอนาคต สอดคล้องกับ ไทรแอนดิส (Triandis, 1971) ที่กล่าวว่า การคุ้นเคยกับวิชาชีพอาจมีส่วนต่อเจตคติได้ เพราะเจตคติมีความรู้เป็นองค์ประกอบ และในทางตรงกันข้าม ความไม่รู้จักหรือคุ้นเคยกับอาชีพอาจมีผลทำให้ทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพต่ำ ดังที่ คอลลาโซ (Collazo, 1967) ได้ศึกษาการวางแผนทางอาชีพของเด็กหนุ่มสาว พบว่า นักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมในเมือง ซึ่งบิดามารดาประกอบอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการ มักเลือกอาชีพระดับสูงหรือรับราชการ ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบทซึ่งบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา หรืออาชีพที่ทำงานหนัก จะเลือกอาชีพในระดับต่ำหรืออาชีพที่ทำงานหนักเป็นส่วนมาก นอกจากนี้ สมปอง (2533) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนหรือเลือกอาชีพในอนาคตของนักเรียน ซึ่งผู้ปกครองแต่ละกลุ่มอาชีพโดยส่วนใหญ่จะผลักดัน สนับสนุน หรือคัดค้าน แสดงเจตคติ ค่านิยมของตนเองให้กับบุตรหลานทั้งในด้านบวกและด้านลบต่ออาชีพที่บุตรหลานเลือก จึงส่งผลต่อแรงจูงใจที่นักเรียนพึงมีต่ออาชีพนั้น ๆ ด้วย

จากเอกสารข้างต้นอาจสรุปได้ว่า อาชีพของผู้ปกครองส่งผลต่อเจตคติและค่านิยมในการเลือกอาชีพของบุตร ซึ่งการเรียนรู้อาชีพจากผู้ปกครอง การเห็นแบบอย่างและรับรู้ข้อดีข้อเสียของอาชีพจากผู้ปกครองจะส่งผลต่อเจตคติที่มีต่ออาชีพนั้น ๆ

ค รายได้ของครอบครัวเดือน

รายได้ของครอบครัวเป็นสิ่งที่แสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งอาจส่งผลต่อระดับการศึกษาและการประกอบอาชีพของบุตร ดังที่ เครช (Krech, 1962) ศึกษาพบว่า รายได้ของบิดามารดามีความสัมพันธ์สูงกับการเลือกอาชีพของนักเรียน นักเรียนมีแนวโน้มที่จะคาดหวังให้ตนเองมีแบบฉบับของการดำเนินชีวิตให้เหมือนกับบิดามารดาของตน ซึ่งรายได้ในครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญต่อความคาดหวังของนักเรียน โดยจะมีผลต่อโอกาสที่จะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับรายได้ของครอบครัว เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะได้เปรียบอย่างมาก

เนื่องจากการสนับสนุนทางการเงินในด้านการศึกษาล่าเรียนและเมื่อเริ่มต้นประกอบอาชีพ บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับกลางมีแนวโน้มที่จะเสียสละเพื่อสนับสนุนทางการเงินเพื่อการศึกษาเล่าเรียนแก่บุตร ขณะที่บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำอาจไม่สามารถให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ ได้ กล่าวคือ บิดามารดาที่มีรายได้สูงมีความต้องการให้ลูกได้ รับการศึกษาสูงขึ้นรวมทั้งการเตรียมความพร้อมในเรื่องอาชีพด้วย ดังที่ แฟนตินิ และ เวินสไตน์ (ศิริวรรณ 2548, อ้างตาม Fantini and Weinstein 1972) ศึกษาพบว่า บิดามารดาที่มีรายได้ต่ำจะมีความมุ่งหวังต่อการ ศึกษาและอาชีพของบุตรต่ำด้วย นอกจากนี้ ผ่องพรรณ (2531) ได้ศึกษาค่านิยมในการทำงานของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีค่านิยมในการทำงานด้านความอิสระและด้านผลตอบแทนทาง เศรษฐกิจแตกต่างกัน

จากเอกสารข้างต้นอาจสรุปได้ว่า รายได้ของครอบครัวหรือรายได้ของผู้ปกครอง เป็นสิ่งที่แสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีโอกาส ในการส่งเสริมทางการศึกษาและอาชีพของบุตรมากกว่าครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งความ แตกต่างทางด้านรายได้ของครอบครัว อาจส่งผลให้บุตรมีเจตคติในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับ ระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจของตนเอง

2.4.3 ปัจจัยสนับสนุน

เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ อาจเกิดจากปัจจัยสนับสนุน ที่เกี่ยวข้องหลายประการ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธ ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ซึ่งแต่ละ ตัวแปรมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

ก ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ

เคอร์ (ชิตาร์ตน์ 2542, อ้างตาม Kurry 1975) กล่าวว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพเป็น ขั้นตอนของพัฒนาการด้านอาชีพที่แสดงถึงการรับรู้ของบุคคลที่สัมพันธ์กับโลกของงาน ประสบการณ์ในชีวิตจะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดการรับรู้เกี่ยวกับตนเองหรือ อัตมโนทัศน์ และการ รับรู้เกี่ยวกับอาชีพ นอกจากนี้ โบรลิน และ กายส์เบอร์ส (Brolin and Gysbers, 1979) กล่าวว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพเป็นสิ่งสำคัญของพัฒนาการทางอาชีพ ซึ่งจำเป็นต้องส่งเสริมให้เด็กได้รู้จัก ตนเอง ได้พัฒนาความรู้สึก เห็นคุณค่าในตนเอง ได้พัฒนาเจตคติที่ดีในเรื่องอาชีพ และเริ่มที่จะ มองเห็นคุณสมบัติของตนเองในการทำงาน ตลอดจนช่วยให้เขา รู้ความแตกต่างและข้อกำหนดใน

งานแต่ละชนิด และรู้ถึงคุณสมบัติที่จำเป็นเพื่อความสำเร็จในการทำงาน ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การประกอบอาชีพอิสระประสบความสำเร็จ ดังที่ สุชาติ (2542) กล่าวว่าความรู้และทักษะของการประกอบอาชีพอิสระ คือ ความสามารถในการใช้สิ่งที่มนุษย์ได้มาหลังจากที่มีการเรียนรู้ในอาชีพอิสระ และใช้วิธีต่าง ๆ ของร่างกายในการปฏิบัติงานแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นออกมาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ชันยพันธ์ (2549) ที่กล่าวว่าความรู้ของการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ เรียนรู้ ตลอดจนเก็บเกี่ยวทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอิสระ

จากข้อมูลข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระจะทำให้นักศึกษาตระหนักถึงความเหมาะสมและความสามารถของตนเอง ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพในอนาคต ดังที่ สัญญา (2521) กล่าวว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่ออาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญ การชี้แจงให้นักเรียนนักศึกษามีความเข้าใจถึงสภาพที่แท้จริงทางเศรษฐกิจของประเทศและปริมาณความต้องการแรงงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จะทำให้นักศึกษาได้มีการประเมินภาวะการจ้างงานได้ถูกต้อง เพราะความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องตามความเป็นจริงเท่านั้นที่จะเปลี่ยนเจตคติของบุคคลได้ นอกจากนี้ นันทวิทย์ (2548) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพมากจะมีเจตคติทางบวกต่อการประกอบวิชาชีพทางคหกรรมศาสตร์ เพราะความแตกต่างของเจตคติต่อวิชาชีพนั้นขึ้นอยู่กับความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่นักศึกษามี ซึ่งอาจได้จากการแนะนำของครู อาจารย์ การเรียนการสอน การฝึกงาน ผู้ปกครอง หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

ข การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

อาชีพอิสระ นอกจากจะเป็นทางเลือกหนึ่งในการประกอบอาชีพของบัณฑิตแล้ว ยังเป็นหนทางที่ช่วยแก้ปัญหาการว่างงานของประเทศได้ หลักสูตรการศึกษาในปัจจุบันจึงควรส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งจะส่งผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพอิสระในอนาคต ดังที่ มาลัยพร (มาลัยพร 2545, อ้างตาม อารีรัตน์ 2529) กล่าวว่า สิ่งหนึ่งที่จำเป็นในระบบการศึกษา คือ การปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม ตลอดจนฝึกทักษะในการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งอาจลงมือกระทำเองโดยมีทักษะอาชีพนั้นโดยตรงหรือดำเนินการจัดการเองเท่านั้นก็ได้ และเป็นที่ยืนยันว่าการจัดให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอิสระระหว่างเรียน จะเป็นช่องทางให้เขาเหล่านั้นได้ใช้เป็นทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ดีในอนาคต นอกจากนี้ วชิร (2541) กล่าวว่า การส่งเสริมให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระนั้น สถานศึกษาจะต้องจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่สำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ และความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนี้

1) จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาชีพเฉพาะสาขาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชา พร้อมทั้งวิชาเลือกการจัดการธุรกิจขนาดย่อมและมีการฝึกงานในสถานประกอบการ

2) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วยการจัดทัศนศึกษาในสถานประกอบการ จัดให้มีการบรรยายหรืออภิปรายการประกอบอาชีพอิสระจากผู้รู้ จัดให้มีหน่วยงานบริการข้อสนเทศเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ จัดตั้งชมรมผู้ประกอบการอาชีพอิสระให้ผู้สนใจได้ทดลองประกอบอาชีพอิสระตามที่ตนสนใจในสถานศึกษา และให้คำแนะนำในการทดลองทำธุรกิจสถานศึกษา

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สถานศึกษาควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมต่อการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพอิสระ โดยการจรรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อฝึกทักษะการเป็นผู้ประกอบการ จัดทัศนศึกษาในสถานประกอบการ และมีการฝึกอบรมวิชาชีพ ตลอดจนการบรรยายจากผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์และเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต

ค บรรยากาศในการเรียนการสอน

บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนให้มีคุณภาพจะส่งผลต่อความรู้สึกรู้สึกหรืออารมณ์ โดยบรรยากาศที่ดีจะก่อให้เกิดมิตรภาพ กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น รู้สึกอิสระ ไม่ถูกจำกัดขอบเขต รู้สึกสงบ ไม่เครียด ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและสาขาวิชาชีพที่ตนศึกษา โดยมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของบรรยากาศการเรียนการสอนหรือสภาพแวดล้อมในการเรียน ดังนี้

ลอว์เรนซ์ (Lawrence, 1987) กล่าวว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ถ้านักเรียนมีสภาพจิตใจ อารมณ์แจ่มใส รู้สึกตื่นตัว กระฉับกระเฉง จะมีความสนใจในการเรียนและทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

น้ำอ้อย (2548) กล่าวว่า บรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนหมายถึง พฤติกรรม เหตุการณ์ หรือลักษณะใด ๆ ภายในสถานศึกษา ที่จะส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาการทุกด้านของนักศึกษา ซึ่งได้แก่ อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการ ห้องเรียน ตลอดจนสาธารณูปโภคที่อยู่ในโรงเรียน โดยเน้นเรื่องการจัดการอย่างมีระบบและสามารถใช้งานได้สะดวก ปลอดภัย พร้อมทั้งเหมาะสมกับสภาพงานแต่ละงาน นอกจากความสะดวกแล้วต้องคำนึงถึงความสะอาด ซึ่งมีความสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชีวิตชีวา มีความกระตือรือร้นในการเรียน การที่นักศึกษาจะประสบความสำเร็จทั้งในด้านการศึกษาและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งความรู้ ความคิด เจตคติ ตลอดจนทักษะในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาการของนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ได้บุคลากรที่คุณภาพต่อสังคมต่อไป

อรวิ (2546) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของห้องเรียนมีผลต่อบรรยากาศการเรียน อันเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้าหากสามารถจัดให้ห้องเรียนนั้น ๆ มีความเหมาะสมกับผู้เรียน บทเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนแล้ว ก็จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น

นอกจากนี้ สุพิชญา และคนอื่น ๆ (2524) ได้เสนอแนวทาง การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนว่า ควรจัดอาคารสถานที่ให้ถูกหลักวิชาการ เช่น อาคารเรียนควรได้รับแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวน ภายในตกแต่งด้วยสิ่งสวยงาม เป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น น่าเรียน สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้นอาจไม่ได้หมายถึงห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามโรงเรียนหรือ สถานที่ที่ทัศนศึกษาด้วย การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนไม่รู้สึกละเมื่อย ช่วยให้สังคมของเด็กดีขึ้น สถานที่เรียนต้องไม่มีเสียงดังรบกวนหรือคู่มือที่น่ากลัว ไม่เสียงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสกปรก โต๊ะ เก้าอี้ มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะสร้างเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดี นอกจากนี้ สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษาจะเป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะและความสนใจของครูว่าจะใช้อุปกรณ์นั้น ๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้ถูกต้องเพียงใด

จากการศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในการเรียนการสอนอาจสรุปได้ว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับผู้สอนและผู้เรียนและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การเสริมสร้างการพัฒนาทางการเรียน ตลอดจนการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตของผู้เรียน

ง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ โดยสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนจะส่งผลต่อความเป็นกันเอง ช่วยให้เกิดความสนใจและมีความเข้าใจในสิ่งที่ศึกษามากขึ้น ดังที่ โคนแกน (Cogan, 1975) กล่าวว่า ความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น และยิ่งความสัมพันธ์มีมากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งทำให้นักศึกษาสามารถที่จะพัฒนาความสามารถในการเรียนให้สูงขึ้นตามไปด้วย

เพราะลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนและเจตคติของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน ถ้าหากนักศึกษามีความศรัทธาในตัวอาจารย์จะช่วยให้ นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนซึ่งจะมีผลทำให้มีผลการเรียนดีขึ้น นอกจากนี้ ยังมีผู้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ที่ส่งผลต่อเจตคติของนักศึกษา ดังนี้

ประดิพันธ์ และคณะ (2524) กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนอาจเกิดขึ้นได้ทั้งระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี หมายถึง ทั้งครูและนักเรียนต่างมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม ตอบคำถาม เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนจะมีแต่ความน่าสนใจ น่าสนุก เกิดความอยากรู้อยากเห็นและกระตือรือร้น นอกจากนั้น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน

สิริวรรณ (2526) สรุปแนวทางการจัดบรรยากาศในห้องเรียนโดยกล่าวถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติต่อนักเรียนว่า ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างเต็มที่ ฝึกฝนการใช้สติปัญญา คือ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล การมีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น ส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติในการควบคุมตนเองและรับผิดชอบตัวเอง โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนด้วยตนเองให้มากที่สุด ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดและแนวการปฏิบัติแบบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และยอมรับมติของกลุ่ม

อุดมลักษณ์, 2547. (อ้างตาม ประหยัด, 2526) กล่าวว่า ครูมีความสำคัญที่สุด เมื่อเด็กอยู่ในโรงเรียนครูจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด จึงมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ จิตใจและความประพฤติของเด็ก ครูมิใช่เพียงแต่ให้ความรู้ในห้องเรียนอย่างเดียว แต่เป็นผู้อบรมกล่อมเกลานิษัยและความประพฤติของเด็ก ดังนั้นการที่เด็กจะมีความสุขและเรียนหนังสือได้ดีนั้นจึงอยู่ที่วิถีทางที่ครูปฏิบัติต่อเด็ก ช่วยเหลือเด็กด้านการเรียน การแสดงความรักความอบอุ่นต่อเด็ก การช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดีและการเสริมสร้างความสมบูรณ์ทางจิตใจให้แก่เด็ก

น้ำอ้อย (2548) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา หมายถึง การกำหนดภาระงานของอาจารย์ที่ต้องรับผิดชอบนักศึกษา การพัฒนากระบวนการสร้างจิตสำนึก การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การสร้างแรงจูงใจ ความเป็นกันเอง การให้ความช่วยเหลือ การได้เข้าพบอาจารย์ การให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมและการซักถามได้ตอบระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา รวมถึงการเอาใจใส่และคอยให้ความช่วยเหลือนักศึกษาซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีความคิดที่ชัดเจน มีข้อมูลหรือเนื้อหาวิชาที่แม่นยำ และสามารถที่จะเร้าความสนใจ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ เสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ และมี

เทคนิควิธีการสอนและการถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ซักถามเมื่อมีปัญหา ถ้าอาจารย์ขาดเทคนิคหรือพฤติกรรมการสอนที่ดียอมทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนน่าเบื่อหน่าย ขาดแรงจูงใจ ความสนใจที่จะเรียนรู้ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในชั้นเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญและมีผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา

พระมหาสุชาติ, 2550. (อ้างตาม ธเนศ, 2533) กล่าวถึงความผูกพันและเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านคำพูด กิริยา ท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความรักความเมตตาอย่างจริงใจและมีเหตุผลด้วยความสม่ำเสมอ นักเรียนจะรู้และเข้าใจดีว่าครูของเขามีความรักและความจริงใจต่อเขาเพียงใด สิ่งเหล่านี้จะเป็นแม่แบบของนักเรียน และมีผลทางด้านจิตใจต่อการแสดงความรัก ความศรัทธาในครูของเขาด้วยความจริงใจ หากครูสามารถครองหัวใจนักเรียนได้แล้ว ความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่สดชื่น มีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทรและให้อภัยต่อกัน

จากข้อมูลข้างต้นอาจสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ส่งผลต่อเจตคติที่มีต่ออาจารย์และการเรียนในสาขาวิชาต่าง ๆ อาจารย์ผู้สอนนั้นนอกจากจะมีความสามารถทางการสอนแล้ว ควรมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักศึกษาโดยการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามข้อสงสัย พุดคุยสนทนาทั้งในและนอกห้องเรียน ให้ความเมตตากรุณา เป็นที่ปรึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหา และตัวนักศึกษาก็ต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์ด้วยเช่นกัน ต้องกล้าที่จะเข้าไปพุดคุย หรือหากมีข้อสงสัยในการเรียนต้องกล้าที่จะซักถามหรือแสดงความคิดเห็น ให้ความเคารพและแสดงความกตัญญู เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

จ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน นอกจากจะมีส่วนในการเรียนแล้วยังมีส่วนช่วยในการตัดสินใจประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคต ดังที่ แอสติน (ศิริวรรณ 2548, อ้างตาม Astin 1968) กล่าวว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาและอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับ ปีเตอร์ (วรรณ 2546, อ้างตาม Peter 1941) ได้ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นปีสุดท้าย ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า องค์กรประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพในสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อ ได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อน ญาติ และบุคคลที่นักเรียนรู้จัก นอกจากนี้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ดังนี้

นันทวิทย์, 2548. (อ้างตาม นพพงษ์, 2527) กล่าวถึงปฏิริยาการตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การรายงาน จะช่วยให้เกิดปฏิริยาตอบสนองระหว่างกัน การฝึกการทำงานร่วมกันจะเป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

ศุภวดี (2539) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา ถ้านักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ ได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อน นักศึกษาจะสามารถเรียนรู้บทบาทของตนเกี่ยวกับการปฏิบัติเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ช่วยให้เกิดความรู้สึกรับรองใจ มีความมั่นคง เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีสุขภาพจิตที่ดี สามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

น้ำอ้อย (2548) กล่าวว่า สภาพสังคมในกลุ่มนักศึกษา ซึ่งหมายถึงลักษณะกลุ่มเพื่อนเป็นลักษณะของวัยรุ่นทั่วไปที่มีความต้องการที่จะอยู่ในกลุ่มอย่างมีความสุข เพราะกลุ่มเพื่อนจะให้ความมั่นใจและยอมรับพฤติกรรมต่าง ๆ ของเขา ทำให้มีความสุข มีความสุข และกลุ่มเพื่อนนี้ยังมีอิทธิพลทำให้นักศึกษามีความเชื่อและมีพฤติกรรมไปตามลักษณะของกลุ่มที่เขาอยู่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีดังนี้

- 1) เป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่สังคมวิทยาลัย ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง
- 2) เป็นกลุ่มที่จะสนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายของพุทธิปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย
- 3) เป็นกลุ่มที่จะสนับสนุนและสนองอารมณ์ จิตใจ และความต้องการของนักศึกษา ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับของอาจารย์ ห้องเรียน และมหาวิทยาลัย
- 4) เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาเรียนรู้และเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกัน การสมาคมและการทำงานร่วมกับคนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันได้ดี
- 5) กลุ่มเพื่อนอาจมีการยุยงให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา แต่ในทางกลับกันกลุ่มเพื่อนก็อาจช่วยกันบำรุงรักษาสภาพที่คงเดิมไว้ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงอะไรก็ได้
- 6) นักศึกษาที่เรียนไม่ค่อยดีหรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะช่วยเขาเลือกทางออกทางอื่นหรือช่วยให้เขามีภาพพจน์ทางบวก โดยจะสนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่นที่ไม่ใช่การศึกษา
- 7) องค์การบริหารนิสิตนักศึกษามักจะมีหน้าที่เป็นพรรคพวกของนิสิตแต่ละคน

การเรียนในระดับอุดมศึกษาจะอยู่ในวัย 18-22 ปี พัฒนาการในช่วงวัยนี้กำลังอยู่ในช่วงที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว นิสิตนักศึกษาจะมีความคิดเป็นของตัวเองมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางสังคมและลักษณะทางกายภาพต่าง ๆ รวมถึงวิชาการที่ได้รับจากการศึกษา อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจึงมีความสำคัญมาก นิสิตนักศึกษาอาจจะได้รับอิทธิพลทางความคิดจากเพื่อนและประพฤติดนตามเพื่อน หากได้รับคำนิยามที่ถูกต้องก็จะก่อให้เกิดสติปัญญา แต่ถ้าได้รับคำนิยามที่ผิดก็จะก่อให้เกิดอันตรายทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม

จากเอกสารข้างต้นอาจสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนมีความสำคัญต่อการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคต สัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนจะทำให้ นักศึกษามีความสุขกับการเรียน มีเพื่อนคอยช่วยเหลือหรือให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาการเรียน เกิดการพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าต่อตนเองและสังคม แต่ถ้าหากนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนได้ จะทำให้เกิดปัญหากับตนเอง ไม่มีความสุขกับการเรียน ไม่อยากเรียน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลการเรียน เจตคติต่อการเรียน และการประกอบอาชีพในอนาคตได้

ค ความคาดหวังของผู้ปกครอง

ความคาดหวังของผู้ปกครองเป็นสิ่งที่แสดงถึงความปรารถนา และความต้องการของผู้ปกครองในด้านต่าง ๆ ซึ่งแสดงออกโดยการส่งเสริม แนะนำหรือสนับสนุน เพื่อให้บุตรปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนต้องการ โดยความคาดหวังมีความหมายดังนี้

ฟินน์ (Finn, 1962) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง การประเมินค่าบุคคลหรือตนเองด้านจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก และใช้ความคาดหวังนั้นมาเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมที่จะมีต่อบุคคลที่ตนคาดหวังหรือต่อตนเองในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้อง

สุชา และ สุรางค์ (2525) กล่าวว่า ความคาดหวัง คือ ความเชื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่น่าจะเกิดขึ้น และสิ่งใดบ้างที่น่าจะไม่เกิดขึ้น ความคาดหวังจะเกิดขึ้นได้ถูกต้องหรือไม่ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคล เช่น บุคคลเคยมีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกันกับประสบการณ์ใหม่ก็อาจทำให้คาดหวังได้ถูกต้อง บุคคลที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนในสิ่งใดมักจะไม่มี การคาดหวังในสิ่งนั้น หรือหากมีการคาดหวังก็มักไม่เกิดขึ้นจริงตรงตาม ที่คาดหวังไว้ ความคาดหวังที่ประสบความสำเร็จจะช่วยให้บุคคลมีเจตคติต่อตนเองไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ชิษณุกร (2540) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่นที่คาดหวังในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน โดยคาดหวังให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือคาดหวังเอาไว้

จากข้อมูลข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล โดยมีพื้นฐานมาจากแรงผลักดัน ค่านิยม มาตรฐานทางสังคมและประสบการณ์ของบุคคลนั้น ซึ่งส่งผลให้เกิดความต้องการต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน ให้ประพฤติปฏิบัติหรือกระทำตามที่ตนปรารถนาหรือต้องการ นอกจากนี้ การมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลอาจเป็นผลมาจาก การได้รับอิทธิพลจากความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยการแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ลูกรับรู้และปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้ปกครองคาดหวังนั้น ซึ่งถวิล และ ศรีณย์ (2545) กล่าวว่า การรับรู้ (Perception) คือ กระบวนการจัดรวบรวมและตีความข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจากการรู้สึก การที่บุคคลจะมีการรับรู้ในสิ่งใด บุคคลต้องเกิดการใส่ใจในสิ่งนั้น ถ้าสิ่งใดได้รับการใส่ใจมากสิ่งนั้นก็จะมี ความเด่นชัดต่อการรับรู้ ซึ่งตัวกระตุ้นให้บุคคลเกิดการใส่ใจ ได้แก่ ความต้องการ (Need) แรงจูงใจ (Motives) และการคาดหวัง (Expectancy)

การรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครอง อาจมาจากการแสดงออกทางความคิดและการกระทำของผู้ปกครอง เช่น การบอกกล่าว พูดคุย การแนะนำส่งเสริม เมื่อผู้ปกครองปรารถนาให้บุตรประกอบอาชีพตามที่ตนคาดหวังก็จะปลูกฝังเจตคติที่ดีต่ออาชีพนั้น ๆ อาจส่งเสริมให้ทำกิจกรรมหรือเลือกเรียนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้น เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพอนาคต ดังที่ เฮิร์ลล็อก (Hurlock, 1973) กล่าวว่า ความคาดหวังของบุคคลเกิดได้จากความทะเยอทะยานของบิดามารดา ซึ่งจะฝึฝืนหรือหวังให้ลูกเป็นอะไรตั้งแต่ยังไม่คลอด และมักจะคิดล่วงหน้าไว้ว่า ลูกควรจบการศึกษาระดับใด เรียนได้ดีเพียงใด ประกอบอาชีพอะไร มีสถานภาพทางสังคมระดับใด และควรมีกิจกรรมอะไรมาช่วยส่งเสริมความสามารถของลูก บิดามารดาอยากให้ลูกเป็นไปตามที่ตนเองหวังและจะทำไปโดยไม่พิจารณาถึงความสามารถของลูกว่าจะทำได้หรือไม่ นอกจากนี้พัชชา (พัชชา 2550, อ้างตาม อานนท์ 2529) กล่าวว่าลักษณะครอบครัวในสังคมไทยนั้น พ่อแม่จะมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู ถ่ายทอดค่านิยม มีอิทธิพลในการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพให้บุตร เนื่องจากพ่อแม่ต้องการให้บุตรได้มีโอกาสทางการศึกษาสูงสุด ประกอบอาชีพการงานที่เป็นหลักฐานมั่นคงและเป็นที่ยิ่งของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับศรีเรือน (2540) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ของเด็กที่เป็นชนชั้นกลางจะมีความพยายามในการสร้างฐานะให้มั่นคง และมักจะตั้งความคาดหวังไว้กับลูกของตนเพื่อให้เป็นตัวแทนของความสำเร็ที่ตนขาดหายไป พ่อแม่จะใช้เด็กเป็นเครื่องบ่งบอกสถานะของตน โดยการให้เข้าเรียนในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง การแต่งกาย ตลอดจนการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มเติม

จากข้อมูลข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครอง คือ การรับรู้ความต้องการและความปรารถนาของผู้ปกครองด้านการศึกษา ความประพฤติ และการเลือกอาชีพจากการแนะนำ ส่งเสริม หรือสนับสนุน โดยการปลูกฝังค่านิยมและเจตคติที่ดีในสิ่งที่ตนปรารถนา

ให้แก่ลูก โดยเฉพาะด้านการประกอบอาชีพซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่ออนาคตของลูก ผู้ปกครองจึงมีความคาดหวังให้ลูกประกอบอาชีพตามที่ตนต้องการ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา อาจเกิดจากความคาดหวังของผู้ปกครอง ดังที่วชิร (2541) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งที่สำคัญในการสร้างเสริมคุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระ เช่น เจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระ และเกิดความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ นอกจากนี้ ยังมีบทบาทที่จะผลักดันให้สมาชิกในครอบครัวเข้าสู่อาชีพอิสระอย่างจริงจัง ซึ่งปัจจัยที่สำคัญของครอบครัว ในการสร้างเสริมคุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระและเข้าสู่อาชีพอิสระมี 3 ประการ คือ

1) การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร เป็นไปในลักษณะมองลูกในแง่ดี หรือประเมินลูกในทางที่ดี ให้ลูกมีส่วนร่วมในการคิดและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ใช้เหตุผลและเข้าใจอารมณ์ของลูก ไม่ก้าวท่ายเรื่องของลูก ไม่ใช่คำพูดที่ทำให้ลูกอับอายหรือเอาความดีของผู้อื่นมาข่มลูกตนเอง ทั้งหมดนี้จะทำให้ลูกเติบโตมาเป็นคนที่มีความกล้าเสี่ยง กระตือรือร้นและขยันพากเพียร มีความรับผิดชอบและเชื่อมั่นในตนเอง รู้ถึงผลที่จะเกิดจากการกระทำของตนเอง มองการณ์ไกล และมีความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่จะประสบความสำเร็จ

2) การให้ความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่ การให้ลูกได้ฝึกอาชีพด้วยการช่วยเหลือธุรกิจของครอบครัว ให้ลูกทำธุรกิจขนาดเล็กโดยมีพ่อแม่คอยแนะนำการลงทุนและการจัดการ การให้ลูกได้ฝึกอบรมหรือทำงานในสถานประกอบการในฐานะลูกจ้างหรือเด็กฝึกงาน การพาไปชมสถานที่ประกอบการที่ทันสมัย การได้พูดคุยให้ความรู้ถึงข้อดี ข้อเสียของอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้ลูกเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวได้

3) ภูมิหลังของครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวประกอบอาชีพทางธุรกิจอยู่แล้ว ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจตกต่ำต้องหารายได้มาจุนเจือครอบครัวด้วยอาชีพสุจริต ครอบครัวตั้งอยู่ในย่านธุรกิจหรือในชุมชนที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวได้

นอกจากนี้ อรุณศรี (2544) ได้ศึกษาแรงผลักดันของครอบครัวต่อการเข้าสู่อาชีพอิสระของสมาชิกในครอบครัว พบว่า การที่ครอบครัวมีอาชีพธุรกิจส่วนตัวจะเป็นผลให้สมาชิกในครอบครัวได้เรียนรู้ถึงการประกอบอาชีพ จนสามารถทำตามและสืบทอดกิจการต่อไปได้ ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะเป็นแรงผลักดันให้สมาชิกขวนขวายและพยายามหารายได้มาจุนเจือครอบครัวจนทำให้เข้าสู่อาชีพอิสระด้วยจิตใจที่มุ่งสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัว นอกจากนี้ ผู้ประกอบการได้ให้แนวทางเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่ลูก เพื่อส่งเสริมให้ลูกประกอบอาชีพธุรกิจ

ส่วนตัวว่า พ่อแม่ควรสร้างเจตคติ ค่านิยมต่ออาชีพอิสระแก่ลูก โดยพยายามให้ความรู้ความเข้าใจ ด้วยวิธีการส่งเสริมให้ลูกได้ฝึกอาชีพต่อบิตามารดา สนับสนุนให้ลูกได้ฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการ และสนับสนุนให้เริ่มต้นกิจการขนาดเล็กเพื่อพัฒนาทักษะและการจัดการ โดยการสนับสนุนด้านเงินทุนหรือหาแหล่งเงินกู้ให้แก่บุตร

จากข้อมูลข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ความคาดหวังมีอิทธิพลมาจากประสบการณ์เดิมของผู้คาดหวังและความคาดหวังร่วมจากบุคคลอื่น ๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่จะแสดงออกของบุคคลที่ถูกคาดหวังนั้น โดยความคาดหวังที่ประสบความสำเร็จจะช่วยให้บุคคลมีเจตคติไปในทิศทางที่ดีขึ้น และเนื่องจากผู้ปกครองเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของลูก เพราะได้ผ่านประสบการณ์ในการเลือกอาชีพมาแล้ว จึงมีความคาดหวังให้ลูกประกอบอาชีพตามที่ตนต้องการ คอยแนะนำและส่งเสริมเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่ตนปรารถนาเพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจประกอบอาชีพให้แก่ลูก

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ณิลิว (2529) ได้ศึกษาแนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนผู้ประกอบอาชีพอิสระ กลุ่มตัวอย่างตามที่ประเมินไว้สำหรับระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) จำนวน 16,222,550 คน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21-50 ปี พบว่า ภูมิหลังที่กลุ่มตัวอย่างเลือกและเริ่มประกอบอาชีพอิสระ คือ ส่วนใหญ่เลือกโดยการทำตามพ่อแม่ เคยเป็นลูกจ้างเมื่อชำนาญแล้วจึงทำเอง เรียนอาชีพแล้วเปิดกิจการของตนเอง และเริ่มทำกิจการเล็ก ๆ แล้วขยายใหญ่ขึ้น ส่วนเหตุผลที่เลือกอาชีพอิสระเนื่องจากมีความรู้ความสามารถของตนเอง สภาพแวดล้อมจากภายในครอบครัวเอื้ออำนวย ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจดีและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพนี้

ยุพิน (2533) ได้ศึกษาเจตคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ผลการศึกษาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เพศชายและเพศหญิง พบว่า นิสิตทุกกลุ่มมีความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ และผลการวิเคราะห์หาองค์ประกอบคุณลักษณะในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระควรมีคุณลักษณะทางจิตหรือจิตลักษณะ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ คือ 1) ความรักความ ก้าวหน้าในอาชีพ 2) รักความสำเร็จในการประกอบอาชีพ 3) ความมั่นใจในการประกอบอาชีพอิสระ 4) การรักความ มั่นคงในการประกอบอาชีพ 5) ความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ คุณลักษณะที่ 2 เป็น

คุณลักษณะด้านพื้นฐาน ความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วยความรู้ด้านการตลาด การเลือกทำเลที่เหมาะสม การจัดสถานที่ที่ดี เงินทุนที่เพียงพอ ความรู้เรื่องการลงทุนและประสบการณ์

ชนิดา (2534) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางครอบครัว ในด้านที่บิดามารดายกย่องบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระ บิดามารดาพาบุตรไปชมนิทรรศการหรือการจัดงานที่เกี่ยวข้องกับวงการธุรกิจ บิดามารดานำปัญหาทางเศรษฐกิจต่าง ๆ มาคุยกับบุตรเสมอ และปัจจัยทางด้านสถานศึกษา ในด้านการบริการจัดหางานให้นักเรียนทำในระหว่างวันหยุดและวันปิดภาคเรียน

ธนาภรณ์ (2535) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2534 จำนวน 448 คน ผลการศึกษาพบว่า การเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนกับตัวแปรเพศ ทศนคติต่ออาชีพอิสระ ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และตัวแปรขนาดของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนิสตา (2543) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพอิสระของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพอิสระของประชาชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ 5 แห่ง คือ บริเวณศูนย์การค้าสยามเซ็นเตอร์ รามคำแหง ศูนย์การค้าเมเจอร์ ปิ่นเกล้า ศูนย์การค้าตะวันนาบริเวณเดอะมอลล์บางกะปิ และบริเวณสะพานพุทธ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุต่ำกว่า 25 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนประกอบอาชีพอิสระนั้น ส่วนใหญ่เคยเป็นพนักงานบริษัทมาก่อน และทำอาชีพนี้โดยที่ไม่มีมีความรู้และประสบการณ์แต่เป็นเพราะมีใจรักในความอิสระของอาชีพนี้จึงตัดสินใจทำ ลักษณะของอาชีพส่วนใหญ่เป็นประเภทเปิดท้ายขายของ นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพอิสระของประชาชนมากกว่าปัจจัยทางสังคม และพบว่าความรู้ ประสบการณ์ รายได้ต่อเดือน และเงินทุน มีผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพอิสระของประชาชน

สุพิน (2543) ได้ศึกษาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางเมืองเขื่อนฟองอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางเมืองเขื่อนฟองอนุสรณ์ มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทศนคติด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง และภายหลัง

จากเข้าร่วมโครงการพัฒนาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยใช้การแนะนำของกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยการได้รับข้อมูลใหม่หรือได้รับประสบการณ์ใหม่ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบทางด้านความคิดความเข้าใจ ทำให้องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป

อรุณศรี (2544) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปี 4 สถาบันราชภัฏภูเก็ต จำนวน 278 คน พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่ การรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ เจตคติด้านความรู้สึก ด้านความคิด ด้านพฤติกรรมแนวโน้มที่จะแสดงออก ค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระ ด้านงานอาชีพอิสระ ด้านวิถีชีวิต ด้านบริการสังคม ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ด้านความมั่นคงปลอดภัยและด้านความคิดสร้างสรรค์ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ค่านิยมในอาชีพด้านความมีศักดิ์ศรี และบุคลิกภาพหัวน้ใจ-มั่นคงในสภาวะอารมณ์

ปณิตา (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร จำนวน 283 คน ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ภายในของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกและการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยทางสังคมด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม กับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยพยากรณ์ที่ส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ปรากฏดังนี้ เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์พหุคูณกับเจตนาเชิงพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเจตคติมีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์

ร้อยละ 61.9 เมื่อวิเคราะห์การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์ร้อยละ 38.1 และเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มาลัยพร (2545) ได้ศึกษาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 269 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและหญิงมีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ในด้านความคิดนักเรียนชายและหญิงมีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนหญิงมีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านความคิดดีกว่านักเรียนชาย ในด้านความรู้สึกนักเรียนชายและหญิงมีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านความรู้สึกดีกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้พบว่า นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน และผู้ปกครองมีระดับรายได้ต่างกัน มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมศักดิ์ (2545) ได้ศึกษาคุณลักษณะและเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม บริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ และศิลปกรรม จำนวน 350 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และมีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระในทางบวกค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ประเภทวิชา และอาชีพผู้ปกครอง ทุกตัวแปรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอาชีพผู้ปกครอง ทุกตัวแปรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิตรภรณ์ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่ประกอบอาชีพอิสระในพื้นที่ศูนย์การค้าในเขตจังหวัดนนทบุรี จำนวน 205 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพอิสระประเภทขายอาหารมีจำนวนมากที่สุด โดยมีรายได้สุทธิที่ได้รับต่อเดือน 10,001-15,000 บาท ใช้เงินลงทุนด้านสินค้าเริ่มต้นต่ำกว่า 10,000 บาท เหตุผลที่เลือกประกอบอาชีพอิสระเนื่องจากชอบ

ทำงานที่มีความเป็นอิสระ ประชาชนที่ประกอบอาชีพอิสระมีความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความมั่นใจในตนเอง ด้านการรู้จักถอยเพื่อที่จะก้าวไปข้างหน้า ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านความพยายามในการบรรลุเป้าหมาย ด้านการเป็นนักเสี่ยงมืออาชีพ ด้านการอุทิศตนให้กับอาชีพ และมีความสัมพันธ์ทางลบที่ระดับ .05 กับปัจจัยทางสังคมด้านการได้รับการสนับสนุนจากสังคม และตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการอุทิศตนให้กับอาชีพ ด้านความพยายามในการบรรลุเป้าหมาย ด้านความมั่นใจในตนเอง และปัจจัยทางสังคมด้านการได้รับการสนับสนุนจากสังคม

จำนงค์ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 325 คน ผลการศึกษาพบว่า เจตคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่ เพศ และประเภทวิชา ส่วนอาชีพของผู้ปกครองและประสบการณ์ในการทำงานหารายได้พิเศษระหว่างการศึกษา ไม่ส่งผลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระ

สุมาลี (2546) ได้ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีและสาขาวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นันท์วิทย์ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ จำนวน 295 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ เพศชาย สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความคาดหวังของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพในการเรียน สัมพันธภาพ

ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ เพศหญิง และสาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ อายุ สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพรับจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ สัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ธัญญะวีร์ (2549) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2548 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำนวน 289 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี นักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้น และผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการและด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธัญญะวีร์ (2549) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,012 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาลมีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน และนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาลมีเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระทั้งทางด้านความคิด ความรู้สึก และด้านพฤติกรรมดีกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ เพศ และสายการเรียน ไม่มีผลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ส่วนสถาบันการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์ที่ได้ช่วยเหลือ

ผู้ปกครองในการประกอบอาชีพ และประสบการณ์ที่ได้ทำงานหารายได้พิเศษระหว่างเรียนที่แตกต่างกัน มีผลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เลิศลักษณ์ (2549) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านมโนภาพแห่งตน การตระหนักรู้ในอาชีพและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระ และการตระหนักรู้ในอาชีพและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสามารถพยากรณ์ความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระได้ ส่วนมโนภาพแห่งตนไม่สามารถพยากรณ์ได้ อาจเนื่องจากมโนภาพแห่งตนเป็นการรับรู้ที่บุคคลมีต่อตนเองทุก ๆ ด้าน ซึ่งมีผลมากจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม

พัชรินทร์ (2551) ได้ศึกษาความฉลาดทางจริยธรรมและเจตคติต่ออาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (พื้นที่พระนครใต้) จำนวน 334 คน ผลการศึกษารูปได้ว่า นักศึกษามีความฉลาดทางจริยธรรมและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาที่มีเพศ สาขาวิชาที่ศึกษาและชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความฉลาดทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาและชั้นปีต่างกัน มีเจตคติต่ออาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ลอเรนซ์ (Laurance, 1962) ศึกษาพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับกลางจะเลือกอาชีพที่มีระดับสูงกว่าอาชีพของบิดามารดา เนื่องจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับกลาง มักสนับสนุนให้บุตรเลือกอาชีพที่มีเกียรติและรายได้ดีกว่าตน เพราะมีกำลังความสามารถพอที่จะสนับสนุนบุตรได้ และพบว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงมีความตั้งใจที่จะเรียนต่อถึงระดับอุดมศึกษาและเลือกอาชีพระดับสูง ส่วนเด็กที่มีมาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะเลือกอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความชำนาญที่ไม่มีลักษณะงานซับซ้อน ซึ่งจะเห็นได้ว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะไม่กล้าตั้งความหวังเกี่ยวกับอาชีพไว้สูง

เพอร์โรน (Perrone, 1965) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมและการเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนต่างมีความเห็นตรงกันว่าค่านิยมทางอาชีพที่สำคัญที่สุด คือ การมีรายได้สูงและมีความมั่นคงถาวรในอาชีพนั้น ๆ ส่วนค่านิยมที่ไม่สำคัญ ได้แก่ การช่วยเหลือ

ผู้อื่น การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ การทำงานโดยอิสระ ซึ่งความเห็นเหล่านี้ทั้งบิดามารดาและตัวเด็กต่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

คุก (Cook, 1967) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของเด็กผู้ชาย พบว่า การเลือกอาชีพจะมีความสัมพันธ์อย่างมีระบบกับพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม ระดับความปรารถนาทางอาชีพ สถิติปัญญา และความสนใจในอาชีพ ส่วนสถานภาพการสมรสของบิดามารดาและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดอบบินส์ (Dobbins, 1969) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 429 คน ในรัฐหลุยเซียนา พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อเรื่องเหล่านี้ คือ บิดาจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ มารดาจะมีอิทธิพลในการเลือกศึกษาต่อ ส่วนเพื่อน ๆ จะมีอิทธิพลรองลงไป นอกจากนี้พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสนใจ ความพอใจ และลักษณะของงาน

ชานเนย์ (Channay, 1969) ได้วิจัยเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะพิจารณาด้านการเงิน การควบคุมงาน เกียรติยศ สูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี นอกจากนี้ยังพบว่า ความต้องการด้านอาชีพของเด็กผู้หญิงแตกต่างจากเด็กผู้ชาย เนื่องจากแนวทางที่จะไปสู่ความเป็นใหญ่และจุดเด่นในด้านความสำเร็จต่างกัน

ซัสบาวเออร์ (Susbauer, 1969) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการจัดตั้งธุรกิจด้านเทคนิค โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและคุณลักษณะของผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างเป็นสถานประกอบการที่เริ่มดำเนินการในระหว่างปี ค.ศ. 1939-1968 ในเมืองออสติน มลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการก่อตั้งธุรกิจด้านเทคนิคมีความยุ่งยากสลับซับซ้อนมาก ไม่สามารถชี้เฉพาะเงื่อนไขที่มีอิทธิพลได้ ไม่มีตัวแปรใดอธิบายได้ครบถ้วน ลักษณะทางสังคมของผู้ประกอบการ ได้แก่ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ ก็ไม่แสดงอิทธิพลให้เห็น ส่วนลักษณะทางด้านจิตใจและความคิด พบว่า มีความสำคัญแต่ไม่สามารถอธิบายได้ชัดเจน ตัวแปรที่มีอิทธิพลที่พบส่วนมากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ สำหรับตัวแปรทางด้านแรงจูงใจ พบว่า มีความสำคัญมากที่สุดจากการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งนอกจากจะมีอิทธิพลในการผลักดันให้ผู้ประกอบการออกมาจากสภาพการเป็นลูกจ้างของผู้อื่นแล้ว ยังเป็นแรงกระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการก่อตั้งธุรกิจของตนเอง ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยส่งเสริมได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ฐานะทางการเงิน และกลุ่มลูกค้า ส่วนตัวแปรที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่พบ คือ การรับรู้เกี่ยวกับฐานะทางสังคมและความไม่ต้องการความเป็นอิสระ

แบล็คเบิร์น (Blackburn, 1975) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังและความปรารถนาในการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีสุดท้าย จำนวน 428 คน พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพอยู่ในระดับสูงจะมีความคาดหวังและความปรารถนาในอาชีพที่สูงกว่านักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพอยู่ในระดับต่ำ

ฟริตแมน (Friedman, 1984) ได้ศึกษาและสร้างแบบทดสอบเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพด้านธุรกิจ พบว่า ผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ควรมีคุณลักษณะ คือ มีจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ชัดเจน มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร อดทนต่อความล้มเหลว มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าเสี่ยง มีภูมิหลังด้านครอบครัวเกี่ยวกับธุรกิจ มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ

ลัสโซ่ (Luzzo, 1993) ได้ศึกษาการรับรู้ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพเพื่อทำนายเจตคติและทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถ เจตคติ และทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และพบว่าอายุสามารถทำนายเจตคติในการเลือกอาชีพได้ ส่วนทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นขึ้นอยู่กับเจตคติในการตัดสินใจเลือกอาชีพและเพศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยสนับสนุนที่กล่าวมา อาจส่งผลต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าผลจากการศึกษาจะสามารถนำไปใช้ในการเสริมสร้างและเปลี่ยนแปลงเจตคติในการทำงานให้แก่นักศึกษา โดยการชี้แนะที่ถูกต้องจากครูผู้สอน เมื่อนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ จึงจะเห็นว่าอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์เป็นอาชีพที่สำคัญ และเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านคหกรรมศาสตร์ นักศึกษาจะสามารถรับรู้และเห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ตลอดจนเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต ก่อให้เกิดการสร้างงาน แทนการรองานจากรัฐบาลหรือเอกชน สามารถลดปัญหาการว่างงานของบัณฑิตคหกรรมศาสตร์ และช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งมีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1,293 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 310 คน ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกรณีทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (Finite Population) ตามวิธีของทาโร ยามาเน (ยุทธ 2545, อ้างตาม Taro Yamane 1973) โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มร้อยละ 5 ดังสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับร้อยละ 5 หรือเท่ากับ 0.05 เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นที่ระดับ 95%)

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{1,293}{1 + (1,293 \times 0.05^2)}$$

$$= 305.49$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ 305 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 1,293 คน จึงขอเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง 310 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จากจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2549-2552 โดยมีวิธีการดังนี้

ก คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปัจจุบันดำเนินการสอนในระดับปริญญาตรี 3 หลักสูตร ประกอบด้วย 6 สาขาวิชา ดังนี้

- 1) หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น
- 2) หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต ได้แก่ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร

- 3) หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต ได้แก่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ

โดยมีจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา แสดงตามตารางที่ 3.1

ข สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากทุกสาขาวิชา โดยใช้ชั้นปีเป็นเกณฑ์ ด้วยวิธีการสุ่มแบบเป็นสัดส่วนตามสูตร (สิทธิ์, 2550)

$$\text{ขนาดตัวอย่างของแต่ละชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างในชั้นนั้น} \times \text{ขนาดตัวอย่างที่ต้องการ}}{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด}}$$

ค ได้จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปี ตามสาขาวิชาที่ศึกษา แสดงตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เข้ารับการศึกษานในปีการศึกษา 2549-2552 จำแนกตามระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา

ระดับชั้น	สาขาวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชั้นปีที่ 1	อาหารและโภชนาการ	168	40
	อุตสาหกรรมบริการอาหาร	44	11
	วิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ	35	9
	ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย	49	12
	เทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น	21	6
	การบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์	42	10
		359	88
ชั้นปีที่ 2	อาหารและโภชนาการ	164	38
	อุตสาหกรรมบริการอาหาร	29	7
	วิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ	31	7
	ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย	20	5
	เทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น	22	5
	การบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์	31	7
		297	69
ชั้นปีที่ 3	อาหารและโภชนาการ	153	37
	อุตสาหกรรมบริการอาหาร	33	8
	วิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ	27	7
	ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย	39	9
	เทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น	11	4
	การบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์	43	10
		306	75
ชั้นปีที่ 4	อาหารและโภชนาการ	201	47
	อุตสาหกรรมบริการอาหาร	-	-
	วิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ	31	7
	ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย	47	11
	เทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น	-	-
	การบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์	52	13
		331	78
	รวม	1,293	310

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวความคิดในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 8 แบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

ก ด้านความคิด มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ข ด้านความรู้สึก มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ค ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

3.2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ก ศึกษาขั้นตอนและเนื้อหาการสร้างเครื่องมือจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและแบบทดสอบตามตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังปรากฏตามกรอบแนวความคิดของการวิจัย

ข กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามและแบบทดสอบ ให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค สร้างข้อคำถามของแบบสอบถามและแบบทดสอบ โดยในส่วนของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ และแบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์นั้น ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือในการวิจัยของธิดารัตน์ (2542) และนันทวิทย์ (2548) มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม โดยปรับให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตัวแปรที่ศึกษา และกลุ่มตัวอย่าง โดยมีจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน ดังนี้

1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 7 ข้อ

2) แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ จำนวน 45 ข้อ

3) แบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน จำนวน 20 ข้อ

4) แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน จำนวน 20 ข้อ

5) แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 20 ข้อ

6) แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 20 ข้อ

7) แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง จำนวน 20 ข้อ

8) แบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ จำนวน 65 ข้อ

ง นำแบบสอบถามและแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหา ภาษาที่ใช้ พร้อมทั้งขอคำแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

จ นำแบบสอบถามและแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน

ฉ นำแบบสอบถามและแบบทดสอบที่ได้จากการทดลองใช้ (Try Out) ไปวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.2.3 เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ก แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว ถ้าตอบถูกจะได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบจะได้ 0 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (เสรี, 2535)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.33	หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระอยู่ในระดับต่ำ
ค่าคะแนนเฉลี่ย 0.34 – 0.66	หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 0.67 – 1.00	หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระอยู่ในระดับสูง

ข แบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนข้อความทางบวก	คะแนนข้อความทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบแล้ว จึงกำหนดเกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบเพื่อแปลความหมายการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน โดยมีเกณฑ์พิจารณาคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (วิเชียร, 2538)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง	การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง	การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง	การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนข้อความทางบวก	คะแนนข้อความทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบแล้ว จึงกำหนดเกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบเพื่อแปลความหมายบรรยากาศในการเรียนการสอน โดยมีเกณฑ์พิจารณาคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (วิเชียร, 2538)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง บรรยากาศในการเรียนการสอนอยู่ในระดับ
ไม่ดี

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง บรรยากาศในการเรียนการสอนอยู่ในระดับ
ปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง บรรยากาศในการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี

ง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนข้อความทางบวก	คะแนนข้อความทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบแล้ว จึงกำหนดเกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบเพื่อแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ โดยมีเกณฑ์พิจารณาคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (วิเชียร, 2538)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง นักศึกษากับอาจารย์มีสัมพันธภาพอยู่ใน
ระดับไม่ดี

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง นักศึกษากับอาจารย์มีสัมพันธภาพอยู่ใน
ระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง นักศึกษากับอาจารย์มีสัมพันธภาพอยู่ใน
ระดับดี

จ แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนข้อความทางบวก	คะแนนข้อความทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบแล้ว จึงกำหนดเกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบเพื่อแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับเพื่อน โดยมีเกณฑ์พิจารณาคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (วิเชียร, 2538)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง	นักศึกษากับเพื่อนมีสัมพันธภาพอยู่ในระดับ ไม่ดี
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง	นักศึกษากับเพื่อนมีสัมพันธภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง	นักศึกษากับเพื่อนมีสัมพันธภาพอยู่ในระดับดี

จ. แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนข้อความทางบวก	คะแนนข้อความทางลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบแล้ว จึงกำหนดเกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบเพื่อแปลความหมายความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยมีเกณฑ์พิจารณาคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (วิเชียร, 2538)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความคาดหวังให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับต่ำ
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความคาดหวังให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความคาดหวังให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับสูง

ข แบบสอบถามเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1) ด้านความคิด มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนข้อความทางบวก	คะแนนข้อความทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบแล้ว จึงกำหนดเกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบเพื่อแปลความหมายเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความคิด โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (วิเชียร, 2538)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง	มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความคิดอยู่ในระดับไม่ดี
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง	มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความคิดอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง	มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความคิดอยู่ในระดับดี

2) ด้านความรู้สึก มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนข้อความทางบวก	คะแนนข้อความทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบแล้ว จึงกำหนดเกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบเพื่อแปลความหมายเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความรู้สึก โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (วิเชียร, 2538)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง	มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความรู้สึกอยู่ในระดับไม่ดี
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง	มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความรู้สึกอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง	มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความรู้สึกอยู่ในระดับดี

3) ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนข้อความทางบวก	คะแนนข้อความทางลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบแล้ว จึงกำหนดเกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบเพื่อแปลความหมายเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (วิเชียร, 2538)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง	มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับไม่ดี
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง	มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง	มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับดี

3.2.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ก การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามและแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence; IOC) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (พวงรัตน์, 2540)

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการนั้นหรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

นำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ในแต่ละข้อคำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งได้จำนวนข้อคำถามดังนี้

- 1) แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ จำนวน 15 ข้อ
- 2) แบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ
- 3) แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ
- 4) แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 10 ข้อ
- 5) แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 10 ข้อ

6) แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ

7) แบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ จำนวน 30 ข้อ

ข ทำการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามและแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน แล้ววิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1) ค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ โดยการหาสัดส่วนระหว่างจำนวนของผู้ที่ตอบข้อสอบถูกต้องจำนวนผู้สอบทั้งหมด แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 (พวงรัตน์, 2540) ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดจำนวน 23 ข้อ แต่เลือกข้อคำถามเพียง 15 ข้อ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษา โดยมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.25-0.69

2) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

2.1) แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พอยท์ ไบซีเรียล (Point Biserial Correlation) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (พวงรัตน์, 2540) จากจำนวน 25 ข้อ เลือกเหลือเพียง 15 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25-0.65

2.2) แบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความคาดหวังของผู้ปกครอง และเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected Item to Total Correlation) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (สุณี, 2539) ได้แบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน จำนวน 12 ข้อ แต่เลือกเหลือเพียง 10 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25-0.56 ได้แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน จำนวน 11 ข้อ แต่เลือกเหลือเพียง 10 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.36-0.47 ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 11 ข้อ แต่เลือกเหลือเพียง 10 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.30-0.51 ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 10 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก 0.32-0.52 ได้แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง จำนวน 11 ข้อ แต่เลือกเหลือเพียง 10 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก 0.26-0.35 ได้แบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด จำนวน 7 ข้อ แต่เลือก 10 ข้อ โดยมีค่า

อำนาจจำแนก 0.12-0.45 ได้แบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึก จำนวน 12 ข้อ แต่เลือกเหลือเพียง 10 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก 0.21-0.45 และได้แบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม จำนวน 13 ข้อ แต่เลือกเหลือเพียง 10 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก 0.36-0.67 โดยข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 0.20 ผู้วิจัยได้ขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

3) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3.1) แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) โดยใช้สูตร KR.20 (พิชิต, 2548) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.68

3.2) แบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ความคาดหวังของผู้ปกครอง และเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach Alpha Coefficient) (ล้วน และ อังคณา, 2543) โดยแบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.72 แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.60 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.63 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.64 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.62 แบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้าน คหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.58 แบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึก ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.71 และแบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.79

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

ก ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เสนอต่อคณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทดสอบเครื่องมือ โดยนำแบบทดสอบและ

แบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 100 คน

ข ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความช่วยเหลือจากอาจารย์ในคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้มีจำนวนมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการสูญหายและความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถาม

ค ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ได้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 385 ชุด

ง นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 310 ชุด ไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาจัดกระทำและประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบและแบบสอบถามทุกข้อโดยใช้เกณฑ์ตามที่กำหนดไว้

ข วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยแสดงการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ค วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานตามตัวแปรปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ง วิเคราะห์ระดับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความคิด ด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

จ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กับตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของ

ผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยการทดสอบความสัมพันธ์ (The χ^2 - test for Independence) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ฉ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรม-ศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ก สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1) ค่าร้อยละ ใช้สูตร (ล้วน และ อังคณา, 2531)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
f แทน ค่าความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ
n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (ล้วน และ อังคณา, 2531)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (พิชิต, 2548)

$$s = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

ข สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1) การหาความเที่ยงตรง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ถ้วน และ อังคณา, 2543)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) การหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ ใช้สูตร (พวงรัตน์, 2531)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากง่ายของคำถามแต่ละข้อ
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

3) การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ โดยใช้สูตรพอยท์ไบซีเรียล (Point Biserial Correlation) (พวงรัตน์, 2540)

$$r_{pbi} = \frac{\bar{X}_p - \bar{X}_q}{S_x} \cdot \sqrt{pq}$$

เมื่อ	r_{pbi}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบซีเรียล ซึ่งคือค่าอำนาจจำแนก
	S_x	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทั้งฉบับ
	\bar{X}_p	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในตัวแปรต่อเนื่องสำหรับกลุ่มที่ได้คะแนนรายข้อเป็น 1
	\bar{X}_q	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในตัวแปรต่อเนื่องสำหรับกลุ่มที่ได้คะแนนรายข้อเป็น 0
	p	แทน	สัดส่วนของคนที่ได้คะแนนรายข้อเป็น 1
	q	แทน	สัดส่วนของคนที่ได้คะแนนรายข้อเป็น 0

4) การหาค่าความเชื่อมั่น

4.1) แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ หาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) โดยใช้สูตร KR.20 (พิชิต, 2548)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อสอบ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ ($q = 1 - p$)

4.2) แบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความคาดหวังของผู้ปกครอง และเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ หาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (ล้วน และ อังคณา, 2543)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	σ_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	σ^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

ค สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2 โดยการทดสอบความสัมพันธ์ (The χ^2 - test for independence) (ชูศรี, 2550)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O-E)^2}{E}$$

เมื่อ	O	แทน	ความถี่ที่ได้จากการสังเกต
	E	แทน	ความถี่ที่คาดหวัง
			หาค่า E ที่คู่กับ O แต่ละตัวจากสูตร

$$E = \frac{R \times C}{N}$$

เมื่อ	R	แทน	ผลรวมของความถี่ในแถวนั้น
	C	แทน	ผลรวมของความถี่ในคอลัมน์นั้น
	N	แทน	ผลรวมของความถี่ทั้งหมด

2) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 โดยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (ชูศรี, 2541)

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด x
	$\sum y$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด y
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนน x แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนน y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum xy$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง x กับ y
	N	แทน	จำนวนคนหรือสิ่งที่ศึกษา

ทดสอบค่าสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยการทดสอบค่าที (t-test) จากสูตร (ชูศรี, 2541)

$$t = \frac{r \sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

เมื่อ	t	แทน	สถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้
	N	แทน	จำนวนข้อมูลหรือจำนวนคน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
χ^2	แทน	ความสัมพัทธ์ (The χ^2 - test for Independence)
O	แทน	ความถี่ที่ได้จากการสังเกต
E	แทน	ความถี่ที่คาดหวัง
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
p	แทน	ความน่าจะเป็น
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และทดสอบสมมติฐาน ยอมรับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแสดงการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านครอบครัวของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยแสดงการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 วิเคราะห์การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 5 วิเคราะห์บรรยากาศในการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 6 วิเคราะห์สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 7 วิเคราะห์สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 8 วิเคราะห์ความคาดหวังของผู้ปกครองของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 9 วิเคราะห์เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิดของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 10 วิเคราะห์เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 11 วิเคราะห์เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 12 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการทดสอบความสัมพันธ์ (The χ^2 - test for Independence) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 13 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครกับปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยการทดสอบความสัมพันธ์ (The χ^2 - test for Independence) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 14 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครกับปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแสดงการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	56	18.10
หญิง	254	81.90
รวม	310	100.00
2. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	88	28.40
ชั้นปีที่ 2	69	22.30
ชั้นปีที่ 3	75	24.20
ชั้นปีที่ 4	78	25.20
รวม	310	100.00
3. สาขาวิชาที่ศึกษา		
ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย	38	12.30
เทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น	13	4.20
อาหารและโภชนาการ	163	52.60
วิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ	31	10.00
อุตสาหกรรมบริการอาหาร	25	8.10
การบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์	40	12.90
รวม	310	100.00
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ต่ำกว่า 2.00	15	4.80
2.00 - 2.99	198	63.90
3.00 - 4.00	97	31.30
รวม	310	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 81.90 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 18.10

ระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 28.40 ระดับชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 25.20 ระดับชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 24.20 และระดับชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 22.30 ตามลำดับ

สาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คิดเป็นร้อยละ 52.60 สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 12.90 สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้า และเครื่องแต่งกาย คิดเป็นร้อยละ 12.30 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ คิดเป็นร้อยละ 10.00 สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร คิดเป็นร้อยละ 8.10 และสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น คิดเป็นร้อยละ 4.20 ตามลำดับ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 2.00-2.99 คิดเป็นร้อยละ 63.90 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 3.00-4.00 คิดเป็นร้อยละ 31.30 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 4.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านครอบครัวของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยแสดงการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง		
ประถมศึกษา	93	30.00
มัธยมศึกษา / ปวช.	85	27.40
อนุปริญญา / ปวส.	44	14.20
ปริญญาตรี	79	25.50
สูงกว่าปริญญาตรี	9	2.90
รวม	310	100.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

2. อาชีพของผู้ปกครอง		
รับราชการ	63	20.30
รัฐวิสาหกิจ	18	5.80
พนักงานบริษัทเอกชน	27	8.70
ธุรกิจส่วนตัว	72	23.20
รับจ้าง	75	24.20
เกษตรกร	30	9.70
อื่น ๆ	25	8.10
รวม	310	100.00
3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	57	18.40
10,000 – 20,000 บาท	116	37.40
20,001 – 30,000 บาท	70	22.60
30,001 – 40,000 บาท	27	8.70
40,001 บาท ขึ้นไป	40	12.90
รวม	310	100.00

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่าปัจจัยด้านครอบครัวของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน จำแนกได้ดังนี้

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.00 ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 27.40 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 25.50 ระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 14.20 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 2.90 ตามลำดับ

อาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 24.20 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 23.20 ประกอบอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 20.30 ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 9.70 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 8.70 ประกอบอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 8.10 และประกอบอาชีพรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 5.80 ตามลำดับ

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.40 มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.60 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.40 มีรายได้ 40,000 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.90 และมีรายได้อยู่ระหว่าง 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.70 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนนความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

n = 310			
ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ	\bar{X}	S	ระดับคะแนน
1. หน่วยงานที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ	0.09	0.28	ต่ำ
2. ลักษณะของอาชีพอิสระ	0.70	0.46	สูง
3. สิ่งแรกที่ควรปฏิบัติเมื่อต้องการประกอบอาชีพอิสระ	0.52	0.50	ปานกลาง
4. คุณสมบัติที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ	0.83	0.38	สูง
5. ปัจจัยที่มีผลช่วยให้การประกอบอาชีพอิสระมีความเสี่ยงน้อยที่สุด	0.50	0.50	ปานกลาง
6. สาเหตุที่ส่งผลให้การประกอบอาชีพอิสระไม่ประสบผลสำเร็จ	0.75	0.44	สูง
7. ประโยชน์ของการประกอบอาชีพอิสระ	0.74	0.44	สูง
8. สาขาความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	0.37	0.48	ปานกลาง
9. แหล่งเงินทุนที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	0.70	0.46	สูง
10. อาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ที่จัดอยู่ในประเภทธุรกิจขายปลีก	0.39	0.49	ปานกลาง
11. ประเภทของงานอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	0.71	0.45	สูง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ	\bar{X}	S	ระดับคะแนน
12. คุณสมบัติที่จำเป็นต่อบุคคลที่ประกอบอาชีพอิสระทางด้าน คหกรรมศาสตร์เกี่ยวกับธุรกิจอาหารปิ่นโต	0.61	0.49	ปานกลาง
13. คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรม- ศาสตร์ ที่ทำงานเกี่ยวกับการดูแลเด็ก	0.41	0.49	ปานกลาง
14. ความรู้ความสามารถของบุคคลที่ประกอบอาชีพอิสระด้าน สาขาอาหารและโภชนาการ	0.45	0.50	ปานกลาง
15. สาเหตุที่ส่งผลให้บุคคลที่ประกอบอาชีพอิสระทางด้าน คหกรรมศาสตร์มีฐานะ รายได้มั่นคง	0.48	0.50	ปานกลาง
ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระโดยรวม	0.55	0.16	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ ดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระส่วนใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 8 ข้อ แต่พบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ จำนวน 6 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และพบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ จำนวน 1 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 0.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.16

ตอนที่ 4 วิเคราะห์การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเหมาะสมกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับคะแนนการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

n = 310			
การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	\bar{X}	S	ระดับคะแนน
1. นักศึกษาได้เรียนรู้การเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระจากรายวิชาที่จัดให้เรียน	2.59	1.08	ปานกลาง
2. นักศึกษาได้ฝึกทักษะการเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์จากการเรียนการสอนที่จัดให้	2.66	1.12	ปานกลาง
3. หลักสูตรมีวิชาเลือกเสรีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระให้นักศึกษาเลือกเรียน	2.83	1.20	ปานกลาง
4. หลักสูตรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาความรู้เพื่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.69	1.16	ปานกลาง
5. นักศึกษาได้ฝึกทักษะปฏิบัติทางด้านวิชาชีพอย่างเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.79	1.16	ปานกลาง
6. สถาบันการศึกษาเชิญวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์มาแนะนำให้ความรู้กับนักศึกษา	2.64	1.01	ปานกลาง
7. สถาบันการศึกษาไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้กับนักศึกษา	2.26	0.76	น้อย
8. สถาบันการศึกษามีหน่วยงานให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์แก่นักศึกษา	2.69	1.03	ปานกลาง
9. สถาบันการศึกษามีการแนะนำอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้กับนักศึกษา	2.66	1.04	ปานกลาง
10. หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาจูงใจให้นักศึกษาสนใจที่จะประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.64	1.09	ปานกลาง
การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนโดยรวม	2.65	0.55	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนส่วนใหญ่ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 9 ข้อ แต่พบการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจำนวน 1 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย และไม่พบการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนข้อใดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55

ตอนที่ 5 วิเคราะห์บรรยากาศในการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนนบรรยากาศในการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

n = 310			
บรรยากาศในการเรียนการสอน	\bar{X}	S	ระดับคะแนน
1. ภายในห้องเรียนมีการจัดตกแต่งด้วยผลงานของนักศึกษา	2.67	1.06	ปานกลาง
2. ภายในห้องเรียนมีภาพแสดงเกี่ยวกับงานอาชีพทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.73	1.08	ปานกลาง
3. บรรยากาศการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษารักและภูมิใจในวิชาชีพคหกรรมศาสตร์	2.67	1.10	ปานกลาง
4. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาทำกิจกรรมเกี่ยวกับการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่การสร้างรายได้	2.68	1.07	ปานกลาง
5. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษานำผลงานที่ผลิตขึ้นไปจำหน่ายภายในและภายนอกคณะ	2.75	1.13	ปานกลาง
6. มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้าน คหกรรมศาสตร์ระหว่างสาขาวิชาในสถาบันการศึกษา	2.70	1.04	ปานกลาง
7. ห้องสมุดมีหนังสือ / ตำราที่ทันสมัย เหมาะสมต่อการศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.79	1.16	ปานกลาง
8. มีการเชิญผู้ประกอบการจริงใจให้กับนักศึกษาถ่ายทอดประสบการณ์จริงให้กับนักศึกษา	2.72	1.10	ปานกลาง
9. มีการประชาสัมพันธ์โครงการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้นักศึกษาทราบ	2.69	1.04	ปานกลาง
10. มีการจัดแนะแนวการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ในสถาบัน การศึกษา	2.79	1.11	ปานกลาง
บรรยากาศในการเรียนการสอนโดยรวม	2.72	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในการเรียนการสอน ดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนทั้ง 10 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และไม่พบบรรยากาศในการเรียนการสอนข้อใดอยู่ในระดับดีและระดับไม่ดี

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58

ตอนที่ 6 วิเคราะห์สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนนสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

n = 310

สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์	\bar{X}	S	ระดับคะแนน
1. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์อย่างอิสระ	2.57	1.02	ปานกลาง
2. อาจารย์สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ได้ชัดเจน	2.78	1.18	ปานกลาง
3. อาจารย์ยกตัวอย่างผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้นักศึกษาฟัง	2.75	1.14	ปานกลาง
4. อาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษาส่งผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าประกวดในโอกาสต่าง ๆ	2.80	1.22	ปานกลาง
5. อาจารย์สนับสนุนให้นักศึกษาหารายได้จาก การประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานแต่งงานบวช ไหว้ครู ลอยกระทง เป็นต้น	2.79	1.17	ปานกลาง
6. นักศึกษามีกำลังใจในการทำงาน เนื่องจากอาจารย์แบ่งรายได้จากงานจ้างให้ทุกครั้ง	2.70	1.05	ปานกลาง
7. เมื่อนักศึกษาขาดทุนจากการรับงาน อาจารย์จะสอนวิธีคำนวณจุดคุ้มทุนให้กับนักศึกษา	2.71	1.05	ปานกลาง
8. อาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.83	1.15	ปานกลาง
9. อาจารย์มักพานักศึกษาไปดูงานอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ตามสถานที่ต่าง ๆ ในวันหยุด	2.69	1.13	ปานกลาง
10. อาจารย์นำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์มาเผยแพร่แก่นักศึกษา	2.64	1.08	ปานกลาง
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์โดยรวม	2.73	0.61	ปานกลาง

หมายเหตุ: นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

จากตารางที่ 4.6 แสดงว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ทั้ง 10 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และไม่พบสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ข้อใดมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี และระดับไม่ดี

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61

ตอนที่ 7 วิเคราะห์สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนนสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

n = 310

สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	\bar{X}	S	ระดับคะแนน
1. นักศึกษาพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนและเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์กับเพื่อนเสมอ	2.64	1.06	ปานกลาง
2. นักศึกษาชักชวนให้เพื่อนส่งผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าประกวดร่วมกัน	2.65	0.99	ปานกลาง
3. เพื่อน ไม่สนับสนุนให้นักศึกษาส่งผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าประกวดในโอกาสต่าง ๆ	2.33	0.92	ไม่ดี
4. เพื่อนจะแสดงความยินดีเมื่อนักศึกษาได้รับรางวัลจากการส่งผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าประกวด	2.74	1.11	ปานกลาง
5. นักศึกษาไม่ชอบให้เพื่อนวิพากษ์วิจารณ์ผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์ของตนเอง	2.40	1.00	ปานกลาง
6. เพื่อนสนับสนุนให้นักศึกษาผลิตผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์ไปฝากจำหน่ายตามห้างร้านต่าง ๆ	2.67	0.97	ปานกลาง
7. เพื่อนแนะนำให้ให้นักศึกษาทำงานหารายได้เสริมระหว่างเรียนด้วยการรับงานจ้างทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.72	1.05	ปานกลาง
8. เมื่อเพื่อนมีงานจ้างทางด้านคหกรรมศาสตร์ จะชักชวนให้นักศึกษาร่วมทำงานนั้นด้วยเสมอ	2.63	0.99	ปานกลาง
9. เพื่อนจะเสนอตัวเข้ามาช่วยเหลือ เมื่อนักศึกษาได้รับมอบหมายจากอาจารย์ให้ทำงานทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.74	1.08	ปานกลาง
10. นักศึกษานำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์มาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง	2.70	1.05	ปานกลาง
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนโดยรวม	2.62	0.48	ปานกลาง

หมายเหตุ: นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

จากตารางที่ 4.7 แสดงว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนส่วนใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 9 ข้อ แต่พบสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่ดี จำนวน 1 ข้อ และไม่พบสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนข้อใดมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48

ตอนที่ 8 วิเคราะห์ความคาดหวังของผู้ปกครองของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

n = 310			
ความคาดหวังของผู้ปกครอง	\bar{X}	S	ระดับคะแนน
1. ผู้ปกครองสนับสนุนให้นักศึกษาผลิตสินค้าทางด้านคหกรรมศาสตร์ จำหน่าย เพื่อหารายได้พิเศษระหว่างเรียน	2.93	1.18	ปานกลาง
2. ผู้ปกครองกล่าวชื่นชมผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระให้นักศึกษาฟังอยู่เสมอ	2.81	1.09	ปานกลาง
3. ผู้ปกครองสนับสนุนให้นักศึกษาส่งผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าประกวดตามโอกาสต่าง ๆ	2.90	1.15	ปานกลาง
4. ผู้ปกครองต้องการให้นักศึกษาประกอบอาชีพที่สามารถสร้างฐานะได้อย่างรวดเร็ว	2.92	1.18	ปานกลาง
5. ผู้ปกครองต้องการให้นักศึกษาประกอบอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ด้วยตนเอง	3.06	1.29	ปานกลาง
6. ผู้ปกครองเห็นว่าอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์เป็นอาชีพที่ไม่มีเกียรติ	2.90	1.36	ปานกลาง
7. ผู้ปกครองต้องการให้นักศึกษาประกอบอาชีพรับราชการที่มียศมีตำแหน่ง	2.38	0.99	ปานกลาง
8. ผู้ปกครองต้องการให้นักศึกษาศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาอื่นที่ไม่ใช่คหกรรมศาสตร์	2.57	1.12	ปานกลาง
9. ผู้ปกครองต้องการให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ที่ได้ศึกษามา	2.96	1.20	ปานกลาง
10. ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.76	1.31	ปานกลาง
ความคาดหวังของผู้ปกครองโดยรวม	2.82	0.59	ปานกลาง

หมายเหตุ: นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

จากตารางที่ 4.8 แสดงว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรม-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองทั้ง 10 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับปานกลาง และไม่พบความคาดหวังของผู้ปกครองข้อใดมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และ
ระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนน
เฉลี่ย 2.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59

ตอนที่ 9 วิเคราะห์เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด
ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็น
กลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ
ความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.9

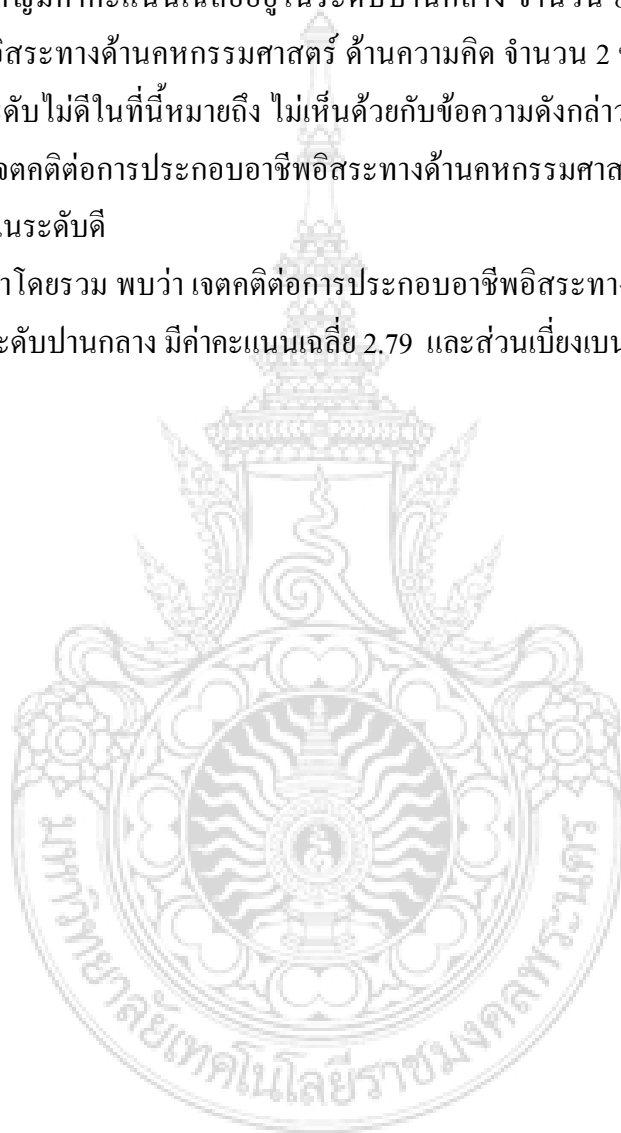
ตารางที่ 4.9 ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนนเจตคติต่อการ
ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด ของนักศึกษาคณะ
เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

n = 310			
เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด	\bar{X}	S	ระดับคะแนน
การประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์			
1. เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี	2.94	1.29	ปานกลาง
2. ทำให้ฐานะครอบครัวดี	2.75	1.09	ปานกลาง
3. เป็นอาชีพที่ไม่มีวันหยุดพักผ่อน	2.15	0.78	ไม่ดี
4. เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์	3.27	1.42	ปานกลาง
5. เป็นอาชีพที่ใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน	3.12	1.36	ปานกลาง
6. เป็นอาชีพที่ประสบความสำเร็จยาก	2.31	0.87	ไม่ดี
7. ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ	2.87	1.18	ปานกลาง
8. ช่วยลดอัตราการว่างงานของสังคม	2.91	1.25	ปานกลาง
9. เป็นอาชีพที่ต้องปฏิบัติตามได้กฎระเบียบของผู้อื่น	2.40	1.00	ปานกลาง
10. เป็นอาชีพที่ช่วยส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย	3.20	1.36	ปานกลาง
เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.79	0.56	ปานกลาง
ด้านความคิดโดยรวม			

จากตารางที่ 4.9 แสดงว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความคิด ดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความคิดส่วนใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 8 ข้อ แต่พบเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความคิด จำนวน 2 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่ดี ซึ่งระดับไม่ดีขึ้นนี้หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากเป็นข้อความเชิงลบ และไม่พบเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความคิดข้อใดมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ด้านความคิด อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56

ตอนที่ 10 วิเคราะห์เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกรู้สึก ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนนเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกรู้สึก ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

n = 310

เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกรู้สึก	\bar{X}	S	ระดับคะแนน
การประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์			
1. ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.02	1.34	ปานกลาง
2. ต้องมีความศรัทธาในอาชีพ	3.00	1.33	ปานกลาง
3. ทำให้รู้จักผู้คนหลากหลายอาชีพ	3.03	1.33	ปานกลาง
4. ต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูง	3.15	1.40	ปานกลาง
5. เป็นอาชีพที่ทำหายความสามารถ	3.10	1.36	ปานกลาง
6. เป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง	3.33	1.45	ปานกลาง
7. เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยไหวพริบปฏิภาณ	3.11	1.36	ปานกลาง
8. เป็นการแสดงออกซึ่งศักยภาพของบุคคล	3.18	1.41	ปานกลาง
9. เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยโชคชะตา	2.30	0.87	ไม่ดี
10. เป็นอาชีพที่สามารถทำทุกอย่างได้ตามที่ตนเองต้องการ	3.02	1.27	ปานกลาง
เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกรู้สึกโดยรวม	3.02	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 แสดงว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึก ดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกส่วนใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 9 ข้อ แต่พบเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึก จำนวน 1 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่ดี ซึ่งระดับไม่ดีในที่นี้หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากเป็นข้อความเชิงลบ และไม่พบเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกข้อใดมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80

ตอนที่ 11 วิเคราะห์เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคะแนนเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

n = 310

เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม	\bar{X}	S	ระดับคะแนน
1. นักศึกษาสนใจเข้ารับการอบรมการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ	2.87	1.20	ปานกลาง
2. นักศึกษาหาโอกาสศึกษาดูงานกับผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.79	1.12	ปานกลาง
3. นักศึกษาสนใจติดตามแนวโน้มเกี่ยวกับอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์จากสื่อต่าง ๆ	2.79	1.13	ปานกลาง
4. นักศึกษาติดตามข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.81	1.10	ปานกลาง
5. นักศึกษาสอบถามผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ	2.90	1.14	ปานกลาง
6. นักศึกษาหาโอกาสนำผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าร่วมการประกวดแข่งขัน	2.75	1.09	ปานกลาง
7. นักศึกษาผลิตสินค้าทางด้านคหกรรมศาสตร์ไปฝากจำหน่ายที่ร้านขายของที่ระลึก	2.55	1.05	ปานกลาง
8. นักศึกษาหมั่นฝึกฝนพัฒนางานด้านคหกรรมศาสตร์ให้แปลกใหม่ ไม่เหมือนใคร	2.79	1.04	ปานกลาง
9. นักศึกษาตั้งใจเรียนเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.93	1.21	ปานกลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม	— X	S	ระดับคะแนน
10. นักศึกษาศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจประกอบอาชีพ อิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์	2.95	1.22	ปานกลาง
เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมโดยรวม	2.81	0.71	ปานกลาง

หมายเหตุ: นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลพระนคร

จากตารางที่ 4.11 แสดงว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์
ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม ดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้าน
แนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมส่วนใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 10 ข้อ
และไม่พบเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มในการแสดง
พฤติกรรมข้อใด มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี และระดับไม่ดี

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้าน
แนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.81 และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน 0.71

ตอนที่ 12 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการทดสอบความสัมพันธ์ (The χ^2 - test for Independence) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

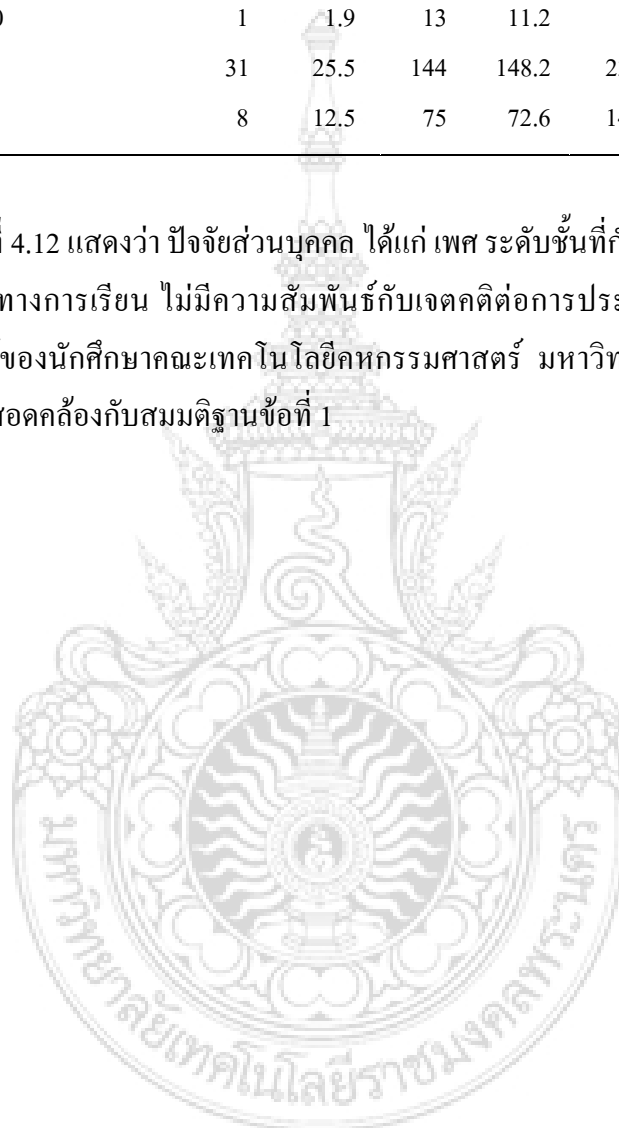
n = 310

ตัวแปรที่ศึกษา	ต่ำ		กลาง		สูง		χ^2	Sig.
	O	E	O	E	O	E		
1. เพศ								
ชาย	8	7.2	38	41.9	10	6.9	2.29	.32
หญิง	32	32.8	194	190.1	28	31.1		
2. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา								
ชั้นปีที่ 1	10	11.4	71	65.9	7	10.8	9.42	.15
ชั้นปีที่ 2	10	8.9	45	51.6	14	8.5		
ชั้นปีที่ 3	10	9.7	60	56.1	5	9.2		
ชั้นปีที่ 4	10	10.1	56	58.4	12	9.6		
3. สาขาวิชาที่ศึกษา								
ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย	5	4.9	30	28.4	3	4.7	13.52	.20
เทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น	0	1.7	12	9.7	1	1.6		
อาหารและโภชนาการ	23	21.0	120	122.0	20	20.0		
วิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ	4	4.0	27	23.2	0	3.8		
อุตสาหกรรมบริการ	4	3.2	16	18.7	5	3.1		
อาหาร								
การบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์	4	3.2	27	29.9	9	4.9		

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	ต่ำ		กลาง		สูง		χ^2	Sig.
	O	E	O	E	O	E		
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน								
ต่ำกว่า 2.00	1	1.9	13	11.2	1	1.8	4.55	.34
2.00 - 2.99	31	25.5	144	148.2	23	24.3		
3.00 - 4.00	8	12.5	75	72.6	14	11.9		

จากตารางที่ 4.12 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตอนที่ 13 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยการทดสอบความสัมพันธ์ (The χ^2 - test for Independence) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

n = 310

ตัวแปรที่ศึกษา	ต่ำ		กลาง		สูง		χ^2	Sig.
	O	E	O	E	O	E		
1. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง								
ประถมศึกษา	9	12.0	78	69.6	6	11.4	12.01	.15
มัธยมศึกษา / ปวช.	13	11.0	59	63.3	13	10.4		
อนุปริญญา / ปวส.	8	5.7	31	32.9	5	5.4		
ปริญญาตรี	10	10.2	55	59.1	14	9.7		
สูงกว่าปริญญาตรี	0	1.2	9	6.7	0	1.1		
2. อาชีพของผู้ปกครอง								
รับราชการ	8	8.1	47	47.1	8	7.7	11.14	.52
รัฐวิสาหกิจ	2	2.3	15	13.5	1	2.2		
พนักงานบริษัทเอกชน	1	3.5	23	20.2	3	3.3		
ธุรกิจส่วนตัว	10	9.3	52	53.9	10	8.8		
รับจ้าง	13	9.7	50	56.1	12	9.2		
เกษตรกร	3	3.9	27	22.5	0	3.7		
อื่นๆ	3	3.2	18	18.7	4	3.1		
3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน								
ต่ำกว่า 10,000 บาท	7	7.4	45	42.7	5	7.0	9.39	.31
10,000 – 20,000 บาท	21	15.0	84	86.8	11	14.2		
20,001 – 30,000 บาท	5	9.0	54	52.4	11	8.6		
30,001 – 40,000 บาท	2	3.5	19	20.2	6	3.3		
40,001 บาท ขึ้นไป	5	5.2	30	29.9	5	4.9		

จากตารางที่ 4.13 แสดงว่า ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

ตอนที่ 14 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตารางที่ 4.14 สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง

n = 310

ตัวแปรที่ศึกษา	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	
	(r)	(p)
1. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ	0.01	.84
2. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	0.42*	.00
3. บรรยากาศในการเรียนการสอน	0.36*	.00
4. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	0.37*	.00
5. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	0.36*	.00
6. ความคาดหวังของผู้ปกครอง	0.41*	.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 แสดงว่า การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

4.4 การอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

4.4.1 เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ทั้งด้านความคิด ด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าหากพิจารณาเจตคติเป็นรายข้อ จะมีจำนวน 3 ข้อ ที่มีคะแนนอยู่ในระดับไม่ดี คือ ข้อที่กล่าวว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ไม่มีวันหยุดพักผ่อน อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ประสบความสำเร็จยาก และอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ต้องอาศัยโชคชะตา ซึ่งเป็นข้อความเชิงลบ นักศึกษาส่วนใหญ่จึงไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องเป็นนายของตัวเอง ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และประสบการณ์ของตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาการจ้างงานที่เป็นระบบ สามารถพึ่งตนเองได้ (วิกิอาร์ตน์, 2549) แต่การที่นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเนื่องจากการศึกษาระดับปริญญาตรีในระยะเวลาเพียง 4 ปี นั้น ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์และมองเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ได้ชัดเจน จึงอาจยังไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาบูรณาการในการประกอบอาชีพได้ ทำให้มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์มากขึ้น ดังที่ กมลรัตน์

(2528) และพวงรัตน์ (2531) กล่าวว่า เจตคติของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ เพราะฉะนั้นการได้รับความรู้และประสบการณ์อย่างเพียงพออาจช่วยให้ นักศึกษามีความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ซึ่งนำไปสู่แนวโน้มในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ในอนาคต นอกจากนี้ จากจำนวนของบัณฑิตคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ที่ยังไม่มีงานทำหรือทำงานไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมา เนื่องจากสาขาวิชาศิลปคหกรรมศาสตร์นั้นไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานเท่าใดนัก (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2551) ดังนั้น การที่นักศึกษามีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ย่อมเป็นสิ่งที่ดีต่อแนวโน้มในการสร้างงานอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต เพื่อช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศและลดปัญหาการว่างงานของบัณฑิตคหกรรมศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสัญญา (2521) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษากับการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า เจตคติต่ออาชีพเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบอาชีพ เจตคติต่ออาชีพเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล ทั้งในแนวทางการทำงานและเป้าหมายของการทำงาน และยังพบว่าความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลมาจากเจตคติ ซึ่งการมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพนั้นจะเป็นแนวทางสำคัญต่อการเลือกอาชีพในอนาคตด้วย นอกจากนี้ ผลการศึกษารังนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของมาลัยพร (2545) ที่ศึกษาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี พบว่า นักเรียนมีทัศนคติที่เป็นกลางต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวม และสอดคล้องกับการศึกษาของสุพิน (2543) ที่ศึกษาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางเขินผ่องอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางเขินผ่องอนุสรณ์มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทั้งด้านความคิด ด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสมศักดิ์ (2545) ที่ศึกษาคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรีมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระอยู่ในทางบวกค่อนข้างต่ำ และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของธัญญะวีร์ (2549) ที่ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อยู่ในระดับดี

4.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านเศรษฐศาสตร์ของ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัย ส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ก เพศ

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของอาชีพอิสระทางด้านเศรษฐศาสตร์ เป็นการตัดสินใจประกอบอาชีพที่ขึ้นอยู่กับความถนัด ความสนใจ ความรู้ความสามารถ และมีใจรักในสาขาวิชาชีพ (ประเชิญ, 2537) ดังนั้นไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิงจึงสามารถประกอบอาชีพอิสระทางด้านเศรษฐศาสตร์ให้ประสบความสำเร็จได้ เพราะในสังคมปัจจุบันมีความเสมอภาคทางเพศมากขึ้นในหลาย ๆ ด้าน ทั้งทางด้านการศึกษา การเมือง และการประกอบอาชีพ ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของธัญญะวีร์ (2549) ที่ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของอารีรัตน์ (2548) ที่ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของศศิภาญจน์ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจเพื่อให้ประสบความสำเร็จในอาชีพอิสระ ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า เพศไม่สามารถจำแนกกลุ่มความสนใจในอาชีพอิสระได้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมยอมรับว่าเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถเท่าเทียมกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของมาลัยพร (2545) ที่ศึกษาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพัฒนวิชาการธนบุรี พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสมศักดิ์ (2545) ที่ศึกษาคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนาภรณ์ (2535) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับสตรอง (เพ็ญศรี 2535, อ้างตาม Strong 1954) ได้ศึกษาความสนใจในอาชีพของเพศชายและเพศหญิงในปี ค.ศ. 1943 พบว่า ความแตกต่างในการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับความสนใจในอาชีพของตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยเพศชายจะสนใจอาชีพที่เกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ ทหาร การเมือง และอาชีพที่มีลักษณะ โลก โผน ตื่นเต้น ส่วนเพศหญิงจะสนใจในงานศิลปะดนตรี กิจกรรมทางวรรณคดี บัญชี ครู และงานด้านสังคมสงเคราะห์

ข ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ที่ตัดสินใจเข้าศึกษาในคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความถนัด ความสามารถ และความสนใจในสาขาวิชาชีพคหกรรมศาสตร์อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีใด ก็มีความสนใจในอาชีพที่เกี่ยวข้องกับคหกรรมศาสตร์ที่ตนกำลังศึกษา เนื่องจากเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธัญญะวีร์ (2549) ที่ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของพัชรินทร์ (2551) ที่ศึกษาความฉลาดทางจริยธรรมและเจตคติต่ออาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (พื้นที่พระนครใต้) พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ค สาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชาที่ศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องจากวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนวิธีการวัดและการประเมินผลในแต่ละสาขาวิชา มีความคล้ายคลึงกัน ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ผู้ที่เข้ารับการศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สามารถนำความรู้ที่ได้รับในทุกสาขาวิชาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ได้ตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจของแต่ละคน (ประหยัด, 2530) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมาลัยพร (2545) ที่ศึกษา

ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัย พณิชยการธนบุรี พบว่า นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาต่างกันมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของพัชรินทร์ (2551) ที่ศึกษาความฉลาดทางจริยธรรมและเจตคติต่ออาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรม- ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (พื้นที่พระนครใต้) พบว่า นักศึกษาในสาขาวิชาที่ แตกต่างกันมีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสมศักดิ์ (2545) ที่ศึกษาคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบ อาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาต่างกันมีทัศนคติ ต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ที่ประกอบอาชีพ อิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ไม่ว่าจะมีความรู้ความสามารถและมีใจ รักทางด้านคหกรรมศาสตร์เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนนทวิทย์ (2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่ ส่งผลต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระ นคร วิทยาเขต โชติเวช เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์ กับเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้น ปีที่ 4 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขต โชติเวช และ สอดคล้องกับการศึกษาของเพ็ญศรี (2535) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพและค้นหา ตัวแปรที่สามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือก อาชีพของนักเรียน แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของธัญนันท์ (2549) ที่ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและ เอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันตั้งแต่ระดับต่ำกว่า 2.00-3.51 ขึ้นไป มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสมศักดิ์ (2545) ที่ศึกษาคุณลักษณะและทัศนคติต่อการ ประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัย ด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของ ครอบครัวต่อเดือน

ก ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพ อิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องจากการตัดสินใจ ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์นั้น ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความถนัด ความสามารถ และความรักในอาชีพของตัวผู้ประกอบอาชีพเอง ซึ่งไม่ว่าผู้ปกครองของนักศึกษาจะมีการศึกษาอยู่ ในระดับใด ก็ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคต เนื่องจาก นักศึกษามีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ด้วยตนเอง (สำเนา, 2529) ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของอรุณศรี (2544) ที่ศึกษาความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ของสถาบันราชภัฏภูเก็ต พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาไม่มีอิทธิพลต่อการเลือก ประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา และยังสอดคล้องกับ คุก (Cook, 1967) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่มี ความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของเด็กผู้ชาย พบว่า การศึกษาของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับ การเลือกอาชีพของนักศึกษา แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนาภรณ์ (2535) ที่ศึกษาปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับ การเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข อาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทาง ด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาคณะ เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีอายุระหว่าง 18-22 ปี ซึ่งถือว่าเป็นช่วงวัยที่จะก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ จึงมี ความรู้ความสามารถในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง ซึ่งสิ่งที่มีอิทธิพลในการ ตัดสินใจประกอบอาชีพของวัยนี้น่าจะมาจากเพื่อน ครู อาจารย์ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนสภาพ เศรษฐกิจและสังคมเป็นส่วนใหญ่ (สำเนา, 2529) อ้างตาม Super, 1957) และอาจเนื่องจากนโยบาย ของรัฐบาลที่มองเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระเพื่อช่วยในการแก้ไขและฟื้นฟู เศรษฐกิจไทย มีการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.) คนไทยจึงเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ ดังนั้น อาชีพของผู้ปกครองจึงไม่ส่งผลต่อเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอารีรัตน์ (2548) ที่ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของจำนงค์ (2546) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม พบว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่ส่งผลต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับการศึกษาของอรุณศรี (2544) ที่ศึกษาความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของสถาบันราชภัฏภูเก็ต พบว่า อาชีพของบิดามารดาไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา และสอดคล้องกับการศึกษาของธนาภรณ์ (2535) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ทัศนคติต่ออาชีพอิสระของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสุมาลี (2546) ที่ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสมศักดิ์ (2545) ที่ศึกษาคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสมปอง (2533) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระ โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนหรือเลือกอาชีพในอนาคตของนักเรียน

ค. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ซึ่งกำลังก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอาจไม่มีผลต่อการตัดสินใจหรือเจตคติต่อการประกอบอาชีพในอนาคต เนื่องจากนักศึกษามีความรู้

ความสามารถและมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะตัดสินใจได้ด้วยตนเอง (สำเนา, 2529) ดังนั้นรายได้ของครอบครัวต่อเดือนจึงไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธัญญะวีร์ (2549) ที่ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของ อารีรัตน์ (2548) ที่ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของสมสมุท (2539) ที่ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการสหวิทยาลัยอิสานได้ พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับการศึกษาของสมปอง (2533) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระ โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของฟองพรรณ (2531) ที่ศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีค่านิยมในการทำงานด้านความอิสระและด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน

4.4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง

ก ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ

ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องจากระยะเวลาของการศึกษา

เพียง 4 ปี ยังไม่สามารถทำให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะนำไปบูรณาการในการประกอบอาชีพได้ ดังที่กมลรัตน์ (2528) และพวงรัตน์ (2531) กล่าวว่า เจตคติของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ดังนั้นการที่จะทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ จึงควรจัดให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์อย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ โบรลิน และ กายส์เบอร์ส (Brolin and Gysbers, 1979) ที่กล่าวว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาการทางอาชีพ ซึ่งจำเป็นต้องส่งเสริมให้เด็กได้รู้จักตนเอง ได้พัฒนาความรู้สึก เห็นคุณค่าในตนเอง ได้พัฒนาเจตคติที่ดีในเรื่องอาชีพ และเริ่มที่จะมองเห็นคุณสมบัติของตนเองในการทำงาน ตลอดจนช่วยให้เขาารู้ความแตกต่างและข้อกำหนดในงานแต่ละชนิด และรู้ถึงคุณสมบัติที่จำเป็นเพื่อความสำเร็จในการทำงาน ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การประกอบอาชีพอิสระประสบความสำเร็จ ดังนั้นผลจากการศึกษาครั้งนี้จึงไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสัญญา (2521) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษากับการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในเชิงบวกกับทัศนคติต่ออาชีพอิสระ คือ ถ้ามีความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระมาก จะมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบการได้มาก และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของนนทวิทย์ (2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องจากคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล มีการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระในทุกสาขาวิชาให้นักศึกษาได้เรียน มีการให้นักศึกษาได้ฝึกงานในสถานประกอบการ มีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการทดลองประกอบอาชีพด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะของการเป็นผู้ประกอบการ จึงส่งผลให้นักศึกษาเห็นคุณค่าและความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ และเกิดเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์

ดังที่มัลลัพร (มัลลัพร 2545, อ้างตาม อารีรัตน์, 2529) กล่าวว่า สิ่งหนึ่งที่จำเป็นในระบบการศึกษา คือ การปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม ตลอดจนฝึกทักษะในการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งอาจลงมือกระทำเองโดยมีทักษะอาชีพนั้นโดยตรงหรือดำเนินการจัดการเองเท่านั้นก็ได้ และเป็นที่ยืนยันว่าการจัดให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอิสระระหว่างเรียน จะเป็นช่องทางให้เขาเหล่านั้นได้ใช้เป็นทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ดีในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพรพิมล (2546) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า ทักษะอาชีพได้จากประสบการณ์ตรงและจากการเรียนรู้ระหว่างประกอบอาชีพไปพร้อม ๆ กัน และสอดคล้องกับวชิร (2541) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ และการรับรู้ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่า การส่งเสริมให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระนั้น สถานศึกษาจะต้องจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่สำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ และความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาเกิดความสนใจในอาชีพอิสระ ต้องการที่จะประกอบอาชีพอิสระในอนาคต และมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์

ค. บรรยากาศในการเรียนการสอน

นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องจากบรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนให้มีคุณภาพจะส่งผลต่อความรู้สึกหรืออารมณ์ โดยบรรยากาศที่ดีจะก่อให้เกิดมิตรภาพ กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น รู้สึกอิสระ เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคต ดังที่ลอร์เรนซ์ (1987) กล่าวว่า ถ้านักเรียนมีสภาพจิตใจ อารมณ์แจ่มใส รู้สึกตื่นตัวกระฉับกระเฉง จะมีความสนใจในการเรียนและทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวชิร (2541) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ และการรับรู้ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีอิทธิพลโดยตรงต่อการสร้างเสริมความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ และสอดคล้องกับ

น้ำอ้อย (2548) ที่กล่าวว่า บรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนมีความสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา มีความกระตือรือร้นในการเรียน การที่นักศึกษาจะประสบความสำเร็จทั้งในด้านการศึกษาและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งความรู้ ความคิด เจตคติ ตลอดจนทักษะในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาการของนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ได้บุคลากรที่คุณภาพต่อสังคมต่อไป

ง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องจากการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอนนั้น ทำให้นักศึกษาเกิดความเป็นกันเอง มีความไว้วางใจ เชื่อใจ และศรัทธาในตัวอาจารย์ กล่าวที่จะเข้าพบอาจารย์เพื่อปรึกษาปัญหาต่าง ๆ หรือขอคำชี้แนะเกี่ยวกับการเรียน (สิริวรรณ, 2526; น้ำอ้อย, 2548) นอกจากนี้ อาจารย์อาจให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษา ส่งเสริมและแนะนำให้ นักศึกษาหารายได้พิเศษระหว่างเรียน ทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะวิชาชีพ สร้างเสริมประสบการณ์ ทำให้เห็นข้อดีข้อเสียของอาชีพต่าง ๆ และมีส่วนช่วยในการตัดสินใจประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งเป็นอาชีพที่นักศึกษาสามารถทำได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของโคแกน (Cogan, 1975) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น ยิ่งอาจารย์กับนักศึกษามีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นักศึกษาจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงขึ้นมากเท่านั้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ นันทวิทย์ (2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขต โชติเวช พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า สัมพันธภาพ

ระหว่างนักศึกษาด้วยกันเพื่อน มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรม-ศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจากหน้าที่ นักศึกษามีความสนิทสนมเป็นกันเอง มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ให้คำปรึกษาปัญหา ต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียน และการดำรงชีวิต ช่วยให้เกิดความรู้สึกรอบอุ้มใจ มีความมั่นคง เกิดความ เชื่อมั่นในตนเอง มีสุขภาพจิตที่ดี สามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศุภวดี, 2539) นอกจากนี้ นักศึกษาอาจชักชวนกันส่งผลงานทางคหกรรมศาสตร์เข้าประกวดแข่งขัน รับงานจ้าง ทางด้านคหกรรมศาสตร์ร่วมกัน ทำให้ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดรายได้ เกิด ความสุขที่ได้มาเรียน ได้มีเพื่อนคอยให้คำปรึกษาและสนับสนุนส่งเสริมและช่วยในการตัดสินใจใน เรื่องต่าง ๆ ดังที่แอสติน (ศิริวรรณ 2548, อ้างตาม Astin 1968) กล่าวว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจเลือกสาขาวิชาและอาชีพ การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันจึงทำให้นักศึกษาเกิดความผูกพัน เกิดความต้องการที่จะมาเรียน ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนันท์วิทย์ (2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการประกอบ วิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขต ไซติเวฆ พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพ คหกรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จ ความคาดหวังของผู้ปกครอง

นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร รับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์อยู่ ในระดับปานกลาง พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบ อาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจากในสังคมไทยพ่อแม่จะมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู ถ่ายทอดค่านิยม มีอิทธิพล ในการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพให้บุตร ต้องการให้บุตรได้มีโอกาสทางการศึกษา สูงสุด ประกอบอาชีพการงานที่เป็นหลักฐานมั่นคงและเป็นที่ยอมรับของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีของซูเปอร์ (สำเนา 2529, อ้างตาม Super's 1975) ที่กล่าวว่า แชนงอาชีพที่บุคคลเลือก เกี่ยวข้องกับความสนใจ ค่านิยม ความต้องการ และอิทธิพลของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง สอดคล้องกับศรีเรือน (2540) ที่กล่าวว่าพ่อแม่ของเด็กที่เป็นชนชั้นกลางจะมีความพยายามในการ สร้างฐานะให้มั่นคง และมักจะตั้งความคาดหวังไว้กับลูกของตนเพื่อให้เป็นตัวแทนของความสำเร็จ ที่ตนขาดหายไป พ่อแม่จะใช้เด็กเป็นเครื่องบ่งบอกสถานะของตน โดยการให้เข้าเรียนใน

สถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง การแต่งกาย ตลอดจนการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มเติม สอดคล้องกับวชิร (2541) ที่กล่าวว่าครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งที่สำคัญในการสร้างเสริมคุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระ และยังมีบทบาทที่จะผลักดันให้สมาชิกในครอบครัวเข้าสู่อาชีพอิสระอย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของอรุณศรี (2544) ที่ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปี 4 สถาบัน ราชภัฏภูเก็ต พบว่า การรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระมีความสัมพันธ์ทาง บวกกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการรับรู้เจตคติที่ดีของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ ทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพอิสระ และมีความพร้อมทางจิตใจในการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับวิไลวรรณ (2543) ที่ศึกษาความคาดหวังของบิดามารดาต่อพฤติกรรมของนักเรียนตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า การรับรู้ความคาดหวังของบิดามารดาด้านการเลือกอาชีพมีความ สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมของนักเรียน นักเรียนรับรู้ว่าการให้บิดามารดาต้องการให้เลือกอาชีพที่มีความมั่นคง เป็นอาชีพสุจริต เลือกอาชีพตามความถนัดของตนเอง มีโอกาสก้าวหน้าสูง ๆ และเป็นอาชีพที่สบายไม่ต้องใช้แรงงาน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของจรรยา (2541) ที่กล่าวว่า บิดามารดามุ่งหวังอย่างมากที่จะให้ลูกได้เรียนสูง ๆ เพื่อก้าวเข้าสู่อาชีพที่สบาย แทนการทำงานหนักอย่างที่ตนเคยประสบมา

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

5.1 วัตถุประสงค์ สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์

ก เพื่อศึกษาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ข เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยสนับสนุน

5.1.2 สมมติฐาน

ก ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ข ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ค ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

5.1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1,293 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 310 คน ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกรณีทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (Finite Population) ตามวิธีของทาโร ยามานะ (ยูทช 2545, อ้างตาม Taro Yamane 1973) โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มร้อยละ 5 แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยค้างนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลคของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 8 แบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

ก ด้านความคิด มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ข ด้านความรู้สึกรัก มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

ค ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

5.2.1 คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำมาลงรหัส

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

ก วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยแสดงการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ข วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตัวแปรปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ค วิเคราะห์ระดับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด ด้านความรู้สึกรัก และด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กับตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยการทดสอบความสัมพันธ์ (The χ^2 -test for Independence) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

จ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กับปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.3 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปრაกฏผล ดังนี้

5.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 81.90 เป็น นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 28.40 เป็นนักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คิดเป็น ร้อยละ 52.60 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 2.00-2.99 คิดเป็นร้อยละ 63.90 ผู้ปกครองมี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.00 ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็น ร้อยละ 24.20 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.40 มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 0.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.16 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 2.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 มีบรรยากาศในการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง มี คะแนนเฉลี่ย 2.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 2.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 มีสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 2.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 มีความคาดหวังของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 2.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59

5.3.2 การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ดังนี้

ก การวิเคราะห์ระดับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด อยู่ในระดับ ปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 2.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพ อิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึก อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 3.02 และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 และมีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ด้าน แนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 2.81 และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน 0.71

ข ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรม-

ศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ค ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้าน คหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

ง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

จ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการ ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($r = 0.42$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

ฉ บรรยากาศในการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการประกอบ อาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($r = 0.36$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานข้อที่ 3

ช สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการ ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($r = 0.37$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

ซ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการ ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($r = 0.36$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

ฌ ความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการประกอบ อาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($r = 0.41$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานข้อที่ 3

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ก จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น สถาบันการศึกษาควรจัดการเรียนการสอนและจัดประสบการณ์เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความสามารถ และความสนใจ ตลอดจนมีการส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยจัดให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะในการเป็นผู้ประกอบการในทุกรายวิชาที่สามารถนำไปบูรณาการในการประกอบอาชีพได้ เช่น การนำผลิตภัณฑ์หรือผลงานที่สร้างขึ้นไปจำหน่ายจริง เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้การดำเนินธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ตลอดจนเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต ก่อให้เกิดการสร้างงาน แทนการรองานจากรัฐบาลหรือเอกชน ซึ่งจะสามารถลดปัญหาการว่างงานของบัณฑิตคหกรรมศาสตร์และช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้

ข จากการศึกษาพบว่า

การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษา ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล

ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระแก่นักศึกษาโดยการจัดสถานที่ให้เหมาะสมต่อการเรียน มีวัสดุ-อุปกรณ์ ที่ทันสมัยเอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ภายในสถานศึกษา

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ อาจารย์ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ให้ความเป็นกันเอง ให้คำปรึกษาและแนะนำอาชีพเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์แก่นักศึกษา

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน นักศึกษาควรมีการชักชวนกันส่งผลงานเข้าประกวดแข่งขัน หรือรับงานจ้างทางด้านคหกรรมศาสตร์ เพื่อฝึกประสบการณ์ และได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต

ด้านความคาดหวังของผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรมีโอกาสพูดคุยเกี่ยวกับอาชีพ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้บุตร ได้รับรู้ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของบิดา

มารดา ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระทางด้าน
คหกรรมศาสตร์ และเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ก ศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้าน
คหกรรมศาสตร์ที่นอกเหนือจากการศึกษาในครั้งนี้ เช่น ความถนัด ความสามารถเฉพาะตน ค่านิยม
บุคลิกภาพของบุคคล และสื่อต่าง ๆ เป็นต้น

ข ควรศึกษาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษา
ในชั้นปีสุดท้ายเพียงชั้นปีเดียว เนื่องจากการศึกษาในระดับชั้นปีสุดท้าย นักศึกษาจะได้รับความรู้
และประสบการณ์อย่างเพียงพอต่อการนำไปบูรณาการในการประกอบอาชีพในอนาคต และอาจมี
เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพของตนมากกว่านักศึกษาที่เพิ่งเข้ารับการศึกษานักศึกษาในระดับชั้นปี
อื่น ๆ

ค ควรมีการศึกษาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของ
นักศึกษาในสถาบันการศึกษาอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน อาจรวมถึงสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
วิชาชีพคหกรรมศาสตร์ด้วย

ง ควรศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยการนำแนวคิดทฤษฎี
ด้านอื่นมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เช่น ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยา ด้านพฤติกรรมศาสตร์ ด้าน
สังคมศาสตร์ หรือด้านการตลาด เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจปัญหาของการเข้าสู่อาชีพของบุคคล
มากขึ้น

จ ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรม-
ศาสตร์ ระหว่างนักศึกษาที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาปัจจุบันกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

ฉ ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ หรือวิจัยเชิงบูรณาการ ของสาขาที่เกี่ยวข้อง
เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2528. **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ศรีเดชาการพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- กรมวิชาการ. 2530. **รายงานการวิเคราะห์คุณลักษณะบางประการของผู้ประกอบผลสำเร็จในอาชีพอิสระ**. ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ, กรุงเทพฯ.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. 2534. **มนุษย์สัมพันธ์**. รวมสาส์น, กรุงเทพฯ.
- จรจจา สุวรรณทัต. (2541, กรกฎาคม-กันยายน). “ลักษณะของเด็กในครอบครัวไทย”, **วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย**. 43(3): 252-254.
- จันทร์พร ช่วงโชติ. 2548. “การประกอบธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี : กรณีศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**. ภาควิชา คหกรรมศาสตรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จารุณี บุญนิพัทธ์. 2539. “พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความตระหนัก ทักษะและการมีส่วนร่วมเรื่องสิ่งแวดล้อม ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม เขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**. ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุวรรณ คงขุนเทียน. 2548. “ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนิสิต.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**. สาขาวิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตรารักษ์ มีศิริธรรม. 2546. “การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**. สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา. 2551. “ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก**. สาขาวิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุฑาทิพย์ อัครวิเชียร. 2542. “ทักษะการสื่อสาร ความคาดหวังและการใช้ประโยชน์ของผู้ฟังจากการฟังรายการเนชั่น จูเนียร์ อินเทอร์เน็ตแอดิทีฟ.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**. ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จ่านงค์ มุ่งยุทธกลาง. 2546. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม.” สารนิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. 2529. แนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทย สรุปผลการสำรวจทั่วประเทศไทย พ.ศ. 2529. พิมพ์ครั้งที่ 2. ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เฉลียว สุวรรณกิตติ. 2530. “แนวทางและนโยบายเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ.” ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องการส่งเสริมการทำงานนอกระบบ. 7-16. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กรุงเทพฯ.
- ชนิดา ยอดดี. 2534. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชิษณุกร พรภาณวิษณุ. 2540. “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดแพร่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. เทพเนรมิตการพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- ถวิล ชาราโกชน์ และ ศรัณย์ คำริสุข. 2545. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. พิมพ์ครั้งที่ 3. ทิพย์วิสุทธิ์, กรุงเทพฯ.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. 2526. แนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทย สรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจทั่วประเทศไทย ปี พ.ศ. 2526. ทบวงมหาวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ.
- ทัศนา เมฆเวียน. 2549. “วิวัฒนาการของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษาในสมัยรัตนโกสินทร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก. สาขาวิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนาภรณ์ ญาณพิทักษ์. 2535. “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชญะวีร์ ประจักษ์. 2549. “ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี.” สารนิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญนันท์ ทองบุญตา. 2549. “การเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร.” รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธิดารัตน์ โพธิ์คารา. 2542. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับอาชีพกับเจตคติต่อ วิชาชีพพลกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาสาขาพลกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครใต้.” สารนิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรวิภา เอกะกุล. 2549. การวัดเจตคติ. วิทยาออฟเซตการพิมพ์, อุบลราชธานี.
- นนทลี พรธาดาวิทย์. 2545. “วิถีพลกรรมศาสตร์ในประเทศไทย: บทสะท้อนวิสัยทัศน์และ กระบวนทัศน์จากปัจจุบันสู่อนาคต.” วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก. ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นันท์วิทย์ เผ่ามหานาคะ. 2548. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพลกรรมศาสตร์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร.” สารนิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิภา เมธชาวิชัย. 2536. การประเมินผลการเรียน. พิเศษการพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- น้ำอ้อย ใจตรง. 2548. “การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา เกี่ยวกับบรรยากาศของการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและ เทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ปณิศา วิโรจน์กุล. 2545. “การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพัฒนาการพระนคร.” สารนิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปวรวรรณ ผาติกา. 2541. “ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเชิญ ครูไพศาล. 2537. วิชาชีพคหกรรมศาสตร์. รวมสาส์น (1977), กรุงเทพฯ.
- ประคินันท์ อุปรมัย และคณะ. 2524. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา. สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ.
- ประหยัด สายวิเชียร. 2530. ความรู้เรื่องคหกรรมศาสตร์. ธนบรรณการพิมพ์, เชียงใหม่.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531. “การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1.” ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- พรพิมล อินทียศ. 2546. ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระมหาสุชาติ ไหมอ่อน. 2550. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของพระนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. เจริญผล, กรุงเทพฯ.
- _____. 2540. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พะนอม แก้วกำเนิด. 2533. หลักการของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรมวิชาการ, กรุงเทพฯ.
- พัชชา สุวรรณพานิชย์. 2550. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสุเหร่าบางมะเขือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พัชรินทร์ จิตต์มั่น. 2551. “การศึกษาความฉลาดทางจริยธรรมและเจตคติต่ออาชีพอิสระของ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (พื้นที่ พระนครใต้).” สารนิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2548. หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. เฮาส์ออฟเคอร์มีสท์, กรุงเทพฯ.
- พิณทิพย์ บริบูรณ์สุข. 2527. **ปฐมนิเทศคหกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. คณะคหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา, กรุงเทพฯ.
- พิพรรณ อินทรศัพท์. 2531. รายงานผลการสัมมนาในระดับชาติ เรื่อง การส่งเสริมการทำงานนอกระบบในเมือง. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กรุงเทพฯ.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. 2535. “การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอก จิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพศาล หวังพานิช. 2526. การวัดผลการศึกษา. ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ.
- _____. 2531. **วิธีวิจัย**. งานส่งเสริมวิจัยและตำรา กองบริการการศึกษามหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- มณี โกสุมาศ. 2540. พฤติกรรมการสอนคหกรรมศาสตร์. ฝ่ายเอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2551. ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: http://www.ubi.rmutp.ac.th/viewpage.php?page_id=4.
- _____. 2551. เอกสารรายงานการสำรวจภาวะการณ์มีงานทำของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2549. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: <http://www.offpre.rmutp.ac.th/std>.
- มาลัยพร อภิรักษ์ฤทัยกุล. 2545. “ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพณิชการธนบุรี.” สารนิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุทธ ไกยวรรณ. 2545. **พื้นฐานการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. สุวีริยาสาส์น, กรุงเทพฯ.

- ยุพิน ประจวบเหมาะ. 2531. “การประกอบอาชีพอิสระ : หนทางแก้ปัญหการว่างงานของบัณฑิต เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ยุพิน องคานนท์. 2533. “ทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, กรุงเทพฯ
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. ศึกษาพร, กรุงเทพฯ.
- _____. 2543. การวัดด้านจิตพิสัย. สุวีริยาสาส์น, กรุงเทพฯ.
- _____. 2543. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. ชมรมเด็ก, กรุงเทพฯ.
- ลัดดา กิติวิภาต. 2532. ทัศนคติทางสังคมเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. ฝ่ายตำราและอุปกรณ์การศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- เลิศลักษณ์ ชูเลิศ. 2549. “การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วชิร โอภิชากร. 2541. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระและการรับรู้ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.).” วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก. สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณิ์ สอนพานิช. 2546. “องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาพลศึกษา วิทยาลัยในสังกัดกองอาชีวศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัลนิภา พัดเปีย. 2539. “ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิเชียร เกตุสิงห์. 2538(กุมภาพันธ์-มีนาคม). “ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้.” ข่าวสารการวิจัยศึกษา. 18(3): 9-10.

- วินัย ณรงค์ฤทธิ์. 2530. “เหตุผลเชิงจริยธรรมและทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพต่าง ๆ.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิภารัตน์ พูลสวัสดิ์. 2549. “การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นผู้ประกอบอาชีพ
อิสระ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิไลวรรณ วิทยาธรรมชัช. 2543. “การศึกษาความคาดหวังของบิดามารดาต่อพฤติกรรมของ
นักเรียนตามการรับรู้ของนักเรียน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรินทิพย์ พงษ์ศาสตร์. 2546. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาโดยวิธี
สอบตรงของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 7.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ศศิกาญจน์ ดำเนินศิริ. 2545. “ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเลือกดำเนินธุรกิจเพื่อให้ประสบความสำเร็จใน
อาชีพอิสระ : เขตเทศบาลเมือง จังหวัดเพชรบุรี.” สารนิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกธุรกิจ
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิวิมล ตามไท. 2542. “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้อง
ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. ภาควิชาการ
ประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ สุวินท์. 2548. “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขางานคอมพิวเตอร์
ธุรกิจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี จังหวัด
สิงห์บุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภาวดี บุญวงศ์. 2539. รายงานการวิจัย เรื่อง การแก้ปัญหาการปรับตัวของนิสิตในหอพักด้วยการ
ให้คำปรึกษากลุ่ม. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สนธยา ฉัตรมาศ. 2530. “การเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่
ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบฝึกให้พึ่งตนเองกับแบบยับยั้งการพึ่งตนเอง ในโรงเรียนสังกัดกรม
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- สมปอง จันทรมานิตย์. 2533. “การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับไม่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระ โรงเรียนปาก
เกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมศักดิ์ เศรษฐการ. 2545. “คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี.” สารนิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สัญญา จัตตานนท์. 2521. “การศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก.
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. 2527. “แนวโน้มของการประกอบอาชีพอิสระในประเทศไทย”. วารสารสังคมศาสตร์
2(12). 11-22 ธันวาคม.
- สิทธิ์ ชีรสรณ์. 2550. แนวคิดพื้นฐานทางการวิจัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สิริวรรณ ศรีพหล. 2526. “รูปแบบการสอนและกิจกรรมการเรียนในวิชาสังคมศึกษา.” ใน
เอกสารการสอนสังคมศึกษา หน่วยที่ 10-15. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม. 2525. จิตวิทยาเพื่อความสุขในการดำรงชีวิต. ไทยวัฒนา
พานิช, กรุงเทพฯ.
- สุชาติ ช่างโชติ. 2542. “การศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบ
อาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนทร โคตรบรรเทา. 2527. การศึกษากับปัญหาการมีงานทำในประเทศกำลังพัฒนา. คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- สุนิสา บิลสมัท. 2543. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพอิสระของประชาชน.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม คณะสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพิชญา ชีระกุล และคณะ. 2524. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์วิทยาการ, กรุงเทพฯ.
- สุพิน โลงุช. 2543. “การศึกษาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 2 โรงเรียนบางเมืองเขื่อนฝ่องอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ.” สารนิพนธ์ปริญญาโท.
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุมาลี สุมามาเลย์. 2546. “ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี.” สารนิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรเชษฐ์ โชติวรานนท์. 2550. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีพร ศรีทองกิตติกุล. 2521. “ความสนใจทางด้านอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนปากน้ำวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสรี ลาขโรจน์. 2535. “หลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลการศึกษาในโรงเรียน.” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การบริหารและการจัดการ การวัดและประเมินผลการศึกษา. มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2530. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534). สำนักพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- _____. 2545. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). เดอะบุคส์, กรุงเทพฯ.
- _____. ม.ป.ป. สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). วี.เจ. พรินต์ติ้ง, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2543. รายงานการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะครึ่งแผน. การศาสนา, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2551. สรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรเดือนกันยายน 2551. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/serv_lfs51.html.
- สำเนาวี จจรศิลป์. 2529. การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. กองบริการการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- _____. 2534. “แนะแนวทางการกำหนดกลไกของสถาบันอุดมศึกษาในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต.” ใน เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ. (30 พฤษภาคม - 1 มิถุนายน).

- โสรณา เครือเมฆ. 2549. “ทัศนคติต่อวิชาชีพพลการศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิตสาขา
คหกรรมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชา
คหกรรมศาสตร์ศึกษา ภาคอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสาวพร เมืองแก้ว. 2538. การพัฒนาหลักสูตรคหกรรมศาสตร์. พี.เอ็น. การพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- อมรรัตน์ เจริญชัย. 2533. แนะนำอาชีพคหกรรมศาสตร์. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, กรุงเทพฯ.
- อรวิ จันทร์บาง. 2546. “การนำเสนอรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของห้องเรียน เพื่อ
การใช้สื่อในการเรียนการสอน ในสถาบันอุดมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชา
โสตทัศนศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อรุณศรี อักษรศรี. 2544. “การศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพ
อิสระของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปี 4 สถาบันราชภัฏภูเก็ต.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภาพรรณ ชิวปรีชา. 2533. “คุณลักษณะของนักศึกษาคณะคหกรรมศาสตร์ของสถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. วิชาเอกการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุดมลักษณ์ อุปจันทร์. 2547. “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.”
สารนิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- เอกพจน์ สมุทธานนท์. 2537. “การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Allport, G.W. 1935. **Handbook of Social Psychology**. Woreester Mass: Clark University Press.

Blackburn, P.S. 1975 (January). “Relationship of Selected Variables to Occupational and
Educational Aspirations and Expectations of Female High School Seniors,” **Dissertation
Abstracts**. 35: 4152A.

Brolin, D.E. and Gysbers, N.C. 1979. “Career Education for Persons with Handicaps,” **The
Personal and Guidance Journal**. 58(December): 260.

- Channay, R. 1969. "Vocational Values of Children as They Relate to Economic Community Grade Level, Sex and Parental Occupation Level," **Dissertation Abstracts International**. A, 69(March-April): 2957-2959.
- Cogan, M.L. 1975. "Studies of Teacher Behavior," in The Journal of Experimental Education. 26: 135-139.
- Collazo, J.C. 1967 (October). "Occupational Plans of Puerto Rican Youth," **Dissertation Abstracts**. 28(4): 1534A-1535A.
- Cook, W.R. 1967 (August). "Factors Associated with the Occupational Choices of Young Man," **Dissertation Abstracts**. 28(2): 799.
- Dobbins, L.H. 1969 (March). "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes," **Dissertation Abstracts**. 29(2): 2958A.
- Finn, J.D. 1962 (March). "Expectations and Educational Environment," **Journal of Teacher Education**. 42(3): 390.
- Friedman, A.B. 1984. "Self-Assessment Questionnaire," **Entrepreneurial Test AEA Business Manual No. x1254**. American Entrepreneurs Association.
- Good, C.V. 1959. **Dictionary of Education**. 2nd ed. New York: Harcourt Brace.
- Henry, A. 1993. **Marketing: Principles & Strategy**. Fort Worth, TX.: Dryden Press.
- Hillgard, E.R. 1962. **Introduction to Psychology**. New York: Harcourt Brace.
- Laurance, L. 1962 (June). "Social Factors in Vocational Development," **The Personality and Guidance Journal**. 40: 431-437.
- Lawrens, D. 1987. **Enhancing Self-Esteem in Classroom**. London: Paul Chapman Publishing.
- Loudon, D.L. and Della Bitta, A.J. 1993. **Consumer Behavior: Concepts and Applications**. New York: McGraw-Hill.
- Luzzo, D.A. 1993. Value of Career Decision-Making Self-Efficacy in Predicting Career Decision-Making Attitudes and Skills. **Journal of Counseling Psychology**. 40: 194-200.
- Perrone, P.A. 1965. "Values and Occupational Preferences of Junior High School Girls," **The Personal and Guidance Journal**. 44: 254-257.
- Sewell, W.H. and Shah, V.P. 1968 (April). "parents Education and Children's Educational Aspiration Achievements," **American Sociological Review**. 25(3): 208-209.
- Triandis. 1971. **Attitude and Attitude Change**. New York: John Willey and Son.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์สมทรง สีตลาอัยัน
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการปัญญาไท
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาภรณ์ บางเจริญพรพงศ์
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ อนันต์วราพงษ์
หัวหน้าสาขาวิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาไทย
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พันตำรวจโท ดร.อมรฤทธิ์ กชกุล
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ (สามพราน)
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรพรรณ ศรีศักดิ์ศรี
หัวหน้าสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา)
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์
ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) หลักสูตรคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (คส.ม.) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยมีคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. แบบสอบถามชุดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาเท่านั้น ผู้วิจัยขอความร่วมมือท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน และกรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ

2. ข้อมูลต่าง ๆ ที่ท่านตอบจะถูกเก็บเป็นความลับ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ในอนาคต

3. โปรดอ่านคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนตอบ โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 8 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง
- ตอนที่ 8 แบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางสาวเปรมวดี เจตนาอนุศาสน์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา)
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ชั้นปีที่ 1

ชั้นปีที่ 2

ชั้นปีที่ 3

ชั้นปีที่ 4

3. สาขาวิชาที่ศึกษา

ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

เทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น

อาหารและโภชนาการ

วิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ

อุตสาหกรรมการบริการอาหาร

การบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ต่ำกว่า 2.00

2.00-2.99

3.00-4.00

5. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา / ปวช.

อนุปริญญา / ปวส.

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

6. อาชีพของผู้ปกครอง

รับราชการ

รัฐวิสาหกิจ

พนักงานบริษัทเอกชน

ธุรกิจส่วนตัว

รับจ้าง

เกษตรกรรม

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

7. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

ต่ำกว่า 10,000 บาท

10,000 - 20,000 บาท

20,001 - 30,000 บาท

30,001 - 40,000 บาท

40,001 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามของแต่ละข้อแล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย X ลงบนข้อ ก ข ค หรือ ง ในชุดคำถาม เพื่อป้องกันการสูญหายและลดความยุ่งยากในการเก็บแบบสอบถาม

1. หน่วยงานใดมีหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ
 - ก. วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง
 - ข. ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพกรุงเทพมหานคร
 - ค. ธนาคารส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
 - ง. หน่วยบ่มเพาะธุรกิจในสถาบันอุดมศึกษา
2. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของอาชีพอิสระ
 - ก. เป็นอาชีพที่ต้องรับคำสั่งและปฏิบัติตามกฎระเบียบ
 - ข. เป็นอาชีพที่มีความคล่องตัว มีเสรีภาพในการทำงาน
 - ค. เป็นอาชีพที่ต้องมีการศึกษาแนวโน้มของตลาดอยู่เสมอ
 - ง. เป็นอาชีพที่สามารถขยายธุรกิจได้โดยอาศัยความสามารถและการลงทุน
3. ถ้านักศึกษาต้องการประกอบอาชีพอิสระ สิ่งแรกที่ควรปฏิบัติคือข้อใด
 - ก. เขียนแผนธุรกิจ
 - ข. หาแหล่งเงินทุน
 - ค. สำรวจความต้องการของตลาด
 - ง. ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
4. คุณสมบัติในข้อใดไม่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ
 - ก. ความมุ่งมั่น
 - ข. ความตระหนี่
 - ค. ความคิดริเริ่ม
 - ง. ความกระตือรือร้น
5. ปัจจัยใดมีผลช่วยให้การประกอบอาชีพอิสระมีความเสี่ยงน้อยที่สุด
 - ก. ผู้ร่วมลงทุน
 - ข. ตลาดแรงงาน
 - ค. แหล่งวัตถุดิบ
 - ง. ความรู้และประสบการณ์
6. สาเหตุในข้อใดที่ส่งผลให้การประกอบอาชีพอิสระไม่ประสบผลสำเร็จ
 - ก. เชื้อมั่นในตนเองสูง
 - ข. พัฒนาความสามารถ
 - ค. มีหลักการบริหารงาน
 - ง. สร้างศรัทธาในตนเอง

7. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการประกอบอาชีพอิสระ
- มุ่งแสวงหารายได้
 - สร้างคู่แข่งทางการค้า
 - ขยายโอกาสทางการค้า
 - พัฒนาความรู้ความสามารถ
8. การประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์จำเป็นต้องอาศัยความรู้ในสาขาใด
- สหสาขาวิชา
 - สาขาศิลปศาสตร์
 - สาขาวิทยาศาสตร์
 - สาขาโภชนศาสตร์
9. การประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์สามารถหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมได้จากที่ใด
- เงินกู้ธนาคาร
 - พ่อแม่ หรือญาติพี่น้อง
 - กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - กองทุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
10. อาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ในข้อใดจัดเป็นธุรกิจขายปลีก
- ขบหาเปิดร้านสอนทำอาหารไทย
 - สนใจรับจ้างทำอาหารปิ่นโตส่งในหมู่บ้าน
 - ดวงใจเปิดร้านเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ถนนข้าวสาร
 - วันดีนำลูกก็ไปวางขายตามร้านอาหารในกรุงเทพฯ
11. งานอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น จัดเป็นงานประเภทใด
- ค้าขาย
 - บริการ
 - สื่อสาร
 - เกษตรกรรม
12. คุณสมบัติในข้อใดที่มีความจำเป็นกับบุคคลที่ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์เกี่ยวกับธุรกิจอาหารปิ่นโต
- ใจเย็น
 - ประหยัด
 - ตรงต่อเวลา
 - ขยันหมั่นเพียร
13. ผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ทำงานเกี่ยวกับการดูแลเด็ก ควรมีคุณสมบัติอย่างไร
- มีจินตนาการ
 - มีความเด็ดขาด
 - มีอารมณ์อ่อนไหว
 - มีความอดทนต่อการทำงานหนัก

14. การประกอบอาชีพอิสระด้านสาขาอาหารและโภชนาการต้องอาศัยความรู้ความสามารถด้านใด
- ก. ด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์
 - ข. ด้านสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์
 - ค. ด้านศิลปศาสตร์และภาษาศาสตร์
 - ง. ด้านวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์
15. เหตุผลใดที่ส่งผลให้บุคคลที่ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์มีฐานะ รายได้มั่นคง
- ก. เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่
 - ข. เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต
 - ค. เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับนโยบายรัฐบาล
 - ง. เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของชาติ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามให้ตรงตามสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามสภาพความเป็นจริงมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามสภาพความเป็นจริงบ้าง ไม่ตรงบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริง
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.	นักศึกษาได้เรียนรู้การเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระจากรายวิชาที่จัดให้เรียน					
2.	นักศึกษาได้ฝึกทักษะการเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์จากการเรียนการสอนที่จัดให้					
3.	หลักสูตรมีวิชาเลือกเสรีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระให้นักศึกษาเลือกเรียน					
4.	หลักสูตรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาความรู้เพื่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์					
5.	นักศึกษาได้ฝึกทักษะปฏิบัติทางด้านวิชาชีพอย่างเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์					
6.	สถาบันการศึกษาเชิงวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์มาแนะนำให้ความรู้กับนักศึกษา					
7.	สถาบันการศึกษาไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้กับนักศึกษา					
8.	สถาบันการศึกษามีหน่วยงานให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์แก่นักศึกษา					
9.	สถาบันการศึกษามีการแนะแนวอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้กับนักศึกษา					
10.	หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาจูงใจให้นักศึกษาสนใจที่จะประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามให้ตรงตามสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามสภาพความเป็นจริงมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามสภาพความเป็นจริงบ้าง ไม่ตรงบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริง
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.	ภายในห้องเรียนมีการจัดตกแต่งด้วยผลงานของนักศึกษา					
2.	ภายในห้องเรียนมีภาพแสดงเกี่ยวกับงานอาชีพทางด้านคหกรรมศาสตร์					
3.	บรรยากาศการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษารักและภูมิใจในวิชาชีพคหกรรมศาสตร์					
4.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาทำกิจกรรมเกี่ยวกับการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้การสร้างรายได้					
5.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษานำผลงานที่ผลิตขึ้นไปจำหน่ายภายในและภายนอกคณะ					
6.	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ระหว่างสาขาวิชาในสถานบันการศึกษา					
7.	ห้องสมุดมีหนังสือ / ตำราที่ทันสมัย เหมาะสมต่อการศึกษากี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์					
8.	มีการเชิญผู้ประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์มาถ่ายทอดประสบการณ์จริงให้กับนักศึกษา					
9.	มีการประชาสัมพันธ์โครงการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้นักศึกษาทราบ					
10.	มีการจัดแนะแนวการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ในสถาบันการศึกษา					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความของข้อคำถามถามแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามให้ตรงตามความเป็นจริงของนักศึกษาให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความเป็นจริงมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความเป็นจริงบ้าง ไม่ตรงบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความเป็นจริง
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์อย่างอิสระ					
2.	อาจารย์สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ได้ชัดเจน					
3.	อาจารย์ยกตัวอย่างผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ให้นักศึกษาฟัง					
4.	อาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษาส่งผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าประกวดในโอกาสต่าง ๆ					
5.	อาจารย์สนับสนุนให้นักศึกษาหารายได้จากการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานแต่ง งานบวช ไหว้ครู ลอยกระทง เป็นต้น					
6.	นักศึกษามีกำลังใจในการทำงาน เนื่องจากอาจารย์แบ่งรายได้จากงานจ้างให้ทุกครั้ง					
7.	เมื่อนักศึกษาขาดทุนจากการรับงาน อาจารย์จะสอนวิธีคำนวณจุดคุ้มทุนให้กับนักศึกษา					
8.	อาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์					
9.	อาจารย์มักพานักศึกษาไปดูงานอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ตามสถานที่ต่าง ๆ ในวันหยุด					
10.	อาจารย์นำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์มาเผยแพร่แก่นักศึกษา					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามตามให้ตรงตามความเป็นจริงของนักศึกษาให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความเป็นจริงมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความเป็นจริงบ้าง ไม่ตรงบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความเป็นจริง
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.	ข้าพเจ้าพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนและเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์กับเพื่อนเสมอ					
2.	ข้าพเจ้าชักชวนให้เพื่อนส่งผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าประกวดร่วมกัน					
3.	เพื่อนไม่สนับสนุนให้ข้าพเจ้าส่งผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าประกวดในโอกาสต่าง ๆ					
4.	เพื่อนจะแสดงความยินดีเมื่อข้าพเจ้าได้รับรางวัลจากการส่งผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าประกวด					
5.	ข้าพเจ้าไม่ชอบให้เพื่อนวิพากษ์วิจารณ์ผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์ของข้าพเจ้า					
6.	เพื่อนสนับสนุนให้ข้าพเจ้าผลิตผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์ไปฝากจำหน่ายตามห้างร้านต่าง ๆ					
7.	เพื่อนแนะนำให้ข้าพเจ้าทำงานหารายได้เสริมระหว่างเรียนด้วยการรับงานจ้างทางด้านคหกรรมศาสตร์					
8.	เมื่อเพื่อนมีงานจ้างทางด้านคหกรรมศาสตร์ จะชักชวนให้ข้าพเจ้าร่วมทำงานนั้นด้วยเสมอ					
9.	เพื่อนจะเสนอตัวเข้ามาช่วยเหลือ เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากอาจารย์ให้ทำงานทางด้านคหกรรมศาสตร์					
10.	ข้าพเจ้านำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์มาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	หมายถึง	นักศึกษารับรู้ว่าผู้ปกครองคาดหวังให้นักศึกษากระทำในสิ่งนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	นักศึกษารับรู้ว่าผู้ปกครองคาดหวังให้นักศึกษากระทำในสิ่งนั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	นักศึกษารับรู้ว่าผู้ปกครองคาดหวังให้นักศึกษากระทำในสิ่งนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	นักศึกษารับรู้ว่าผู้ปกครองคาดหวังให้นักศึกษากระทำในสิ่งนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	นักศึกษารับรู้ว่าผู้ปกครองคาดหวังให้นักศึกษากระทำในสิ่งนั้นน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ผู้ปกครองสนับสนุนให้ข้าพเจ้าผลิตสินค้าทางด้านคหกรรมศาสตร์จำหน่ายเพื่อหารายได้พิเศษระหว่างเรียน					
2.	ผู้ปกครองกล่าวชื่นชมผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระให้ข้าพเจ้าฟังอยู่เสมอ					
3.	ผู้ปกครองสนับสนุนให้ข้าพเจ้าส่งผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าประกวดตามโอกาสต่าง ๆ					
4.	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าประกอบอาชีพที่สามารถสร้างฐานะได้อย่างรวดเร็ว					
5.	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าประกอบอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ด้วยตนเอง					
6.	ผู้ปกครองเห็นว่าอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์เป็นอาชีพที่ไม่มีเกียรติ					
7.	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าประกอบอาชีพรับราชการที่มียศ มีตำแหน่ง					
8.	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาอื่นที่ไม่ใช่คหกรรมศาสตร์					
9.	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ที่ได้ศึกษามา					
10.	ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้ข้าพเจ้าประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์					

ตอนที่ 8 แบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านเศรษฐศาสตร์

ก. ด้านความคิด

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามให้ตรงตามความคิดของนักศึกษาให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความคิดของนักศึกษามากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความคิดของนักศึกษามาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความคิดของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความคิดของนักศึกษา
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความคิดของนักศึกษามากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	<u>การประกอบอาชีพอิสระทางด้านเศรษฐศาสตร์</u>					
1.	เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี					
2.	ทำให้ฐานะครอบครัวดี					
3.	เป็นอาชีพที่ไม่มีวันหยุดพักผ่อน					
4.	เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์					
5.	เป็นอาชีพที่ใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน					
6.	เป็นอาชีพที่ประสบความสำเร็จยาก					
7.	ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ					
8.	ช่วยลดอัตราการว่างงานของสังคม					
9.	เป็นอาชีพที่ต้องปฏิบัติตามใ้กฏระเบียบของผู้อื่น					
10.	เป็นอาชีพที่ช่วยส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย					

ข. ด้านความรู้ลึก

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามให้ตรงตามความรู้สึกของนักศึกษาให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความรู้สึกของนักศึกษามาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามความรู้สึกของนักศึกษบ้าง ไม่ตรงบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความรู้สึกของนักศึกษา
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	<u>การประกอบอาชีพอิสระทางด้านเกษตรศาสตร์</u>					
1.	ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต					
2.	ต้องมีความศรัทธาในอาชีพ					
3.	ทำให้รู้จักผู้คนหลากหลายอาชีพ					
4.	ต้องเป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์สูง					
5.	เป็นอาชีพที่ทำหายความสามารถ					
6.	เป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง					
7.	เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยไหวพริบปฏิภาณ					
8.	เป็นการแสดงออกซึ่งศักยภาพของบุคคล					
9.	เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยโชคชะตา					
10.	เป็นอาชีพที่สามารถทำทุกอย่างได้ตามที่ตนเองต้องการ					

ค. ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามให้ตรงตามความเป็นจริงของนักศึกษาให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามแนวโน้มที่นักศึกษาจะกระทำมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามแนวโน้มที่นักศึกษาจะกระทำมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามแนวโน้มที่นักศึกษาจะกระทำบ้าง ไม่กระทำบ้าง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามแนวโน้มที่นักศึกษาจะกระทำ
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงตามแนวโน้มที่นักศึกษาจะกระทำมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้าสนใจเข้ารับการอบรมการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ					
2.	ข้าพเจ้าหาโอกาสศึกษาดูงานกับผู้ที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์					
3.	ข้าพเจ้าสนใจติดตามแนวโน้มเกี่ยวกับอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์จากสื่อต่าง ๆ					
4.	ข้าพเจ้าติดตามข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์					
5.	ข้าพเจ้าสอบถามผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ					
6.	ข้าพเจ้าหาโอกาสนำผลงานทางด้านคหกรรมศาสตร์เข้าร่วมการประกวดแข่งขัน					
7.	ข้าพเจ้าผลิตสินค้าทางด้านคหกรรมศาสตร์ไปฝากจำหน่ายที่ร้านขายของที่ระลึก					
8.	ข้าพเจ้าหมั่นฝึกฝนพัฒนางานด้านคหกรรมศาสตร์ให้แปลกใหม่ไม่เหมือนใคร					
9.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์					
10.	ข้าพเจ้าศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์					

ตารางที่ 1 คำตอบที่ถูกต้อง ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ข้อที่	คำตอบที่ถูกต้อง	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	ง	0.25	0.25
2	ก	0.67	0.59
3	ค	0.51	0.42
4	ข	0.69	0.48
5	ง	0.47	0.45
6	ก	0.58	0.43
7	ข	0.62	0.49
8	ก	0.29	0.35
9	ง	0.52	0.65
10	ค	0.42	0.43
11	ข	0.68	0.62
12	ค	0.50	0.54
13	ง	0.28	0.34
14	ง	0.38	0.43
15	ข	0.44	0.32

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เท่ากับ 0.68

ตารางที่ 2 ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ด้านความคิด

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.45
2	0.28
3	0.38
4	0.45
5	0.24
6	0.38
7	0.37
8	0.12
9	0.16
10	0.17

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ด้านความคิด เท่ากับ 0.58

ตารางที่ 3 ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ด้านความรู้สึกร่วม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.21
2	0.34
3	0.31
4	0.32
5	0.31
6	0.45
7	0.34
8	0.30
9	0.33
10	0.43

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ด้านความรู้สึกร่วม เท่ากับ 0.71

ตารางที่ 4 ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.47
2	0.62
3	0.65
4	0.67
5	0.56
6	0.40
7	0.36
8	0.57
9	0.51
10	0.59

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม เท่ากับ 0.79

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

- ชื่อ-นามสกุล นางสาวเปรมวดี เจตนาอนุศาสน์
- วัน เดือน ปีเกิด 18 พฤศจิกายน 2527
- สถานที่เกิด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
- ประวัติการศึกษา
- พ.ศ. 2549 ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต (คศ.บ.) (เกียรตินิยมอันดับ 1)
สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป - ชุรกิจงานประดิษฐ์
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- พ.ศ. 2552 ปริญญาโทบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (คศ.ม.)
สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา)
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

